

משרד המשפטים

MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

**האפוסטרופוס הכללי,
הממונה על הליכי חדלות פירעון
והרשם לענייני ירושה**

סיכום פעילות שנת

2021

האפוסטרופוס הכללי,
הממונה על הליכי חדלות פירעון
והרשם לענייני ירושה

סיכום פעילות שנת

2021

תוכן העניינים

4	דבר שר המשפטים וסגן ראש הממשלה - חה"כ גדעון סער
5	דבר המנהל הכללי, משרד המשפטים- עו"ד ערן דויד
6	דבר האפוטרופוס הכללי והממונה על ענייני הירושה, עו"ד בן ציון פיגלסון
7	דבר מ"מ הממונה על חדלות פירעון, עו"ד אורית קוטב
8	חזון האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון
9	האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה
9	• סקירה כללית
10	• הישגים בולטים לשנת 2021
11	מכלול הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי
12	• פעילות הממונה על הליכי חדלות פירעון במחוזות
20	• היחידה הארצית לפתיחת הליכי חדלות פירעון ליחידים
22	• יחידת ידע ומדיניות
25	• היחידה להנחיה ופיקוח על נאמנים
27	• מחלקת תאגידים
28	• היחידה הארצית לחקירות פשיטות רגל וחדלות פירעון
30	מכלול האפוטרופוס הכללי
31	• היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם
36	• יחידת החילוט
39	• מחלקת עיזבונות לטובת המדינה
42	• הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה
43	• היחידה הארצית לפיקוח על אפוטרופסים וחלופות לאפוטרופסות
52	• פעילות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה
54	מכלול רשם הירושה
55	• פעילות יחידות הרשם לענייני ירושה
60	יחידות מטה בהנהלת האפוטרופוס הכללי
61	• המחלקה המשפטית
65	• ארגון, מינהל ואמרכלות
67	• היחידה הכלכלית
70	• יחידת תהליכי רוחב ובקרה
71	• מחלקת הכספים
72	• יחידת ההשקעות
75	דו"ח הממונה על-פי חוק חופש המידע
76	יצירת קשר עם יחידות ההנהלה והמחוזות

דבר שר המשפטים

אני מברך על פרסום דו"ח סיכום הפעילות של האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה לשנת 2021.

האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון פעל ביצירתיות רבה וחנוך שירותים חדשים במטרה תמידית לשפר את השירות הקיים ולתת מענה אופטימלי לאוכלוסיות מוחלשות במימוש זכויותיהן.

בין יתר הפעילויות והשירותים, הממונה על הליכי חדלות פירעון חנך מודל להסדרת החובות של אוכלוסיות בזנות, כדי לסייע להן לצאת ממעגל הזנות והוקם מערך הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה המיועד לחייבים בהליך חדלות פירעון. כן אושרו הקלות רבות עבור אזרחים שכתוצאה ממגפת הקורונה מצאו את עצמם לפתע במצוקה כלכלית ובהליכי חדלות פירעון ופשיטת רגל.

כך בין השאר, חתמתי על הארכת תיקון 4 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי בו ניתנת הזדמנות לחייבים לפנות למסלול של עיכוב הליכים לשם גיבוש הסדר חוב זאת מתוך ראייה שלהסדרים בין חייבים לנושים קיימים יתרונות רבים וביניהם, דירוג אשראי טוב יותר, סיכוי להמשיך יחסים כלכליים משותפים מול הנושים גם בהווה ובעתיד, מוטיבציות חברתיות חיוביות לחייבים ולבעלי מניות בתאגידים, ועוד. יתרונות אלה עולים לא אחת משמעותית על הליכי גבייה ארוכים, שאין בסופם בהכרח תועלת כלכלית גדולה יותר.

האפוטרופוס הכללי המשיך את מהפכת השירותים הניתנים מרחוק באופן מקוון עבור הציבור הרחב תוך הקלה על בני המשפחה שמונו כאפוטרופסים כגון גישה מקוונת למידע בדבר המוצרים הפנסיונים שיש לאדם שמונה לו אפוטרופוס. בנוסף הוביל משרד המשפטים את האפשרות לקבלת אפוסטיל דיגיטלי על מסמכים שונים. רשם הירושה היה חלוץ במתן שירות זה בצווי ירושה ובצווי קיום צוואה.

בהזדמנות זו אבקש להביע תודתי והערכתי על העשייה הענפה לאפוטרופוס הכללי והממונה על ענייני ירושה, עו"ד בן ציון פיגלסון וברכת הצלחה לממונה על הליכי חדלות פירעון, עו"ד ורו"ח אשר אנגלמן. תודתי שלוחה לעו"ד אורית קוטב ששימשה ממלאת מקום האפוטרופוסה הכללית והממונה על הליכי חדלות פירעון בחודשים האחרונים וכן לשופטת סיגל יעקבי שמילאה תפקיד זה טרם מינויה במקצועיות ובמסירות.

אני מאחל לכל העוסקים במלאכה המשך עשייה פורייה, צמיחה והצלחה.

בברכה,

גדעון סער

שר המשפטים וסגן ראש הממשלה

דבר המנהל הכללי, משרד המשפטים

אני מתכבד לברך על דוח הפעילות של האפוסטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה לשנת 2021, אשר פרסומו הינו חלק ממחויבותו של משרד המשפטים להגברת השקיפות ולחיזוק אמון הציבור.

כפי שניתן להתרשם מהדוח, בהתאם למדיניות משרד המשפטים, האגף משקיע משאבים רבים בהפחתת הנטל הבירוקרטי המוטל על האזרח, קיצור זמני הטיפול בבקשות השונות, צמצום התורים, הנגשת המידע ושירותיו בצורה מקוונת והגברת שביעות הרצון מהשירות אותו הוא מעניק.

פעילות האגף מורכבת משלוש זרועות ביצוע, אשר לעיתים אין ביניהן נקודות השקה מבחינה מהותית. ההבדלים בין תחומי העיסוק של האגף, והאתגרים השונים והמגוונים העומדים לפתחו של הזרועות השונות - האפוסטרופוס הכללי והרשם לענייני ירושה מחד, והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי מנגד, הצדיקו בחינה של פיצול האגף לשתי יחידות עצמאיות ונפרדות. על כן, בשנה האחרונה התבצעה בחינה מעמיקה של משמעות הפיצול, הן בהיבט הערך הציבורי והן בהיבט הניהול הפנימי. לאור הבחינה, אשר נערכה בליווי הגורמים המקצועיים שמינתי להובלת תהליך זה, ובשים לב לגידול המתמשך בפעילות האגף, החלטתי כי פיצול האגף הינו הדבר הנכון ואף המתבקש. מטרתו של הפיצול היא להעצים את פעילות היחידות השונות ולהעמיק בכל תחום, ובכך גם לשפר יותר את השירות הניתן לציבור במגוון התחומים עליהם אמון האגף. זאת, לצד מתן קשב ניהולי נאות לתחומי הפעילות השונים.

במעמד זה אני מבקש לברך את עו"ד בן ציון פיגלסון, על כניסתו לתפקידו האפוסטרופוס הכללי והממונה על ענייני הירושה ואת עו"ד ורו"ח אשר אנגלמן, על כניסתו לתפקיד הממונה על הליכי חדלות פירעון. פיצול האגף טומן בחובו אתגרים משמעותיים ובטוחני כי עו"ד אנגלמן ועו"ד פיגלסון יובילו את היחידות לעמידה באתגרים אלו בהצלחה רבה.

תודתי והערכתי שלוחות לראש האגף היוצאת, השופטת סגל יעקבי על הובלתה המקצועית ועשייתה הפורה והחשובה וכן לעו"ד אורית קוטב ששימשה כממלאת מקום ראש האגף בתקופת המעבר.

ברצוני להודות למנהלי ועובדי האגף, אשר מבצעים את עבודתם במסירות רבה, בערכיות ומתוך תחושת שליחות. אין ספק כי גם בעתיד יוסיפו היחידות לשרת נאמנה את הציבור הישראלי, על כלל גווניו השונים, ולהגן על צרכיהן של האוכלוסיות המוחלשות בחברה הישראלית.

בברכה,

ערן דויד

מנכ"ל משרד המשפטים

דבר האפוטרופוס הכללי והממונה על ענייני הירושה

הריני מתכבד להציג בפניכם את סיכום פעילות האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה לשנת 2021.

חוברת זו מסכמת בתמצית את פעילות הארגון בשנה החולפת. גם בשנה זו יזמנו הקלות רגולטוריות, צמצמנו בירוקרטיה, מצאנו פתרונות שאפשרו מתן שירות מרחוק והנגשנו שירותים נוספים לציבור.

בראשית השנה, פורסם לציבור נוהל פיקוח דיפרנציאלי על אפוטרופסים שמרחיב את הזכאות של אפוטרופסים בני משפחה לפטור מהגשת דיווחים שנתיים, תוך יישום מדיניות פיקוח חדשה במסגרתה צומצם הנטל הבירוקרטי על אפוטרופסים. במקביל לגיבוש מדיניות פיקוח דיפרנציאלי המבוססת על מדיניות של ניהול סיכונים ומיקוד משאבי הפיקוח למקרים המתאימים, יושמה תפיסה שירותית כלפי האפוטרופוס תוך פיתוח של דיווחים מקוונים, מוקד טלפוני, הדרכות ועוד. לצד זאת פותחו בקצב מואץ החלופות לאפוטרופסות, ובעיקרן ייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת.

גם במהלך שנת 2021 נמשך השיפור באיכות השירות הניתן לציבור באמצעות הרחבה של מגוון השירותים הניתנים מרחוק באופן מקוון. האפוטרופוס הכללי הוביל מהלך לפתיחת שירותים מקוונים חדשים לאפוטרופוסים, אשר יקלו על האפוטרופוסים באיתור נכסים ובמיצוי זכויות. פריצת דרך נוספת היא שירות אפוסטיל דיגיטלי, המשמש כאישור דיגיטלי הניתן על ידי רשות מוסמכת של מדינה על גבי תעודות ציבוריות, ומאשר כי צווי הירושה וקיום הצוואה שניתנו על ידי רשם הירושה הינם מקוריים והונפקו מכוח סמכות שבדין. בשנת 2021 המשכנו בהתייעלות וקיצרנו עוד את לוחות הזמנים למתן צווי ירושה וצווי קיום צוואה.

אני מבקש להודות לסגן ראש הממשלה ושר המשפטים, חה"כ גדעון סער, ולמנכ"ל משרד המשפטים, עו"ד ערן דויד, על תמיכתם הנמשכת בקידום המקצועי של הארגון ובמתן מענה לצרכיו. אבקש להודות גם לשופטת סיגל יעקבי על תרומתה הרבה לאורך השנים אשר באה לידי ביטוי גם בעשייה בשנה החולפת. שלמי תודה לעו"ד אורית קוטב על פועלה הרב והמבורך בניהול הארגון בחודשים האחרונים.

בימים אלה אנו עמלים על פיצול הארגון לשתי יחידות נפרדות. אבקש להודות לכל עובדי הממונה על הליכי חדלות פירעון על העבודה המשותפת רבת השנים בה זכינו להוביל רפורמות רבות ובראשן את קידום חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי. ברכת הצלחה לממונה החדש, עו"ד ורו"ח אשר אנגלמן. תודתי נתונה לעובדים ולמנהלים בארגון, המבצעים את עבודתם במקצועיות, במסירות ובשקדנות רבה מדי יום, וכן לעורכי חוברת סיכום זו.

בן ציון פיגלסון

האפוטרופוס הכללי והממונה

על ענייני הירושה

דבר מ"מ הממונה על חדלות פירעון, עו"ד אורית קוטב

חוברת זו סוקרת את פעילות הארגון בשנת העבודה 2021, שהייתה רבת חידושים ועשייה משמעותית. הישגיו של האגף בשנה זו נעשו בהובלתה של כב' השופטת סגל יעקבי, שעם מינויה לשיפוט, בחודש מרץ 2022 מונתי לשמש ממלאת מקומה.

בתקופת היותי מ"מ מנהלת האגף נחשפתי להיקף היריעה הרחב ולשלל עיסוקיו של האגף - על שלושת מכלוליו המרכזיים - אפוטרופוס כללי, ממונה על הליכי חדלות פירעון ורשם לענייני ירושה.

מדובר בתחומי עיסוק שונים זה מזה בתכלית אך מאוחדים בתפיסתם הציבורית, הערכית, החברתית והכלכלית. זו הרואה את צרכי המשק והפרט, את צרכי האדם ושיקומו ואת החובה לעמוד לימין בתי המשפט ולסייע להם במלאכתם.

הכרתי, בחודשים שבהם עמדתי בראש האגף, מנהלים ועובדים מסורים, מחויבים, מלאים בתחושת שליחות ורצון לתת שירות מיטבי לציבור.

סקירה שנתית זו מפרטת בתמציתיות חלק מהעשייה המבורכת והחשובה הזו.

בתחום הממונה על חדלות פירעון, אציין לדוגמה, את המודל התקדימי להסדרת החובות של אוכלוסיות בזנות, כדי לסייע להן לצאת ממעגל הזנות, ואת המודל שמפותח בימים אלה להתמודדות של חייבות וחייבים נפגעי אלימות.

עוד אציין את הקמת מערך ההכשרה להתנהלות כלכלית נכונה המיועדת לחייבים בהליך חדלות פירעון במטרה לאפשר להם להשתקם ולשוב ולעמוד על רגליהם באופן עצמאי ואת הפעילות שנעשית מאז כניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, במטרה לגבש ולהטמיע מדיניות אחידה ונהלים ולהבטיח פיקוח אפקטיבי על נאמנים. כל זאת לצד עשייה שוטפת אינטנסיבית המבוצעת במחוזות האגף וביחידות המטה שלו.

היתה לי זכות גדולה להיחשף לעבודת האגף. ברצוני לשלוח את הערכתי ותודתי למנהלי האגף - מחוזותיו ויחידותיו - ולכל אחת ואחד מעובדי האגף, על העשייה המבורכת לטובת כלל הציבור.

אני מודה מאוד למשנים שסייעו לי בעבודתי - עוה"ד גלי גרוס המשנה לאפוטרופוס הכללי, ועוה"ד בן ציון פיגלסון ששימש סגן האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון ומ"מ המשנה לממונה על הליכי חדלות פירעון.

אנצל במה זו על מנת לאחל הצלחה לעו"ד בן ציון פיגלסון שמונה לתפקיד האפוטרופוס הכללי והחל לכהן בתפקיד לאחרונה ולעו"ד (רו"ח) אשר אנגלמן, עם בחירתו כממונה על חדלות פירעון ולקראת כניסתו הקרובה לתפקידו.

האגף נמצא בפני שינוי משמעותי. בימים אלה יוצא לפועל מהלך דרמטי של פיצול, באופן שיוקמו שני ארגונים נפרדים - אפוטרופוס כללי וממונה על ענייני ירושה, וממונה על הליכי חדלות פירעון - כפי שראוי ומתבקש לנוכח רוחב היריעה של תחומים אלה. אני בטוחה שהמנהלים החדשים ישכילו להוביל את המהלך בחוכמה וביעילות.

הערכה שלוחה גם לעורכי חוברת סיכום הפעילות ששקדו על הוצאתה.

לסיום, אני מודה לשר המשפטים וסגן ראש הממשלה, גדעון סער, ולמנהל הכללי של המשרד, עו"ד ערן דויד על האמון שנתנו בי.

אורית קוטב

מ"מ הממונה על חדלות פירעון

ושיקום כלכלי

חזון האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי

לשמש אביהם של יתומים וחסרי היכולת לממש את זכויותיהם האישיות בתחומי הפעילות של האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי; לעמוד לימינם של בתי המשפט בהגנה על רכוש הפרט וזכויותיו, תוך הקפדה על מקצועיות משפטית וכלכלית, יעילות ומתן שירות איכותי לבתי המשפט ולאזרחים כאחד.

האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה

סקירה כללית

האפוטרופוס הכללי

- טיפול בנכסים עזובים - השבת רכוש עזוב לבעליו או ליורשיו החוקיים
- טיפול ברכוש מחולט
- טיפול בעיזבונות לטובת המדינה
- ייצוג היועץ המשפטי לממשלה בענייני ירושה, כשרות משפטית והצהרות מוות
- פיקוח על אפוטרופסים ומנהלי עיזבון
- טיפול במתנות עובדי ציבור

הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי

הממונה על הליכי פירעון, הכוללים:

- חדלות פירעון של יחידים
- חדלות פירעון של תאגידים
- פשיטות רגל של יחידים
- הליכי פירוק של חברות
- הבראת חברות
- שיקום כלכלי

הרשם לענייני ירושה

- מתן צווי ירושה וצווי קיום צוואה
- עריכה, הפקדה ומסירה של צוואות
- ניהול מרשם ארצי של צוואות מופקדות

הישגים בולטים לשנת 2021

המודל הייעודי לאוכלוסיות בזנות בהליך חדלות פירעון בחודש מרץ 2021 השיק הממונה על הליכי חדלות פירעון מודל תקדימי להסדרת החובות של אוכלוסיות בזנות, כדי לסייע להן לצאת ממעגל הזנות. המודל גובש עם ארגוני סיוע לאוכלוסיות בזנות והמטה למאבק בסחר בנשים ובזנות.

הקמת מערך הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה המיועדת לחייבים בהליך חדלות פירעון בהתאם לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח-2018 הוקם מערך הכשרות להתנהלות כלכלית נכונה. הפנייה להכשרה ניתנת על ידי בית משפט בצו שיקום כלכלי. לצורך הקמת המערך, גויס צוות מנחים מקצועיים שעברו הכשרה מיוחדת לכך. ההכשרות החלו בשנת 2021, אשר במהלכה התקיימו 16 הכשרות. ההכשרות מועברות בכל רחבי הארץ בשפות עברית וערבית.

פרסום מסמך הבנות וולונטרי בין האפוטרופוס הכללי לבין הבנקים בתחום קבלת החלטות נתמכת, שמטרתו הקלת ההתמודדות הפיננסית של מקבלי ההחלטות והתומכים. המסמך פורסם באתר האפוטרופוס הכללי.

הנגשת שירותים עבור אפוטרופסים בצורה מקוונת:

במהלך שנת 2021, יזם האפוטרופוס הכללי מהלך לפתיחת שירותים מקוונים חדשים לאפוטרופסים. שירותים אלה צפויים להקל על האפוטרופסים את ההתנהלות באיתור נכסים ובמיצוי זכויות עבור האדם:

1. מתן מידע מהמסלקה הפנסיונית לאפוטרופסים - אזור אישי לאפוטרופסים, לצורך קבלת מידע בדבר המוצרים הפנסיוניים השייכים לאדם שהם מונו בעבורו.
2. מתן אפשרות להגשת בקשה לתו נכה בצורה מקוונת ע"י האפוטרופוס.
3. הגשת בקשה מקוונת של אפוטרופוסים לצורך סיוע במתן התאמות לאנשים עם מוגבלות ממושרד השיכון

מיזם עו"ד יד

מיזם התנדבותי המשותף לאפוטרופוס הכללי ולמשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים שמטרתו היא עריכת יפוי הכוח המתמשך והמסמכים הנוספים, ללא עלות, ע"י עורכי דין מתנדבים. הזכאים לשירות הינם אזרחים ותיקים העונים על קריטריונים מסוימים, כמו היותם אזרחים ותיקים בעלי קצבת זקנה הכוללת השלמת הכנסה.

אפוסטיל דיגיטלי כאישור רשמי לצווי ירושה וצווי קיום צוואה

אפוסטיל הוא אישור הניתן על ידי רשות מוסמכת של מדינה על גבי תעודות ציבוריות, ומאשר כי התעודה רשמית, מקורית והנפקה על ידי הרשות המוסמכת לכך. החל משנת 2021 ניתן להפיק בלחיצת כפתור מרחוק חתימת אפוסטיל דיגיטלי לצווי ירושה וצווי קיום צוואה ולחסוך בכך את הצורך באימות הצווים פיזית במשרד החוץ והצורך בהמתנה ממושכת עד לקבלת האפוסטיל.

מכלול הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי

פעילות הממונה במחוזות

היחידה לפתיחת הליכי חדלות
פירעון ליחידים

יחידת ידע ומדיניות

היחידה להנחייה ולפיקוח על
נאמנים

מחלקת תאגידים

היחידה הארצית לחקירות
פשיטות רגל

פעילות הממונה על הליכי חדלות פירעון במחוזות

במהלך שנת 2021 נמשכה מגמת העלייה וההתרחבות בהיקף פעילות הממונה על הליכי חדלות פירעון במחוזות השונים, כפי שיוצג להלן.

מבוא

הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (להלן: "הממונה") הוא הגורם המופקד מטעם המדינה על ניהול ופיקוח על הליכי חדלות פירעון, הכוללים חדלות פירעון של יחידים, חדלות פירעון של תאגידים, פשיטות רגל של יחידים, הליכי פירוק של חברות, הבראת חברות והסדרי נושים. במסגרת זו הממונה אחראי על עבודתם של בעלי התפקיד/הנאמנים שמונו בהליכי חדלות פירעון.

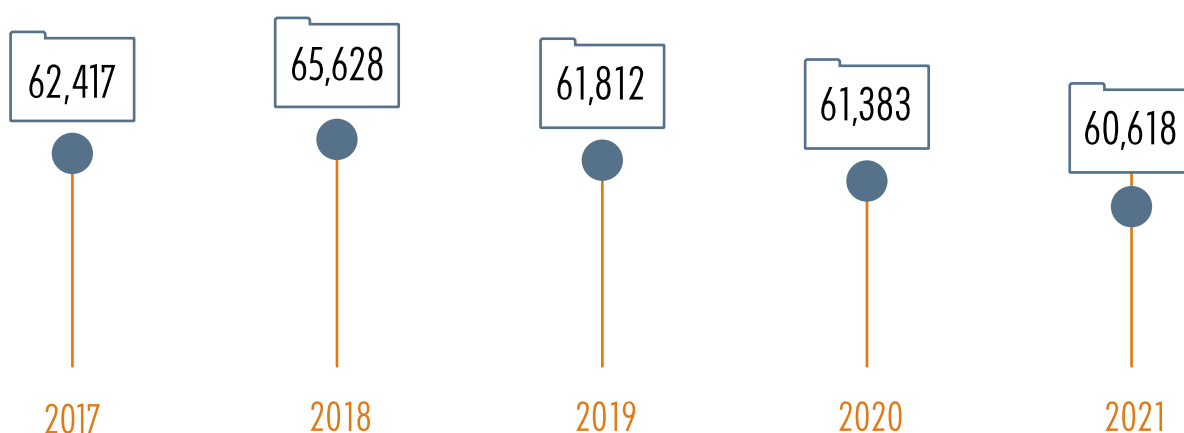
נוסף על כך, בהליכי חדלות פירעון של יחידים הממונה מוסמך לקבל החלטות בסוגיות משפטיות בהליך, החל מהבקשה לפתיחת הליכים ועד לסוגיות העולות במהלך ההליך, שבעבר נדונו בבית המשפט.

סיכום פעילות בשנת 2021

פשיטות רגל וחדלות פירעון של יחידים

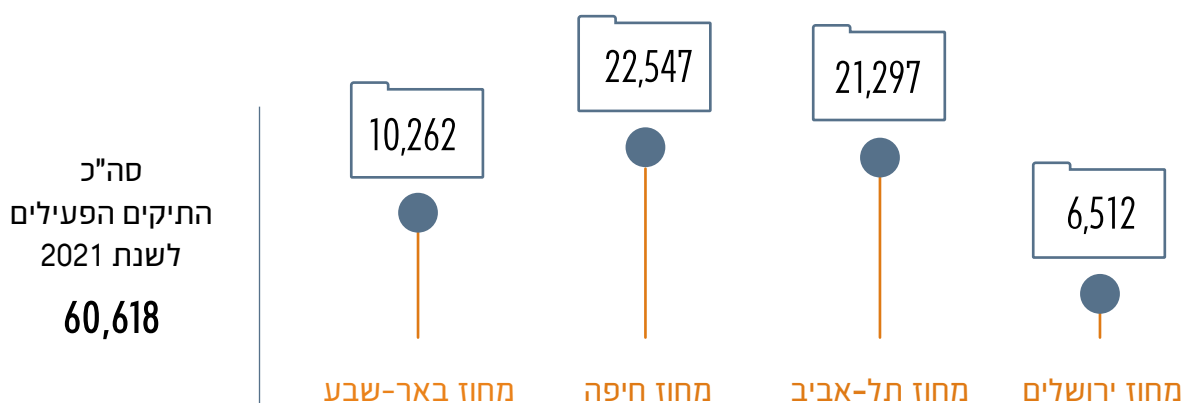
תרשים 1

השוואה רב שנתית של תיקים פעילים לאחר מתן צו כינוס/פתיחת הליכים

תרשים 2

מספר תיקים פעילים (לאחר צו כינוס/פתיחת הליכים), על-פי מחוזות

בקשות לפתיחת הליכים שהוגשו בשנת 2021

סוג ההליך	באר שבע	חיפה	ירושלים	תל אביב	סה"כ
בטיפול רשות האכיפה והגביה	1057	2467	579	1180	5283
חדלות פירעון - בקשה להסדר ע"י יחיד	38	490	45	127	700
חדלות פירעון - בקשת יחיד לפתיחת הליכים	2713	6458	1561	4464	15196
חדלות פירעון - בקשת נושה לפתיחת הליכים	54	163	131	252	600
חדלות פירעון - ניהול עיזבון		2		2	4
חדלות פירעון - עיכוב הליכים	20	26	5	17	68
סה"כ	3882	9606	2321	6042	21851

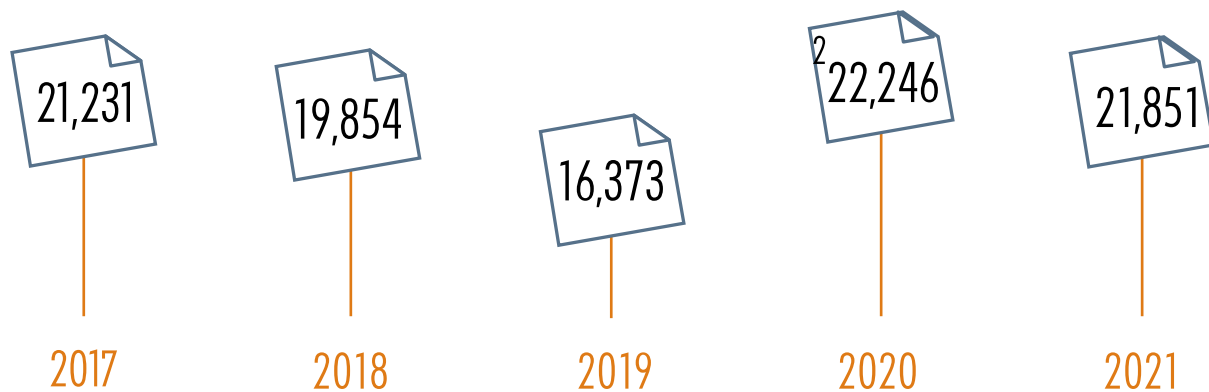
תרשים 3

בקשות לפתיחת הליכי חדלות פירעון שהוגשו לממונה על הליכי חדלות פירעון בשנת 2021 (ע"פ מחוזות)¹

תרשים 4

בקשות לצו כינוס/צו פתיחת הליכים שהוגשו בשנים 2017-2021

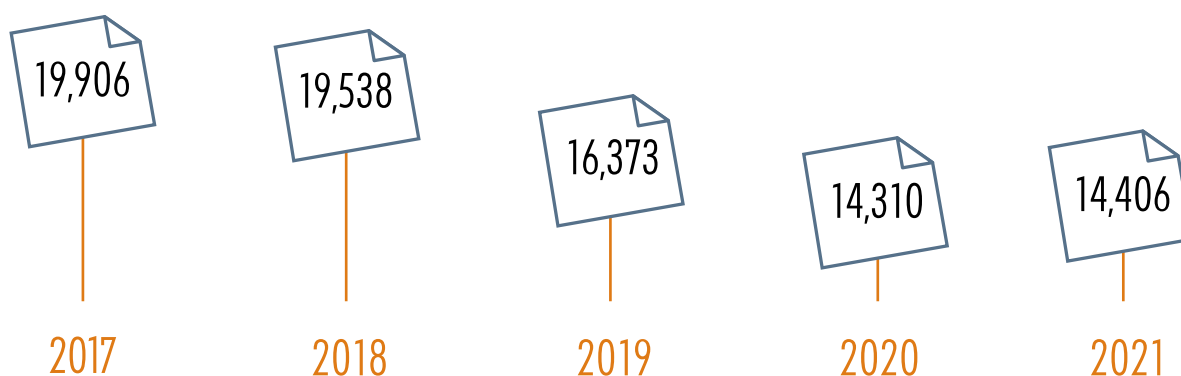
¹ הנתון אינו כולל תיקים של רשות האכיפה והגביה

² הנתונים לשנת 2020-2021 כוללים תיקים אשר נפתחו ברשות האכיפה והגביה

במהלך שנת 2021 הוגשו בכלל מחוזות הממונה 516 בקשות להסדר חוב על ידי יחיד (בעבר בקשות לפי סעיף 19א) כדלקמן:

סוג בקשה	באר שבע	חיפה	ירושלים	תל אביב	סה"כ
חדלות פירעון - בקשה להסדר ע"י יחיד	50	311	35	120	516

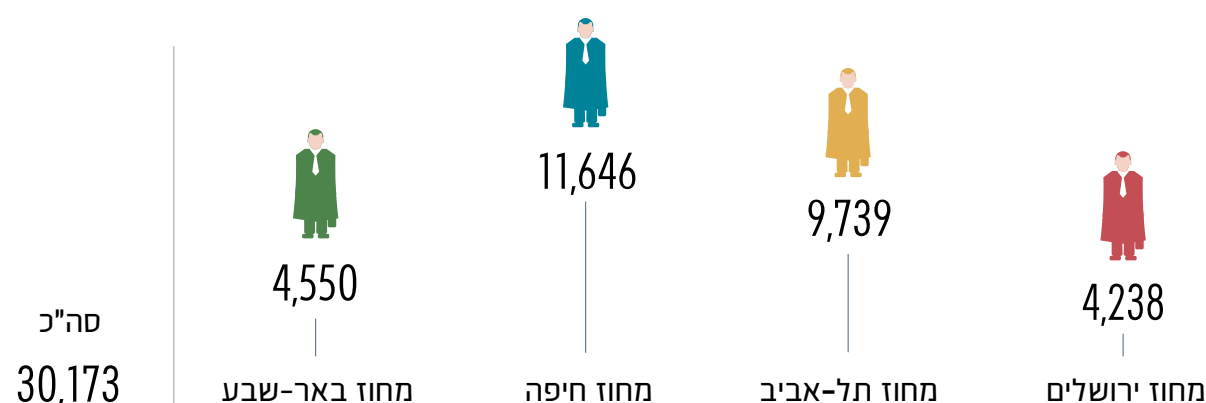
הגשת תביעות חוב לממונה על הליכי חדלות פירעון

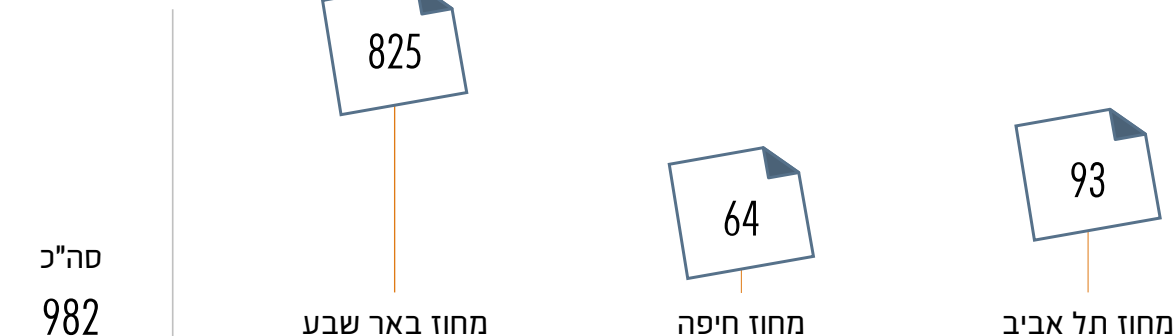
סכ"כ סכום תביעות החוב שהוגשו בשנת 2021	סכום תביעות החוב שהוגשו בהליכי חדלות פירעון של תאגידים בשנת 2021	סכום תביעות החוב שהוגשו בהליכי יחידים בשנת 2021
60.512 מיליארד ש"ח	16.776 מיליארד ש"ח	43.736 מיליארד ש"ח

הופעות בדיונים משפטיים בהליכי פשיטת רגל וחדלות פירעון של יחידים ומספר צווי הפטר בשנת 2021

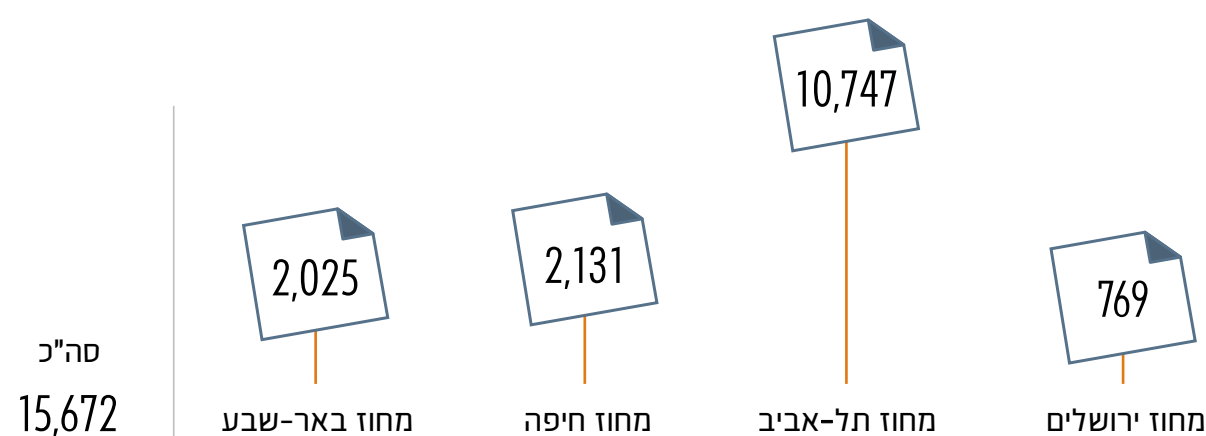
8 תרשים הופעות פרקליטים בדיונים משפטיים בהליכי פשיטת רגל בשנת 2021

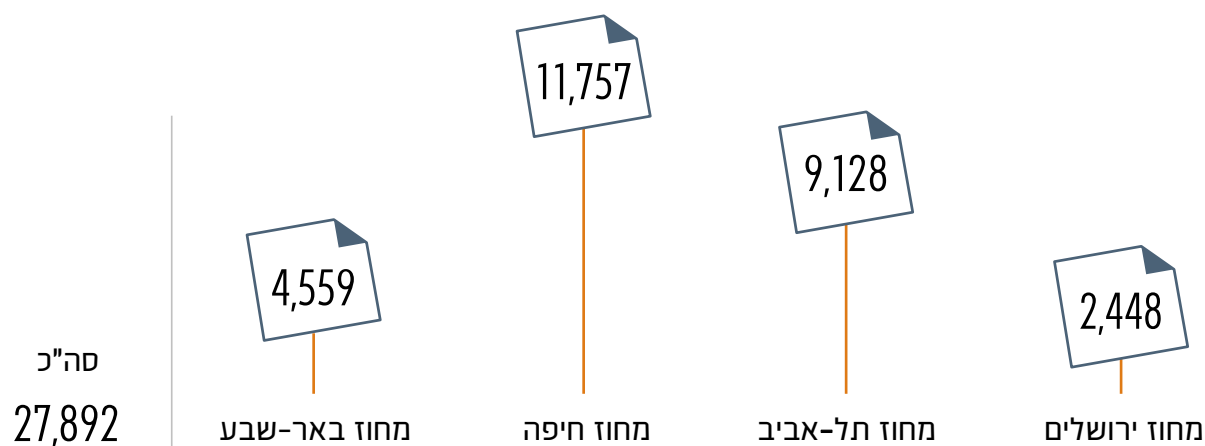
9 תרשים דיונים בבקשות לצווי הפטר לחייבים

10 תרשים תגובות פרקליטים בהליכי פשיטת רגל בשנת 2021, על פי מחוזות

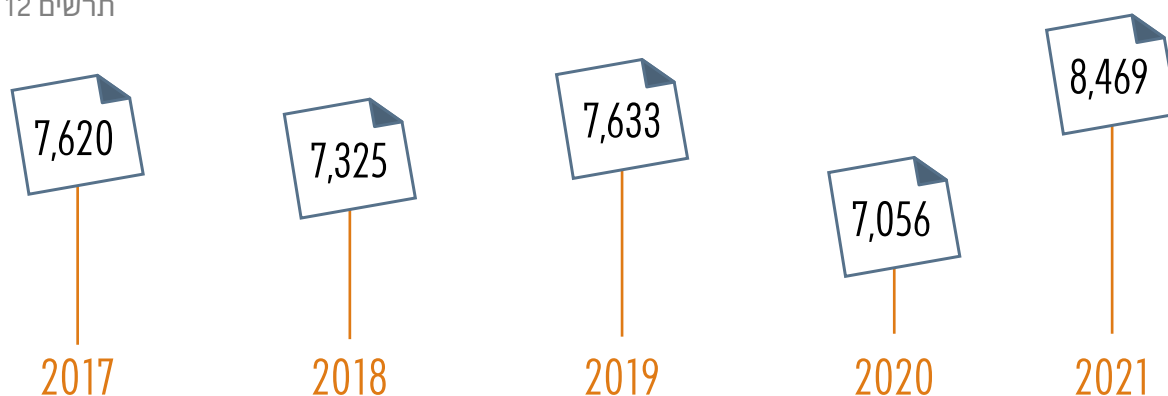
כמות החלטות ממנה שניתנו בשנת 2021

מספר צווי הפטר שניתנו בשנים 2017-2021

במהלך שנת 2021 ניתנו 8,469 צווי הפטר, לעומת שנת 2020 בה ניתנו 7,056 ובעומת 7,633 צווי הפטר בשנת 2019.

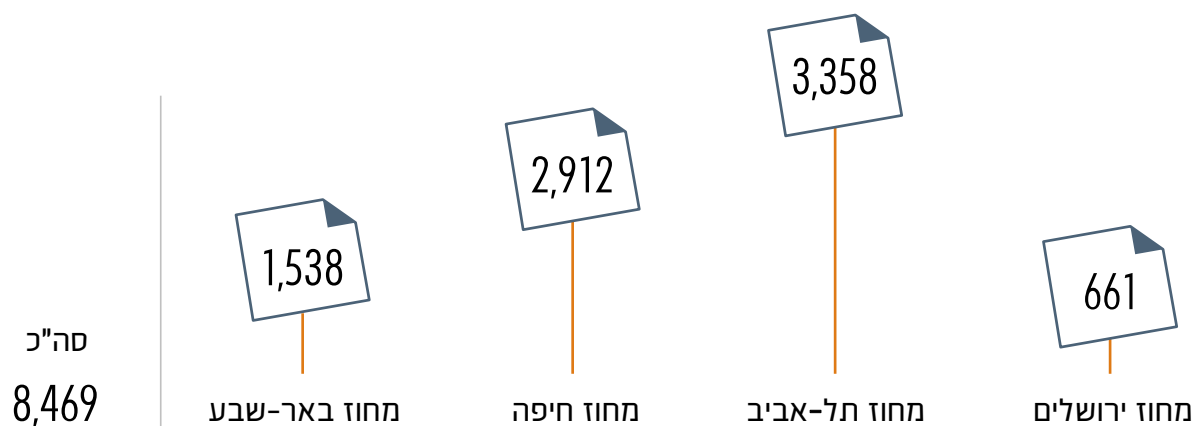
תרשים 12

נתון זה מהווה עליה של כ-20% במספר צווי ההפטר שניתנו ב-2021 לעומת שנת 2020.

תרשים 13

מספר צווי הפטר שניתנו בשנת 2021 בחלוקה עפ"י מחוזות

סגירה וביטול של תיקי פשיטת רגל וחדלות פירעון של יחידים

תרשים 14

מספר ההליכים שנסגרו בשנת 2021, על פי מחוזות

במהלך שנת 2021 נסגרו 15,304 תיקים בכלל מחוזות הממונה, לעומת 17,717 תיקים שנסגרו בשנת 2020, ולעומת 16,695 תיקי פשיטת רגל ב-2019. מדובר בירידה של כ-14% במספר תיקי יחידים שנסגרו לעומת שנת 2020.

תרשים 15

מספר תיקי פשיטות רגל שבוטלו בשנת 2021, על פי מחוזות

במהלך שנת 2021 בוטלו 6,417 תיקים בכלל מחוזות הממונה, לעומת 6,666 בשנת 2020 ו-8,280 תיקים ב-2019. ירידה של כ-4% במספר תיקי יחידים שבוטלו לעומת שנת 2020.

פירוק חברות והקפאת הליכים

בקשות פירוק שנפתחו בשנת 2021

תרשים 16

תיק תאגידים חדלות פירעון

מס' תיקים בבקשות לפי סעיף 350

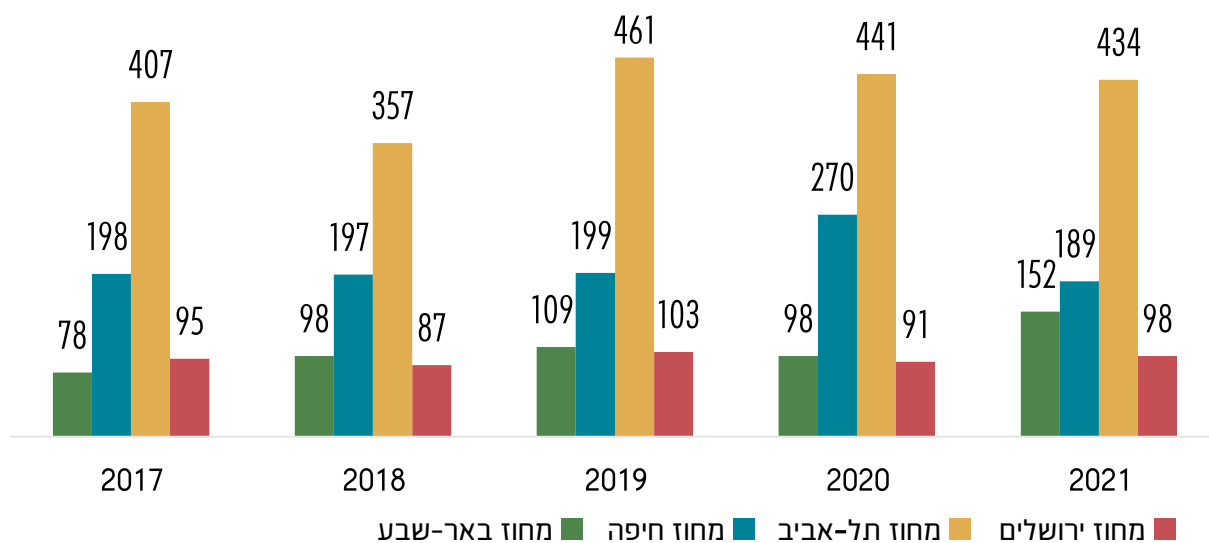
סוג תיק	ירושלים	תל אביב	חיפה	באר-שבע	סה"כ
בקשת הסדר 350	-	-	-	9	9
בקשות הסדר בתאגיד	4	10	3	27	44
סה"כ	4	10	3	36	53

במהלך שנת 2021 הוגשו ונפתחו בכלל מחוזות הממונה 1,328 בקשות חדלות פירעון של תאגידים לעומת 1,200 בקשות שנפתחו בשנת 2020, עליה של כ-11% (לא כולל בקשות על-פי סעיף 350 לחוק החברות בעניין הקפאת הליכים והסדרים).

במהלך שנת 2021 נפתחו בכלל מחוזות הממונה 9 תיקים של בקשות לפי סעיף 350 לחוק החברות (הקפאות הליכים והסדרים).

תרשים 17

צווי פתיחת הליכים לתאגידים בשנת 2021

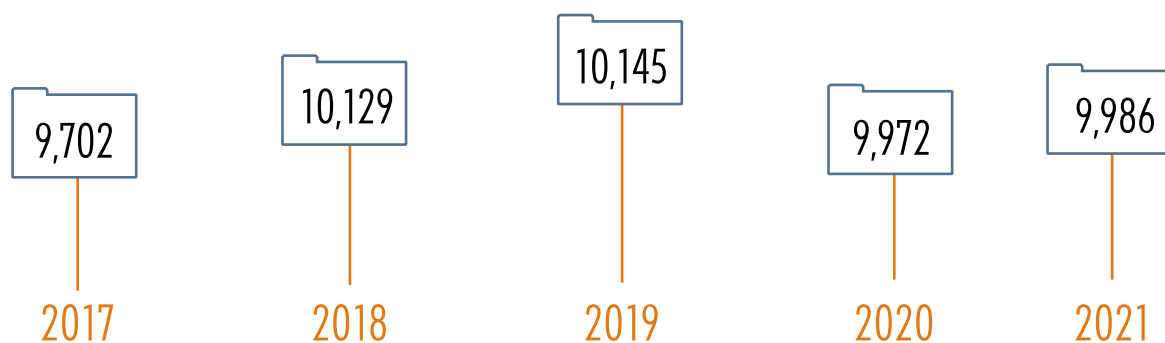

בשנת 2021 ניתנו במחוזות השונים בכונס הרשמי 873 צווי פתיחת הליכים לתאגידים, בהשוואה ל-900 צווים שניתנו בשנת 2020.

תיקי פירוק פעילים

תרשים 18

השוואה רב שנתית של התיקים הפעילים בתחום פירוק חברות

מספר תיקי הפירוק הפעילים בכלל מחוזות הממונה נכון ליום 31.12.2021 היה 9,986 בהשוואה ל-9,972 תיקים בסוף 2020.

תרשים 19

חלוקת תיקי הפירוק הפעילים על פי מחוזות הממונה בשנת 2021

הופעות בדיונים משפטיים ותגובות פרקליטים בהליכי חדלות

פירעון של תאגידים

תרשים 20

					
סה"כ	באר שבע	חיפה	תל אביב	ירושלים	
2,868	228	978	1,302	360	הופעות בדיונים בהליכי חדלות פירעון של תאגידים
2,867	398	836	1,385	248	תגובות פרקליטים בהליכי חדלות פירעון של תאגידים

במהלך שנת 2021 הופיעו פרקליטי הממונה ב-2,868 דיונים בתחום פירוק החברות וחדלות פירעון של תאגידים בבתי המשפט ברחבי הארץ, בהשוואה ל-2,534 דיונים בשנת 2020, ו-2,216 דיונים בשנת 2019.

במהלך שנת 2021 ניתנו על ידי פרקליטי הממונה 2,867 תגובות בהליכי פירוק חברות וחדלות פירעון של תאגידים וזאת בהשוואה ל-5,256 תגובות בשנת 2020, ול-6,384 תגובות בשנת 2019.

סגירה וביטול של תיקי פירוק חברות

תרשים 21

תיקי פירוק חברות שנסגרו ובוטלו בשנת 2021, על פי מחוזות

					
	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
סה"כ 448	71 	203 	151 	23 	נסגרו בשנת 2021
סה"כ 510	24 	218 	210 	58 	בוטלו בשנת 2021 וטרם נסגרו
סה"כ 244	67 	12 	144 	21 	בוטלו ונסגרו בשנת 2021

היחידה הארצית לפתיחת הליכי חדלות פירעון ליחידים

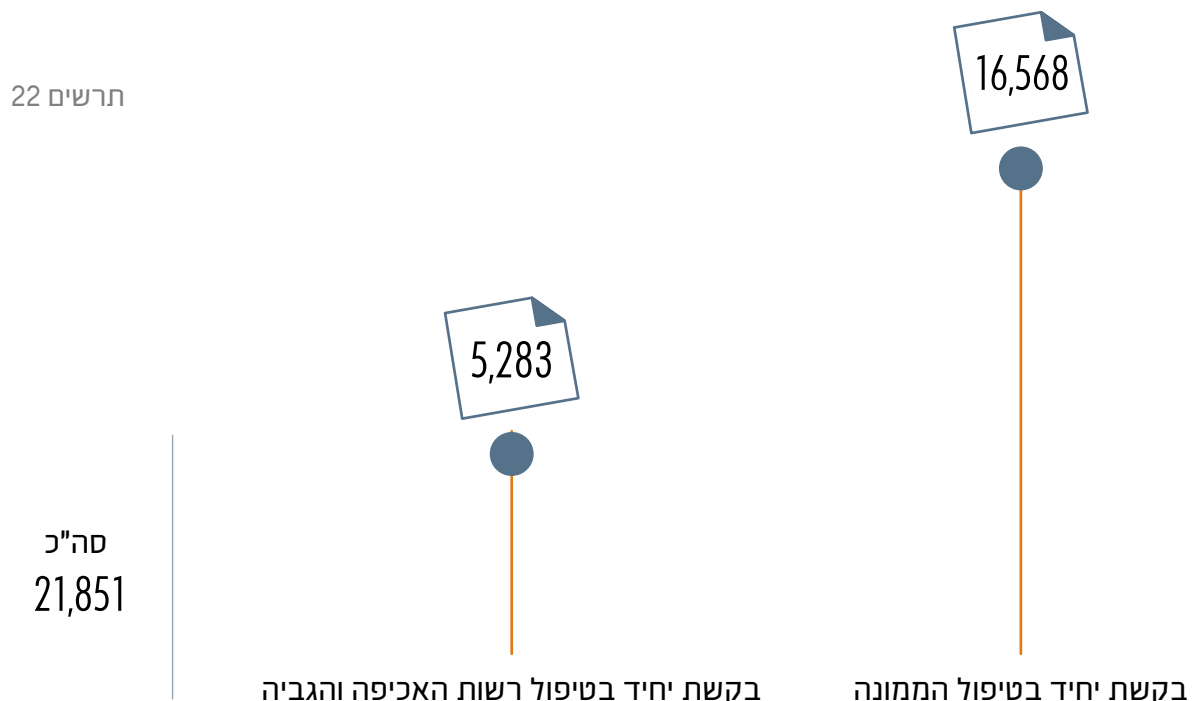
מבוא

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, הסמיך את הממונה להכריע בבקשות חייבים יחידים לפתיחת הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי, ובהתאם לכך לתת צו לפתיחת הליכים בעניינם. תהליך זה הביא לשינוי ארגוני בתחום הטיפול בפתיחת הליכים שנוהל עד אותה עת במחוזות האגף, ולהקמת יחידה ארצית אשר תעסוק ותתמקצע בכך.

היחידה בוחנת את בקשות היחידים, מכריעה באופן אחיד בעניינן, קובעת את התשלום העתי שישלמו היחידים בהליך, קוצבת מזונות לזכאים, ממנה את הנאמן בהליך, מטילה הגבלות על היחידים, שולחת את צו פתיחת ההליכים לנושים לנאמן ולחייב, משייכת את ההליך לצוות ניהול, והמשך הטיפול בו מתבצע במחוז הממונה.

נתוני פעילות

בשנת 2021 הוגשו לממונה על הליכי חדלות פירעון סה"כ 16,568 בקשות לפתיחת הליכים, שהן 76% מן הבקשות שהוגשו לפתיחת הליכי חדלות פירעון במדינת ישראל.

צווי פתיחת הליכים שניתנו בשנת 2021

סה"כ ניתנו בשנת 2021 על ידי היחידה הארצית לפתיחת הליכי חדלות פירעון ליחידים 14,086 צווי פתיחת הליכים.

המודל הייעודי לאוכלוסיות בזנות בהליך חדלות פירעון

בחודש מרץ 2021 השיק הממונה על הליכי חדלות פירעון מודל תקדימי להסדרת החובות של אוכלוסיות בזנות, כדי לסייע להן לצאת ממעגל הזנות, תחת המוטו "כל המציל נפש אחת כאילו הציל עולם ומלואו". המודל גובש יחד עם ארגוני סיוע לאוכלוסיות בזנות והמטה למאבק בסחר בנשים ובזנות.

המתווה המיוחד נולד על רקע כניסתו לתוקף של חוק איסור צריכת זנות בישראל, עולה בקנה אחד עם המטרות החברתיות של חוק חדלות פירעון שיקומם הכלכלי של חייבים ושילובם מחדש במרקם החיים הכלכליים ומהווה חלק ממהלך רחב לקידום מענה ייעודי וסיוע לאוכלוסיות בזנות.

במסגרת המתווה נמסר לבעלות התפקיד בהליך חדלות הפירעון שיקול דעת נרחב כדי לפעול בגמישות ויצירתיות בזירה המקצועית, וניתנות לחייבות הקלות בירוקרטיות.

הבקשות בהליכים שאותרו, מטופלות ע"י פורום מקצועי ייעודי, של הממונה על חדלות פירעון והסיוע המשפטי, המורכב בעיקר מנשים שהוכשרו לכך מטעם הממונה (במטרה לייצר מרחב בטוח). בהובלת הממונה, קיים הפורום המקצועי במהלך שנת 2021 מספר מפגשים להתנעת המודל הייעודי ויישומו. במהלך שנת 2021 טופלו כ-40 מקרים של שורדות זנות המצויות בהליכי חדלות פירעון ומתוכם ניתנו 9 הפטרים לאלתר ועוד 2 מותנים.

יחידת ידע ומדיניות

מבוא

יחידת הידע והמדיניות הוקמה בהנהלת האגף בחודש מאי 2019 במסגרת ההיערכות הארגונית לכניסתו לתוקף של חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018.

יחידת הידע והמדיניות אחראית על גיבוש והטמעת מדיניות אחידה בתחום חדלות הפירעון, ומובילה פרויקטים רבים וחדשים הקשורים לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

א. תחום המדיניות והנהלים:

- התווית מדיניות משפטית אחידה בתחום חדלות הפירעון לכל יחידות ומחוזות האגף;
- גיבוש והטמעת הנחיות מקצועיות ושיטות עבודה בתחום חדלות הפירעון;
- עריכת שינויים בנהלי עבודה לשיפור רמת השירות ולהתייעלות;
- מתן ייעוץ משפטי ליחידה לפתיחת הליכי חדלות פירעון ליחידים;

ב. תחום הערעורים

- פרקליטי יחידת ידע ומדיניות מייצגים בכל ההליכים המוגשים לבית המשפט העליון בתחום חדלות הפירעון.
- היחידה יוזמת הגשת ערעורים בסוגיות עקרוניות תוך יישום מדיניות הממונה על הליכי חדלות פירעון.
- היחידה מגבשת חוות דעת משפטיות ושיתוף פעולה עם מחלקת ייעוץ וחקיקה, רשות המיסים, המוסד לביטוח לאומי, ומשרדי ממשלה נוספים.
- היחידה נותנת מענה ומייעצת למחוזות ולנאמנים בסוגיות משפטיות רוחביות המחייבות גיבוש מדיניות משפטית אחידה, והעשויות להגיע להליכי ערעור.

נתוני פעילות

תיקי ערעורים

בשנת 2021 נפתחו 279 תיקי ערעורים בתחום חדלות הפירעון:

פשיטות רגל- יחידים	פירוק- תאגידים	סה"כ
207	72	279

ג. תחום שיקום כלכלי

הקמת מערך הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה המיועדת לחייבים בהליך חדלות פירעון, ששופט/רשם הורה כי עליהם לעבור הכשרה כזו.

- פותח תוכן הלמידה בעברית ובערבית.
- נבחרו 15 מנחים מקצועיים, בפריסה ארצית, מהם גם דוברי ערבית.
- נערכו שני מפגשי הכשרה למנחים.

- מערך ההכשרה החל לפעול בחודש מרץ 2021. להלן נתוני הפעלה ממרץ ועד סוף שנת 2021:

– התקיימו 16 הכשרות

13 הכשרות פרונטליות ו-3 בזום

3 במחוז צפון; 1 במחוז דרום; 7 במחוז מרכז, 2 במחוז ירושלים

- הופנו להכשרה 106 חייבים שמנהלים הליך חדלות פירעון אצל הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (בנוסף להם, הופנו להכשרה גם חייבים שההליך בעניינם מנוהל ברשות האכיפה והגביה)

- **פיתוח תכנית ניסיונית לליווי והכשרה מותאמת אישית לחייבים בהליך חדלות פירעון.**

התכנית פותחה בשיתוף פעולה עם רשות האכיפה והגביה וג'וינט אשלים, במטרה לקדם את תהליך השיקום הכלכלי של חייבים בהליך חדלות פירעון לצורך לימוד להתנהלות כלכלית נכונה על מנת לסייע לחייבים להימנע מחזרה לחובות.

במסגרת התכנית יקבלו המשתתפים ליווי והכשרה כלכלית-שיקומית שתגובש עבורם באופן פרטני ומותאם לצרכים הדרושים להם בתהליך השיקום הכלכלי.

התכנית כוללת, בין היתר, שירותי ליווי ותמיכה ברמות שונות והפניה לשירותים ומענים משלימים בקהילה בתחומים הדרושים לתהליך השיקום הכלכלי, כגון: הכשרה כלכלית, מיצוי זכויות וסיוע במיצוי כושר השתכרות.

הושלמה התשתית הדרושה להפעלת התכנית במחוז חיפה:

עמותת פעמונים נבחרה במרכז לגוף המפעיל את התכנית מטעם הג'וינט, גויסה רכזת לתכנית, ופותח מודל להפעלת התכנית.

התקיימו מפגשי חשיפה לתכנית הליווי וההכשרה הניסיונית לכל הגורמים הרלבנטיים במחוז חיפה: רשמים, נאמנים, פרקליטי הממונה, עובדי ההוצל"פ, עובדי הסיוע המשפטי ולשכת עורכי הדין.

נקבעו נהלי מדיניות להפניית החייבים לתכנית הניסיונית.

- **פיתוח תכנית הכשרות אנשי מקצוע בעבודה מעודדת שיקום כלכלי**

תכנית הכשרות בעבודה מעודדת שיקום כלכלי מיועדת לכל אנשי המקצוע הלוקחים חלק בניהול הליכי חדלות פירעון. התכנית פותחה ומיושמת בשיתוף פעולה עם רשות האכיפה והגביה, הסיוע המשפטי וג'וינט אשלים.

– נערך סמינר הכשרה משותף לנציגי ההנהלה והעובדים של כלל השותפים לתכנית בהדרכת פרופ' מיכל קרומר נבו, לפיתוח משותף של תוכן ההכשרה.

– פותח מודל כללי לתכנית ההכשרות.

– גובש מאגר מנחים מגוון של עורכי דין, עובדים סוציאליים ומנחי קבוצות, שעברו הכשרות ייעודיות לצורך ההנחיה בתכנית.

– בוצעה הכשרה ראשונה בתכנית, שיועדה לעובדי רשות האכיפה והגביה המטפלים בהליכי חדלות פירעון.

פניות למוקד חדלות פירעון במהלך 2021

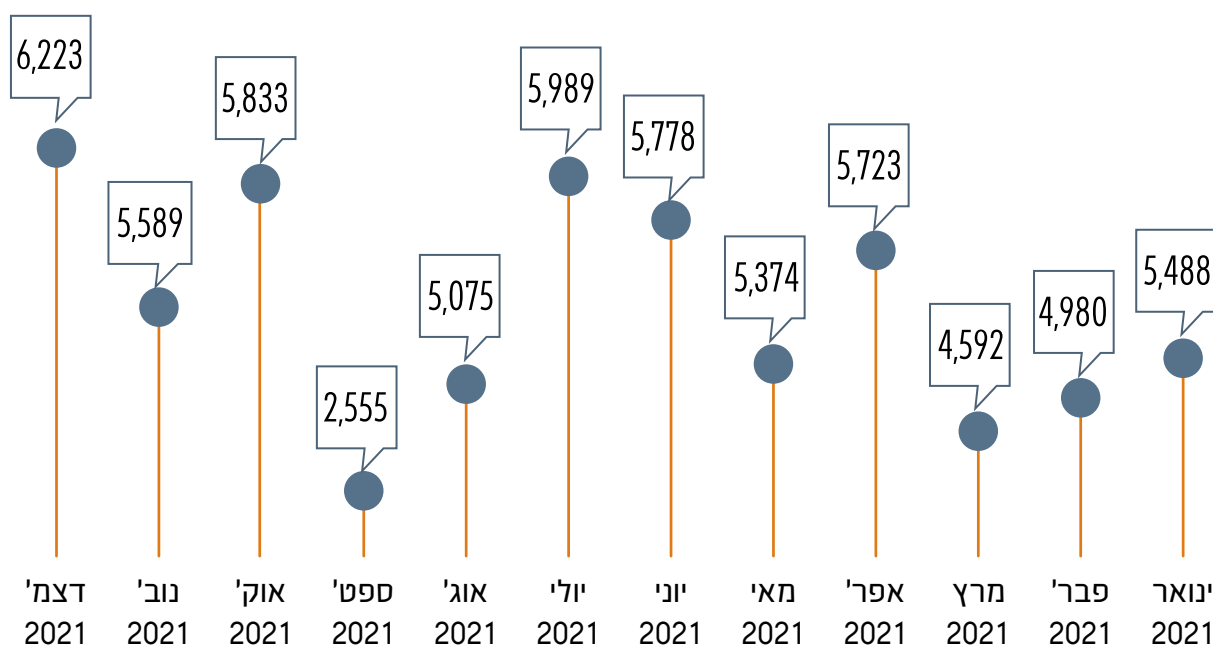
במהלך שנת 2021 התקבלו במוקד 63,829 פניות ונענו 58,399 שיחות.

מס' הפניות למוקד עלה ב 40% בהשוואה למספר הפניות בשנת 2020.

שיעור המענה הממוצע במוקד עמד על 91% ומשך המתנה ממוצע למענה עמד על 2.56 דקות.

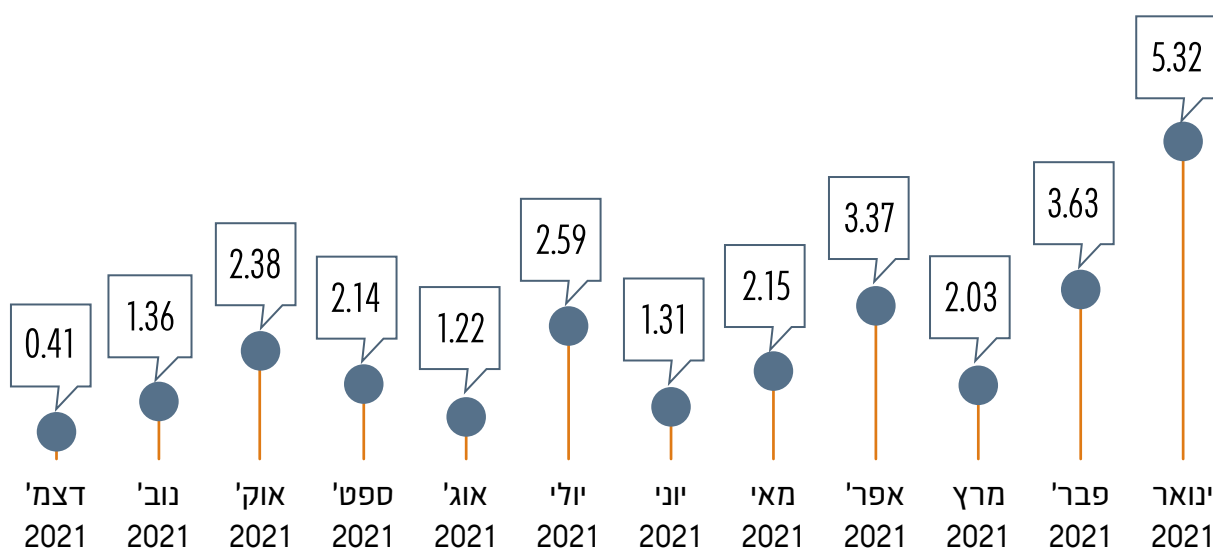
תרשים 23

כמות שיחות נכנסות לחודש

תרשים 24

זמן ממוצע למענה (דקות)

היחידה להנחיה ופיקוח על נאמנים

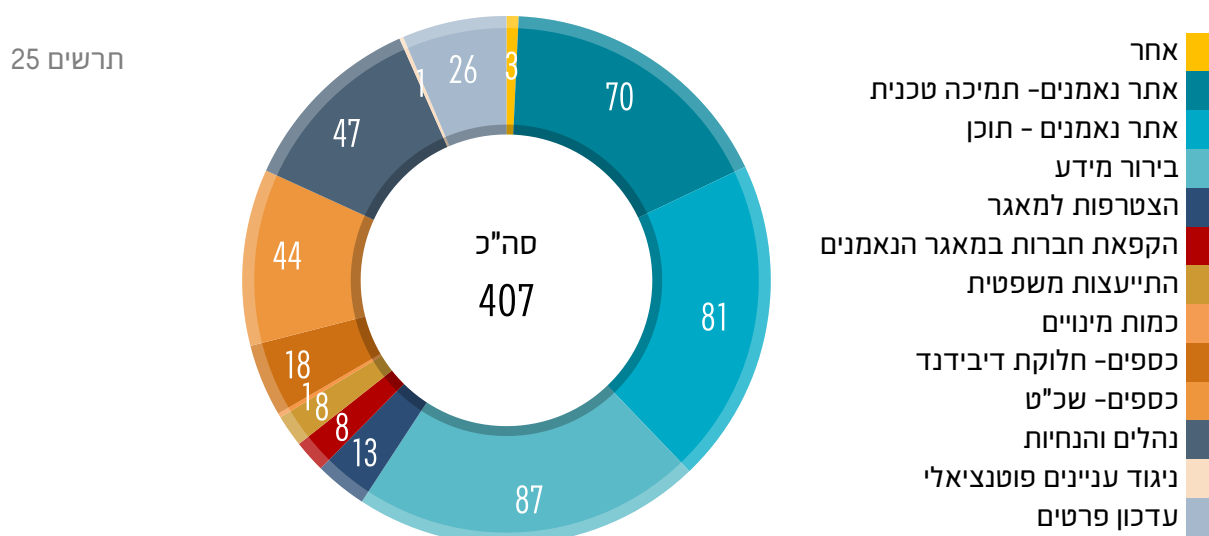
מבוא

היחידה להנחיה ולפיקוח על נאמנים הוקמה בחודש אוגוסט 2019, במטרה ליצור האחדה, נהלים, ותקני פעילות רוחביים וארציים ביחס לפעולות נאמנים (בין אם נאמנים העוסקים בהליכי חדלות פירעון של יחידים ובין אם בהליכי חדלות פירעון של תאגידים), כמו גם כדי להגשים את תכלית הוראות סעיפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי התשע"ח-2018, העוסקות בתפקידו של הממונה על חדלות פירעון, כמפקח על עבודתם של הנאמנים.

נתוני פעילות

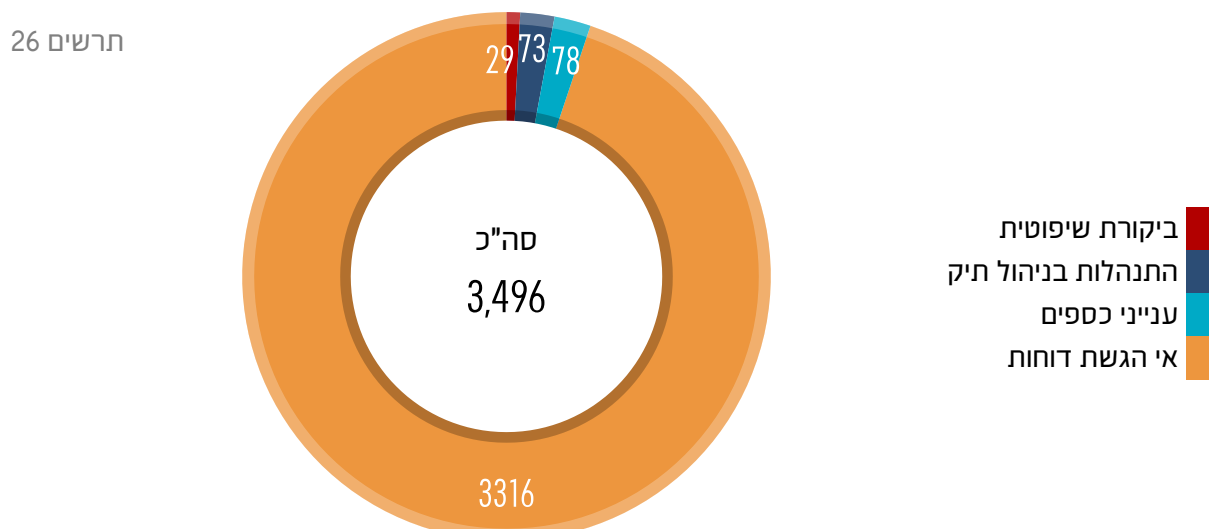
פניות שהגיעו ליחידה בשנת 2021

בשנת 2021, טיפלה היחידה להנחיה ופיקוח נאמנים ב-407 פניות שהתקבלו מנאמנים, לפי החלוקה הבאה:

תלונות שהגיעו ליחידה בשנת 2021

בשנת 2021, טיפלה היחידה להנחיה ולפיקוח על נאמנים ב-3,496 תלונות על תפקוד הנאמנים, לפי החלוקה הבאה:

מהות התלונות שהגיעו ליחידה בשנת 2021

כ-95% מהתלונות על נאמנים עסקו באי הגשת דוחות הנאמן במועד. כ-2% מהתלונות עסקו בענייני כספים הכוללות, בין היתר, בעיות ועיכובים בחלוקת דיבידנדים. כ-2% מהתלונות עסקו בהתנהלות הנאמן בניהול התיק וביחס הנאמן ליחיד או לנושה. יתר התלונות עסקו בביקורת שיפוטית על התנהלות הנאמן.

כל התלונות טופלו על ידי היחידה ומענה מתאים נשלח לפונים.

פעילויות נוספות שנעשו ע"י היחידה להנחיה ופיקוח על נאמנים

- במהלך שנת 2021 נשלחו על ידי היחידה 34 הנחיות ונהלים לנאמנים, בקשת רחבה של נושאים.
- מידי רבעון, מפרסמת היחידה באתר האינטרנט של הממונה נתונים בדבר כמות מינויים של כל נאמן בהליכי חדלות פירעון של יחידים וכן נתוני מינויים בהליכי חדלות פירעון מורכבים של תאגידים.
- היחידה סייעה במתן תמיכה, בפן הלוגיסטי והתפעולי, לוועדות הציבוריות לגיבוש רשימות נאמנים בהליכי חדלות פירעון ביחידים ובתאגידים.
- לאחר גיבוש רשימות הנאמנים, היחידה עסקה בהקמה ועדכון כלל הנאמנים במערכות המיחשוביות של הממונה.
- היחידה קיימה מפגשים וימי עיון עם הנאמנים באמצעות היוועדות חזותית.
- היחידה קיימה בקרה חשבונאית על תפקוד הנאמנים.

מחלקת תאגידים

מבוא

מחלקת התאגידים שבהנהלת האגף נוסדה במטרה להוות הגורם המקצועי - מטפל, מנחה, מייעץ ומסייע - בנושאים פיננסיים, כלכליים ומשפטיים, העולים בתיקי חדלות הפירעון העסקיים הגדולים והמורכבים המצויים בטיפול הכונס הרשמי והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי ("הממונה").

המחלקה עוסקת בהשלמת התמונה הכלכלית ובהעמקה של התמונה המשפטית בתיקים שבטיפול, וכן בסיוע מקצועי לפרקליטי המחוזות השונים.

במסגרת תפקידה, מחלקת תאגידים מעורבת בהליכים למתן צווי פתיחת הליכים לפי חלק ב' לחוק חדלות פירעון; בהסדרי חוב שלא במסגרת צו פתיחת הליכים, לפי חלק י' לחוק חדלות פירעון; בהליכי הסדר לפי סעיף 350 לחוק החברות; וכן בכל הליך של פירוק או כינוס לפי חוק החברות ופקודת החברות - והכל כשמדובר בחברה ציבורית או בחברת איגרות חוב.

בתוך כך, המחלקה מטפלת בתיקים הגדולים והמורכבים, ומעניקה ליווי מקצועי, כלכלי, חשבונאי ומשפטי לפרקליטי המחוזות בכונס הרשמי/ בממונה לגבי הסוגיות המתעוררות בתיקים ובהליכים אחרים שבטיפול.

כמו כן, המחלקה עוסקת בבקשות שהוגשו לבית המשפט ואשר עניין מינוי מומחה במסגרת הסדרי חוב, בהתאם לפרק ג' בחלק י' של חוק חדלות פירעון (אשר אימץ, בשינויים מסויימים, את תיקון 18 לחוק החברות).

מעבר לאמור, הגורמים הכלכליים במחלקה מסייעים באופן שוטף לפרקליטי המחוזות בניית דוחות כספיים וכן בניית דוח כל מידע כלכלי אחר, המוגש במסגרת תיקים המתנהלים בהליכים השונים שבטיפול.

הגורמים הכלכליים במחלקה אף מטפלים בבקשות לאישור חלוקת דיווידנד לפי סעיף 303 לחוק החברות, המוגשות על-ידי חברות ציבוריות ופרטיות כאחד. מדובר בבקשות לחלוקת דיווידנד שאינן מקיימות את מבחן הרווח.

נתוני פעילות המחלקה בשנת 2021

במהלך שנת 2021 טיפלה מחלקת התאגידים ב-76 תיקי חדלות פירעון תאגידית, כשבין הבולטים בהם ניתן למנות, בין היתר, את תיקי אידיבי פיתוח, קבוצת אלדד פרי, הקו-אופ, מגה, ברוקלנד, בגיר גרופ, קבוצת ברוש, אול ייר, הפועל ת"א, הוניגמן, דורי בנייה, גלובוס מקס, אפריקה תעשיות ותאגידי הבת, אורתם סהר, סטרווד ווסט, רילייטד, קרדן ועוד.

בנוסף, במהלך שנת 2021 טיפלה מחלקת התאגידים ב-50 תיקי בקשות לאישור חלוקה שאינה מקיימת את מבחן הרווח בהתאם לסעיף 303 לחוק החברות.

עניינם של 34 תיקים היה חלוקת מזומנים או רכישה עצמית של מניות, וב-16 תיקים התבקש אישור לחלוקת דיבידנד בעין או הפחתת הון.

סך ההיקף הכספי של כלל החלוקות שנתבקשו: כ-3 מיליארד ש"ח, וכן כ-1 מיליארד דולר ארה"ב.

כמו כן, המחלקה טיפלה ב-5 תיקי הסדרים "מזכים" לפי סעיף 350 לחוק החברות, שעניינם הארכת המועד למימוש של כתבי אופציה ו/או שינוי במחיר המימוש וב-4 תיקים בבית המשפט הכלכלי, שעניינם בקשות לפי חוק הריכוזיות או בקשות לפי שטרי הנאמנות.

היחידה הארצית לחקירות פשיטות רגל וחדלות פירעון

מבוא

הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי הוסמך לבצע חקירה מקיפה בענייניו של חייב שניתן נגדו צו פתיחת הליכים או צו כינוס, ובכלל זה בדבר הכנסותיו, הוצאותיו, חובותיו ונכסיו. כמו כן הממונה הוסמך לדרוש כל מידע או מסמך הנוגעים לענייניו של החייב מכל אדם שיש יסוד סביר להניח כי המידע או המסמך מצויים ברשותו או בידיעתו.

במסגרת **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018** הוענקו לחוקרי הממונה, סמכויות חקירה פליליות והיחידה הפכה ליחידת חקירות פלילית ארצית ועצמאית הפרוסה במספר מוקדים ברחבי הארץ.

פעולות החקירה נעשות על-ידי חוקרים מקצועיים ביחידת החקירות - רואי חשבון, כלכלנים ועורכי דין - בהדרכה ובהכוונה של מנהל היחידה הארצית לחקירות.

הפעילות הכוללת של היחידה הארצית לחקירות במישור המבצעי, הלוגיסטי, המודיעיני, יצירת קשרי עבודה עם רשויות אחרות, הכשרות חוקרים, קידום הליכי חקירה (בשיתוף המחלקה המשפטית בהנהלת האגף), מתן הנחיות מקצועיות ופתרונות מקצועיים - מרוכזת ומנוהלת במטה היחידה בהנהלת הכונס הרשמי והממונה על חדלות פירעון.

בצד זה עוסקת היחידה הארצית לחקירות בניהול מדיניות של הרתעה על-מנת למנוע ניצול לרעה של הליך חדלות הפירעון.

היחידה הארצית לחקירות חדלות פירעון ופשיטות רגל היא גורם שאחראי, על יצירת הרתעה מפני ניצול לרעה של ההליך, וזאת גם על דרך של העמדה לדין פלילי במקרים המתאימים בהם נמצאו ראיות לביצוע עבירות פליליות במהלך החקירה.

היחידה הארצית לחקירות משתתפת בצוותי חקירה מיוחדים (צח"מ) ומקיימת במסגרת פעילותה השוטפת קשרי עבודה ושיתופי פעולה עם משטרת ישראל ורשויות חקירה פליליות נוספות ובכלל זה גופי החקירה ברשות המיסים, המוסד לביטוח לאומי, רשות ניירות ערך, הרשות להגנת הצרכן ועוד.

נתוני פעילות של היחידה הארצית לחקירות בשנת 2021

- במהלך שנת 2021 הושם דגש על פיתוח תחום המודיעין של היחידה כמרכיב הכרחי וחיוני ועל חיזוק קשרי העבודה ושיתוף הפעולה עם הגורמים האמונים על המודיעין במשטרת ישראל וברשויות חקירה מקבילות.
 - היחידה הארצית לחקירות המשיכה במהלך שנת 2021 לפקח על מאגר משרדי חוקרים פרטיים הנותנים שירותי חקירות פרטיות לנאמנים בתיקי חדלות פירעון ופשיטות רגל.
 - מטה הנהלת היחידה מרכז את עבודת פניות לבנקים ולגופים פיננסים לצורך קבלת מידע ונתונים על חייבים בהליכי חדלות פירעון או פשיטת רגל והזנתם.
 - במסגרת זו בוצעו בשנת 2021 **אלפי פניות לקבלת נתונים ומידע**, לגופים שונים בכללם בנקים וחברות ביטוח. בד ובד מטפלת היחידה בקבלת ובדיקת מענה מהגופים הפיננסיים לפניות האמורות.
 - היחידה מרכזת את מתן המענה לפניות מנהלים מיוחדים ונאמנים לקבלת מידע רלוונטי על תיקי חדלות פירעון ופשיטות רגל.
- במהלך שנת 2021 טופלו **5,943 פניות בכתב של מנהלים מיוחדים ונאמנים** שהתקבלו במטה היחידה.

נתוני פעילות מספריים של היחידה הארצית לחקירות בשנת 2021:

7 תיקים שהוגשו בהם כתבי אישום נגד פושט הרגל

23 תיקים חדשים שנפתחו

32 תיקים נמצאים בשלבי חקירה גלויה או סמויה

12 תיקים הועברו לפרקליטות להחלטה על נקיטת אמצעים לאחר השלמת החקירה.

פניות ציבור בנושא מאגר נתוני אשראי

מאגר נתוני אשראי הוקם ע"י הממונה על השיתוף בנתוני אשראי בבנק ישראל מתוקף חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 כחלק מהצעדים לקידום התחרות בשוק האשראי בישראל. המערכת אוספת נתונים לגבי התחייבויות האשראי של יחידים (אזרחים ותושבי ישראל) ולגבי פירעון התחייבויות אלה.

בכל חודש מעביר הממונה על הליכי חדלות פירעון, אלפי דיווחים למאגר נתוני אשראי בנוגע לתיקי חדלות פירעון ופשיטות רגל. הדיווחים מועברים בצורה מקוונת באמצעות מערכת דיווחים ממוחשבת.

זמן הטיפול הממוצע בפניות שהתקבלו מבנק ישראל נתוני אשראי בשנת 2021 ממועד קבלת הפניה ועד להעברת מענה: 11.97 ימים קלנדריים.

במהלך שנת 2021 התקבלו באגף 328 פניות מבנק ישראל נתוני אשראי וישרות מהציבור, על פי החלוקה הרבעונית הבאה:

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	סה"כ
90 פניות	87 פניות	80 פניות	71 פניות	328 פניות

מדובר בעלייה של כ-46% בכמות הפניות בהשוואה לשנת 2020 בה התקבלו באגף 224 פניות מבנק ישראל נתוני אשראי וישרות מהציבור.

חלוקת הפניות שהתקבלו בנושא נתוני אשראי, לפי המחוזות בהם טופל תיק חדלות הפירעון או פשיטת הרגל נשוא הפניה הינה כדלקמן

מחוז ירושלים	מחוז תל-אביב	מחוז חיפה	מחוז באר-שבע	סה"כ
46 פניות	139 פניות	88 פניות	55 פניות	328 פניות

פניות של הציבור אל הממונה על הליכי חדלות פירעון בנוגע לדיווחי הכונס הרשמי והממונה על חדלות פירעון למאגר נתוני אשראי, ניתן להפנות לתיבה ייעודית שכתובתה: kanar-creditdata@justice.gov.il

כתובת למשלוח פניות בדואר בנוגע לדיווחי הכונס הרשמי למערכת נתוני אשראי בבנק ישראל: הנהלת אגף האפוסטרופוס הכללי, הכונס הרשמי והממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי, רחוב יפו 216, ירושלים. טלפון לפניות: 073-3926823.

מכלול האפוטרופוס הכללי

היחידה לאיתור נכסים עזובים
ולהשבתם

יחידת החילוט

מחלקת עיזבונות לטובת המדינה

מערך הפיקוח על אפוטרופסים
ומנהלי עיזבון

בא כוח היועץ המשפטי לממשלה

היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם

מבוא

היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם מופקדת על טיפול בנכסים עזובים על-פי חוק האפטרופוס הכללי, התשל"ח-1978.

"נכס עזוב" מוגדר כנכס שלא נמצא מי שרשאי ומסוגל לנהוג בו מנהג בעלים או לנהלו, או שבעליו אינם ידועים.

היחידה מטפלת באיתור נכסים עזובים ובמסגרת זו מקבלת דיווחים מרשויות וממוסדות שונים ומגורמים פרטיים ומבצעת חקירות, בהתאם לסמכויות שהוקנו לאפטרופוס הכללי בחוק. היחידה מנהלת בנאמנות נכסים עזובים לטובת בעליהם הפרטיים ובסיום הניהול משיבה את הנכסים לידי הזכאים להם, או מעבירה את הנכסים לקניין המדינה.

היחידה מנהלת נכסים מסוגים שונים, בהם נכסי מקרקעין, כספים ומיטלטלין.

כמו כן, היחידה מטפלת בנכסים של נספי שואה שהועברו לאפטרופוס הכללי לתקופת ביניים, בהתאם לחוק הנכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), תשס"ו-2006 עד לאיתור היורשים או העברת הנכסים לקניין המדינה.

היחידה מופקדת על קבלת מתנות שקיבלו עובדי ציבור, לפי חוק שירות הציבור (מתנות), תש"ם-1979.

האפטרופוס הכללי מפרסם דרך קבע באתר האינטרנט שלו (www.apac.justice.gov.il) רשימה לעיון הציבור של שמות בעלי הנכסים העזובים שרכושם מנוהל על-ידי האפטרופוס הכללי.

המחלקה לאיתור נכסים עזובים ובעלי זכויות

המחלקה עוסקת בקבלת דיווחים על חשד לנכסים עזובים ובביצוע פעולות לאיתור בעלי הרכוש בארץ ובחו"ל. במקרה שאלו לא אותרו, פונה האפטרופוס הכללי לבית המשפט בבקשה למתן צו לניהול הרכוש, ובמקרה של נכס ששווי נמוך הוא מנהלו ללא צו, בהתאם לסעיף 7 לחוק.

מוסדות פיננסים מדווחים לאפטרופוס הכללי על חשבונות "רדומים" (פיקדונות ללא תנועה שלא התבצעה בהם כל פעילות במשך תקופה ארוכה). הנתונים נבדקים, וככל שמתברר כי מדובר בנכס עזוב, הכספים מועברים לאפטרופוס הכללי לאחר קבלת צו או החלטת ניהול.

המחלקה מתמקדת בטיפול בקבלת דיווחי מוסדות מרוכזים (כגון רשויות המס ובנקים) ובביצוע פעולות יזומות לאיתור רכוש עזוב ובעליו.

נוסף על כך, ברוב מחוזות האפטרופוס הכללי פועלת מחלקה לאיתור נכסים עזובים ובעלי זכויות, המטפלת בפניות פרטניות מהציבור על חשד לקיומו של נכס עזוב שנמצא בתחום סמכות המחוז.

ניהול נכסים

את נכסי הנדל"ן המבונים (דירות ובתי-עסק) מנהלות חברות ניהול חיצוניות, המפוקחות על-ידי עובדי האפטרופוס הכללי, והמגרשים מנוהלים במישרין על-ידי מפקחים של היחידה. הכספים שבניהול היחידה מושקעים על-ידי יחידת ההשקעות באפטרופוס הכללי. עסקאות בנכסי נדל"ן מבוצעות במקרים חריגים (למשל פירוק שיתוף במקרקעין) ובאישור בית המשפט.

סיום ניהול הרכוש

האפוטרופוס הכללי מסיים את ניהול הרכוש בשני מצבים עיקריים:

- **השבת הנכס לזכאים**

על המבקש את השבת הרכוש להניח תשתית ראייתית מוצקה, התומכת בהיותו הבעלים החוקיים של הרכוש. אם הזכות נובעת מירושה, עליו להוכיח גם את זכאותו כיורש של הבעלים החוקיים.

- **העברת נכסים לקניין המדינה**

בתום תקופת ניהול שנקבעה בחוק ולאחר ביצוע פעולות יזומות נוספות לאיתור בעלי הרכוש, מועבר הרכוש לקניין המדינה. כספים יועברו לאחר 15 שנים לפחות, ובנכסי מקרקעין - בהתאם להוראת השעה הועברו נכסים לאחר לפחות 25 שנים (הוראת השעה פקעה בחודש יולי 2020).

האפוטרופוס הכללי פועל לאיתור בעלי הזכויות ברכוש, לרבות באמצעות פרסום בעיתונות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים, פניות לאנשים ולגופים שעשויים לסייע באיתור, שהם בעלי מידע מסייע והנמצאים בארץ, בחו"ל וכדומה. בסיום תפקידו מגיש האפוטרופוס הכללי דין וחשבון לבית המשפט על פעולותיו אלו, ובית המשפט רשאי להורות על העברת הנכס לקניין המדינה ושחרור האפוטרופוס הכללי מאחריות, או להורות כל הוראה אחרת, לרבות בדבר נקיטת פעולות נוספות על-ידי האפוטרופוס הכללי.

אם בעלי הזכויות ברכוש מאותרים לאחר העברתו לקניין המדינה, הם זכאים לקבל בחזרה את הנכס או את שוויו, וזאת ללא הגבלת זמן, בהתאם להוראות סעיף 15 (ד) לחוק.

טיפול בנכסים של נספי השואה

בשנת 2018 הוקמה ביחידה מחלקה חדשה לטיפול בנכסים של נספי השואה, לאחר שהחברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ סיימה את פעילותה ביום 31.12.17.

עם סגירתה העבירה החברה לאפוטרופוס הכללי נכסים ומידע על אודות נכסים של נספי השואה, במטרה לסיים במהלך תקופת הביניים הקבועה בחוק (חמש שנים מיום סגירת החברה) את הליך איתור היורשים והשבת הנכסים לידי הזכאים, בהתאם להוראות חוק הנכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), תשס"ו-2006.

המחלקה מטפלת בבקשות להשבת נכסים של נספי השואה אשר הוגשו לחברה בתקופת פעילותה אך החברה לא סיימה את הטיפול בהן. כמו כן מטפלת המחלקה בבקשות חדשות המוגשות לה.

כמו כן, המחלקה מבצעת חקירות לאיתור יורשים של נכסי נספי שואה, אשר החברה לא הספיקה לבצע או להשלים בתקופת פעילותה ובעת סגירת החברה היה לגביהם קצה חוט לאיתור יורשים.

סיכום פעילות היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם בשנת 2021 תרשים 27

4,738
תיקי נדל"ן
פעילים

11,970
תיקי כספים
פעילים

נכון ליום 31.12.2021 בניהול האפוטרופוס הכללי 16,708 תיקי רכוש פעילים, בהם 11,970 תיקי כספים ו- 4,738 תיקי נדל"ן, וזאת בהשוואה ל-16,435 תיקי ניהול רכוש פעילים (מתוכם 11,700 תיקי כספים ו-4,735 תיקי נדל"ן) בסוף שנת 2020.

היקף הכספים המנוהלים על-ידי האפוסטרופוס הכללי בשנת 2021 עומד על כ-2.391 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכספים בהיקף של כ-2.273 מיליארד ש"ח בשנת 2020.

בשנת 2021 נכסי הנדל"ן המנוהלים כוללים 865 דירות ובתי-עסק ו-2,056 מגרשים, וזאת לעומת 855 דירות ובתי עסק וכ-2,076 מגרשים בשנת 2020.

בשנת 2021 הסתכמו התקבולים משכר דירה בגין הנכסים המבונים בכ-24.91 מיליון ש"ח, בדומה לתקבולים בסך של כ-24.91 מיליון ש"ח בשנת 2020.

בשנת 2021 נפתחו 48 תיקי עסקאות בנכסי נדל"ן² בהשוואה ל-35 תיקי עסקאות בנכסי נדל"ן בשנת 2020. מדובר בעלייה של כ-37% במספר תיקי עסקאות בנכסי נדל"ן בהשוואה לשנת 2020.

איתור נכסים עזובים ובעלי זכויות

בשנת 2021 הצליחה היחידה לאתר את הבעלים של הנכסים או את היורשים ברוב המכריע של הנכסים לגביהם התקבל דיווח בדבר חשד לקיומו של נכס עזוב, ובעקבות כך נמצא כי אין מדובר בנכס עזוב ולכן לא היה צורך לפעול לניהול הנכס. היחידה הצליחה בשנת 2021 לאתר את הבעלים או את היורשים של 117 נכסי מקרקעין ושל כספים בסך כולל של כ-30.1 מיליון ש"ח שלא ידעו קודם לכן על זכויותיהם ברכוש. בשנת 2021 נפתחו ביחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם 174 תיקי איתור חדשים בהשוואה ל-177 תיקי איתור שנפתחו בשנת 2020.

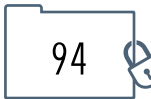
במהלך שנת 2021 נסגרו ביחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם 180 תיקי איתור, בהשוואה לשנת 2020, שבה נסגרו 162 תיקים.

מתוך 180 תיקים שנסגרו בשנת 2021, ב-81% מהתיקים נמצא לאחר הבדיקה שאין צורך בקבלת צו ניהול, ורק ב-19% מהתיקים (35 תיקים) נמצא כי יש מקום לפעול לקבלת צו או החלטת ניהול. ביתר התיקים אותרו בעלי הזכויות או יורשיהם לכאורה או שנמצא שהנכס אינו עזוב, זאת בהשוואה לשנת 2020, שבה מתוך 162 תיקים שנסגרו, ב-27 תיקים (כ-17% מהתיקים שנסגרו) היה צורך בנקיטת הליכים למתן צו או החלטת ניהול.

נחונים על פעילות איתור נכסים עזובים במחוזות בשנת 2021

בשנת 2021 נפתחו במחוזות 397 תיקי איתור ונסגרו 384 תיקי איתור, וזאת לעומת שנת 2020 שבה נפתחו 394 תיקי איתור ונסגרו 393 תיקים.³

תיקי איתור שנפתחו ונסגרו בחלוקה לפי מחוזות בשנת 2021

תרשים 28	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	
סה"כ 397	 93	 105	 199	נפתחו
סה"כ 384	 110	 94	 180	נסגרו

² מכירת מקרקעין או פעולה אחרת החייבת דיווח לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963

³ תיקים באזור ירושלים נפתחים במסגרת הנהלת היחידה, ולא במחוז עצמו.

השבת רכוש

בשנת 2021 התקבלו ביחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם 599 פניות ראשוניות להשבת רכוש, וזאת בהשוואה ל-562 פניות שהוגשו בשנת 2020.

משך הטיפול בפנייה בשנת 2021 עמד על 13.53 ימים בממוצע.

בשנת 2021 הוגשו לאפוטרופוס הכללי 192 בקשות להשבת רכוש בהתאם לחוק, וזאת בהשוואה ל-226 בקשות השבה שהוגשו בשנת 2020.

בשנת 2021 דנה הוועדה לבדיקת זכויות ב-181 בקשות השבה, וזאת בהשוואה לשנת 2020, שבה דנה הוועדה ב-158 בקשות.

ב-97% מהבקשות שנדונו בוועדה לבדיקת זכויות הוכרו המבקשים כזכאים לרכוש (באופן מלא, או בכפוף להמצאת צו ירושה או צו קיום צוואה).

המחלקה לאיתור זכאים ולהעברת נכסים עזובים לקניין המדינה

בשנת 2021 הועברו לקניין המדינה כ-4.5 מיליון ש"ח בדרך של ניכוי מיתרת פיקדון, בהשוואה לשנת 2020, שבמהלכה הועברו לקניין המדינה כ-6.8 מיליון ש"ח.

בשנת 2021 לא הועברו נכסי מקרקעין לקניין המדינה, נוכח פקיעת הוראת השעה של חוק האפוטרופוס הכללי.

טיפול במתנות לעובדי ציבור

בשנת 2021 נקלטו ונרשמו 971 פריטים חדשים, לעומת 525 פריטים חדשים בשנת 2020.

טיפול בנכסים של נספי השואה

בשנת 2021 היו בטיפול המחלקה 1,073 נכסים, מתוכם 810 נכסים שהועברו בפועל לניהול האפוטרופוס הכללי (195 נכסי מקרקעין ו-615 נכסי כספים) ו-263 נכסים בהם לפי החוק הועבר לאפוטרופוס הכללי רק המידע על אודותיהם.

בשנת 2021 היו בטיפול המחלקה 633 בקשות להשבת נכסים, לעומת שנת 2020 בה היו בטיפול המחלקה 702 בקשות להשבת נכסים.

בשנת 2021 בוצעו 215 חקירות לאיתור יורשים, לעומת שנת 2020 בה בוצעו 241 חקירות לאיתור יורשים.

בשנת 2021 טופלו 450 פניות מהציבור, לעומת שנת 2020 בה טופלו 358 פניות מהציבור.

בשנת 2021 קיבל האפוטרופוס הכללי 146 החלטות השבה וסגירת בקשות, לעומת 135 החלטות השבה וסגירת בקשות בשנת 2020.

בשנת 2021 טיפלה המחלקה בשחרור בפועל של 251 בקשות, מתוכן ב-45 בקשות שוחרר נכס בפועל ליורשים (באופן מלא או חלקי), לעומת שנת 2020 בה טיפלה המחלקה בשחרור בפועל של 255 בקשות, מתוכן ב-39 בקשות שוחרר נכס בפועל ליורשים (באופן מלא או חלקי).

במהלך 4 שנות עבודת המחלקה (בין השנים 2018-2021) שוחררו בפועל על ידי האפוטרופוס הכללי ליורשים כ-57 מיליון ש"ח ו-34 נכסי מקרקעין, לכ-533 יורשים.

בשנת 2021 טיפלה המחלקה ב-29 בקשות חדשות שהוגשו לוועדת הערר שמונתה לפי החוק למתן צו בדבר חליפיו של נספה השואה, לאחר שהושלמו פעולות החקירה לגבי הנספה, לעומת שנת 2020 בה טיפלה המחלקה ב-33 בקשות חדשות שהוגשו לוועדת הערר.

בשנת 2021 טיפלה המחלקה ב-18 חקירות "הוכחת נספות" (לקביעה אם מדובר בנכס של נספה השואה), מתוכן 5 חקירות נסגרו, לעומת שנת 2020 בה טיפלה המחלקה ב-18 חקירות "הוכחת נספות", מתוכן 6 חקירות נסגרו.

פעילות החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ לאחר פירוק

ב-31.12.17 פורקה החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי שואה בע"מ והכונס הרשמי מונה על ידי בית המשפט כמפרק החברה.

במהלך שנת 2021, פורסמו 2 מכרזים פומביים ובהם נמכרו 11 נכסי מקרקעין בשווי כולל של כ-14,085,741 ש"ח.

יתרת הכספים שהייתה בחשבון מפרק החברה בסוף שנת 2021 תועבר לקופת האוצר בניכוי 4% שיעברו למשרד לשוויון חברתי למטרת הנצחת השואה.

יחידת החילוט

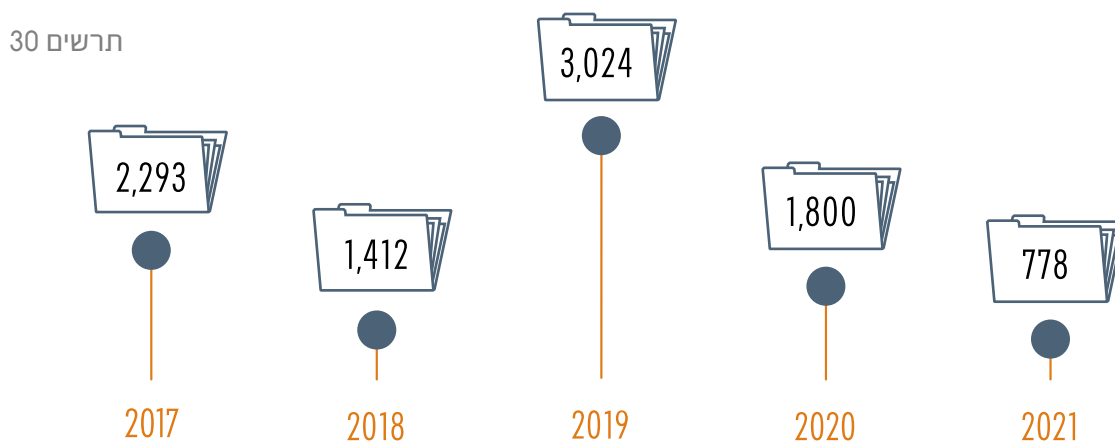
פעילות ותחומי אחריות של היחידה

- הפשיעה החמורה מלווה פעמים רבות בפשיעה כלכלית ועתירה ב"הון שחור". אפיק האכיפה הכלכלית המבוצע באמצעות חילוט נכסים, נועד לפגוע בתמריצי מחולליה ובכך להעצים, לצד הכלים המסורתיים (מאסרים וקנסות), את יעילות המאבק למיגור הפשיעה. יחידת החילוט פועלת למימוש אכיפה כלכלית, באמצעות ניהול רכוש תפוס המיועד לחילוט ומימוש החלטות החילוט.
- בהתאם לחיקוקים שונים, מופקד האפוטרופוס הכללי על ניהול הרכוש המחולט ומימושו באמצעות יחידת החילוט ובמסגרת שלוש קרנות ייעודיות. נוסף על כך, לאפוטרופוס הכללי באמצעות יחידת החילוט סמכויות לממש רכוש המחולט לטובת אוצר המדינה. כמו כן, מופקד האפוטרופוס הכללי, על ניהול רכוש תפוס המיועד לחילוט בשלב הזמני של ההליך הפלילי החל משלב החקירה וזאת, מכוח צווים והחלטות של בתי המשפט השונים, ומכוח צווים מנהליים של גופי הביטחון.
- להגשמת ייעודה, היחידה פועלת להקמת מנגנוני ניהול אפקטיביים לרכוש התפוס ולייעול תהליכי המימוש של הנכסים המחולטים. היחידה חותרת להתמודדות מתואמת, אחידה ומסונכרנת של כלל רשויות האכיפה אל מול התחכום והמורכבות המאפיינים כיום ביתר שאת עבירות כלכליות, הן מבחינת אופן ביצוען, הן מבחינת היכולת לאתרן, והן מבחינת ההתמודדות עם אכיפתן.
- העלייה החדה בהיקף ובמגוון הנכסים התפוסים זמנית, התמשכות ההליכים הפליליים ומורכבות הליכי החילוט, כמו גם ריבוי הרשויות המעורבות בתפיסה ובחילוט מביאים לעלייה מתמדת בהיקף האתגרים המופנים ליחידה אשר ממצבת את עצמה כיחידה מקצועית, מנהלת ומרכזת של התחום, המסייעת למכלול גורמי האכיפה.

נתוני פעילות של ניהול ומימוש רכוש לחילוט בשנת 2021

פתיחה של תיקי חילוט

בשנת 2021 נפתחו ביחידה 778 תיקי חילוט. מאז הקמת היחידה ועד ל-31/12/2021 נפתחו 11,992 תיקים. להלן פילוח לפי שנים:

ניהול תיקי החילוט באמצעות המחלקה המשפטית

אמונה על ניהול מתכלל של הפעלת הסמכויות המוקנות ליחידת החילוט בכל תחומי פעילותה, באמצעות תכנון מוקדם ומושכל של תפיסת רכוש המיועד לחילוט, היערכות לתפיסה ולניהול הרכוש התפוס באופן שישמור על ערכו במהלך תקופת התפיסה הזמנית.

מעניקה ייעוץ משפטי וטיפול משפטי לגורמי האכיפה לכל אורך הליכי החקירה הפליליים (החל משלב החקירה הסמויה ובמהלך החקירה הגלויה) ולכל אורך ההליכים המשפטיים בבתי המשפט עד להחלטת החילוט ובהמשך לכך, בשלב המימוש שלאחר מתן צו החילוט. בתוך כך המחלקה מייצרת את הבסיס המשפטי לכלל פעילות היחידה ברכוש ולגביו, בין אם לביצוע באמצעותה או באמצעות המחלקות האחרות ביחידה, המעניקות תמיכה לפעילותה.

מייצרת ומגבשת מתווים משפטיים מותאמים לנסיבותיו הקונקרטיות של הרכוש ואופן תפיסתו, תוך עריכת ניהול סיכונים מושכל של התפיסה ומתן המלצות לרשויות החקירה והתביעה להתמודדות עם השלכות התפיסה ובכלל זה, בקשות של חשודים, נאשמים או צדדי ג' המושפעים מתפיסת הרכוש והכל, במטרה להגשים את תכליות התפיסה במבט צופה פני חילוט עתידי בצד שקילת נסיבות קונקרטיות.

במהלך שנת 2021 המחלקה המשפטית ליוותה כ-300 תיקי חילוט בשלבים הזמניים של ההליכים המקבילים לתיקי חקירה פעילים ברשויות החוקרות או בשלבים שלאחר גמר החקירה עם העברת התק לרשויות התביעה ועד מתן צו חילוט סופי. בסיומם של ההליכים המשפטיים לחילוט (מתן צו חילוט סופי), המחלקה המשפטית אמונה גם על ניהול הליכי המימוש, בין אם בנקיטת פעולות משפטיות למימוש ובין אם בדרך של ניהול תהליכי המימוש באמצעות שאר מחלקות יחידת החילוט.

מתן ייעוץ ופיקוח על חברות שנתפסו בצווים זמניים

יחידת החילוט רואה חשיבות רבה בניהול נכון ומאוזן של חברות הנתפסות בפלילים (כחשודות) או שנתפסו בשווי העבירה החשודה) על מנת למנוע את קריסתן כפועל יוצא מתפיסה גורפת של כל נכסיהן ומניותיהן. זאת, בין היתר בשל ההשלכה הרחבת המיידית שיש לקריסת החברה על ציבור רחב שהחברה משמשת מטה לחמו (עובדים, ספקים לקוחות, וכיו"ב).

לנוכח הקושי הממשי לקבוע מה מצבה הפיננסי של חברה חשודה בפלילים שנכסיה ומניותיה נתפסו על ידי הרשות החוקרת לצרכי חילוט ומה שווים (למשל: על רקע היעדר שיתוף פעולה מצידה מצגים כוזבים מטעמה וכיו"ב) בעת פתיחת החקירה הגלויה, ומפאת הצורך ליתן לחברה אוויר לנשימה ולא לנתק את צינור החמצן הכלכלי שלה בשלב הזמני של ההליך הפלילי על מנת למנוע קריסתה, ובהתחשב באינטרס הציבורי לשמור על ערך הנכסים התפוסים ולמנוע הברחתם, היחידה ממנה רו"ח משקיף מטעם יחידת החילוט. במנגנון זה אומץ לאחרונה על ידי בית המשפט העליון. במקרים שבהם מתעורר חשש ממשי להברחת נכסים, כך שנדרש פיקוח צמוד על התנהלות החברה ובעליה החשודים בפלילים ימונה גם חשב מלווה.

במהלך שנת 2021, נתפסו בצווים זמניים 84 חברות בתיקים שטופלו ע"י היחידה.

שמאות מקרקעין ורכוש אחר

במהלך שנת 2021 נערכו הערכות שווי בידי שמאים עבור 43 נכסי מקרקעין שנתפסו בצווים זמניים ושחולטו. השווי הכולל של הנכסים שהוערכו עומד על סכום של 112,286,026 ש"ח. לגבי 146 נכסים נוספים שנתפסו בצווים זמניים עם הפתיחה בחקירה גלויה בוצע אומדן שווי ראשוני לשווי המסתכם בסך של כ-441,302,000 ש"ח.

במהלך שנת 2021 בוצעו הערכות שווי של נכסי מיטלטלין תפוסים או מחולטים מסוגים שונים (יהלומים, תכשיטים ודברי ערך וכן רכוש מגוון שנתפס בתיקי טרור, הלבנת הון וכיוב') ב-36 תיקים. בנוסף בוצעו על ידי שמאי רכוש 26 הערכות כמותיות של נכסי מיטלטלין שנתפסו מכוח חוק המאבק בטרור.

ניהול ומימוש מקרקעין (תפוסים/מחולטים)

בשנת 2021 נמכרו 11 נכסים שחולטו בסך כולל של 16,702,625 ש"ח.

נכון לסוף שנת 2021 - מנוהלים על ידי היחידה 42 נכסי מקרקעין, לגביהם ניתן צו חילוט סופי. מתוכם, 30 נכסים מצויים בהליכי מימוש ושוויים הכולל לפי חוות דעת שמאי עומד על סך של כ-52,246,000 ש"ח. לגבי 8 נכסים מתנהלים 12 הליכים משפטיים אזרחיים ולגבי 3 נכסים קיימת מניעה משפטית למימושם והעניין מטופל על-ידי המחלקה המשפטית ביחידת החילוט בתאום עם הפרקליטות שניהלה את ההליך הפלילי.

טיפול בהמחאות מחוללות

בשנת 2021 פתחה יחידת החילוט 63 תיקי הוצאה לפועל בשלב הסעדים הזמניים, בשווי כולל של 8,190,665 ש"ח. במהלך שנה זו הוגשו 25 תיקי התנגדויות בהם מנוהלים הליכים בבתי משפט השלום בשווי כולל של 4,994,642 ש"ח.

בשנת 2021 התקבלו כספים בסך 1,891,821 ש"ח בכל התיקים בהם מנהלת היחידה הליכים בהוצאה לפועל.

קרנות החילוט

בקרן החילוט סחר בבני אדם והחזקה בתנאי עבדות - בשנת 2021 התקבלה החלטת חלוקה של כספים בסך 994,990 ש"ח מתוך הכספים בקרן חילוט סחר בבני אדם.

להלן נתוני חילוט קנסות ועיצומים בשנת 2021 לקרנות החילוט, על-פי החוקים המסמיכים:

התקבולים מכוח החוק לאיסור הלבנת הון הסתכמו בסך של 69,460,174 ש"ח.

התקבולים מכוח פקודת הסמים המסוכנים הסתכמו בסך של 17,625,050 ש"ח.

נכון ליום 31/12/2021 יחידת החילוט מנהלת כספים תפוסים ב-338 תיקים בשלב הסעדים הזמניים בסך של 632,513,336 ש"ח.

חוק המאבק בטרור

התקבולים מכוח חוק המאבק בטרור המנוהלים ע"י יחידת החילוט עבור אוצר המדינה הסתכמו בשנת 2021 בסך של 4,695,585 ש"ח.

טיפול משפטי בכלי רכב התפוסים בצווים זמניים על ידי רשויות החקירה ובכלי רכב מחולטים

יחידת החילוט מסייעת לגורמי האכיפה בהיבטים המשפטיים הקשורים בניהול כלי רכב שנתפסו מכוח החוקים בסמכותה של היחידה ומימושם (ובכלל זאת: ליווי משפטי בין היתר מול כונסי נכסים, בנקים, חברות ביטוח, חברות מימון, וכיו"ב). כמו כן, ניתן סיוע בהכנת בקשות לשחרור כלי רכב תפוסים בתנאים, ומימוש החלטות שיפוטיות.

במהלך שנת 2021 בוצעו הערכות שווי ל-27 כלי רכב ואומדני שווי לכ-90 כלי רכב. בשנת 2021 נמכרו 45 רכבים מחולטים בסך של 1,010,527 ש"ח וכלי שייט בסך של 31,000 ש"ח

מחלקת עיזבונות לטובת המדינה

מבוא

האפוטרופוס הכללי הוסמך בהחלטות הממשלה שהתקבלו החל משנת 1955 ואילך ובהתאם לחוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח-1978, לטפל ולייצג את המדינה ואת מוסדותיה בכל הנוגע לקבלת עיזבונות לטובתם. העיזבונות אינם מהווים חלק מתקציב המדינה, והם מיועדים למטרות צדקה בתחומים רבים, בהם תחומי החינוך, העבודה והרווחה, השיכון, הביטחון, קליטת העלייה, הרפואה, וכיו"ב.

מכוח זה פועלת מחלקת עיזבונות לטובת המדינה בהנהלת האפוטרופוס הכללי במטרה לקיים את הצוואה במקום מושבו של המצווה, לממש את הנכסים בעיזבון, להעביר את הכספים לישראל ולהעמידם לרשות הגופים שאותם קבע המצווה, או ליעדים ולמטרות שקבעה הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה.

ככלל, הייעוד לעיזבונות נקבע על-ידי המצווים והתורמים, ומחלקת העיזבונות לטובת המדינה מחויבת לממש רצון זה באמצעות העברת העיזבון או התרומה ליעדם, תוך שהיא מוודאת שרצון המצווה מומש במלואו וכי הוא זכה להנצחה נאותה, במקרים הנדרשים.

במקרים שבהם הועיד המצווה את כספי עיזבונות למדינת ישראל או למטרות כלליות מבלי לפרט שמו של גוף ספציפי השייך למדינה, נקבע ייעודו של העיזבון על-ידי הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה שבראשה עומדת שופטת בדימוס.

תרומות לטובת המדינה

לצד הטיפול בעיזבונות לטובת המדינה, מוסמכת המחלקה לטפל בתרומות שמתקבלות לטובת המדינה.

מדובר בתרומות מאנשים פרטיים, המגיעות מכל רחבי העולם ואשר באמצעות התרומה הכספית שהם מעבירים מבטאים את הקשר העמוק שהם רוחשים למדינת ישראל.

כספי התרומות מחולקים באותו אופן שבו מחולקים כספי העיזבונות.

ניהול הקדשות בהם האפוטרופוס הכללי משמש כנאמן

בנוסף, המחלקה מנהלת כ-152 הקדשות ציבוריים, שבהם משמש האפוטרופוס הכללי כנאמן.

בחלק מההקדשות האפוטרופוס הכללי משמש כנאמן יחיד ובחלקם הוא חולק תפקיד זה יחד עם נאמנים נוספים, כאשר מרביתם הם גורמי ממשל וציבור. כספי ההקדשות מושקעים באפוטרופוס הכללי בהתאם לחוק האפוטרופוס הכללי. ההקדשות רשומים בפנקס ההקדשות הציבוריים המתנהל בידי רשם ההקדשות, והאפוטרופוס הכללי פועל בהם מכוח חוק הנאמנות התשל"ח-1978.

קשת המטרות של ההקדשות רחבה ביותר והיא כוללת מלגות לסטודנטים, מלגות לחיילים משוחררים, נכי צה"ל, יתומי מלחמה, עזרה לנזקקים, עזרה לניצולי שואה, עזרה לעולים חדשים, עזרה לגיל השלישי, מחקר ועוד.

ניהול קרן לרווחתם ובריאותם של עובדים זרים

בשנת 2019 הוקמה באפוטרופוס הכללי, בהתאם לתקנה 11 לתקנות עובדים זרים (פקדון עובדים זרים) תשע"ו-2016, קרן לרווחתם ובריאותם של עובדים זרים. במהלך השנה הופקדו לקרן זו

1,218,217 ש"ח. בדצמבר 2021 התקבלה החלטת ממשלה להעביר סך של 1.5 מיליון ש"ח לטובת משרד הרווחה עבור תגבור שירותי תמיכה וטיפול בתינוקות של עובדים זרים. כלל הכספים שהיו בקרן במועד זה הועברו בהתאם להחלטת הממשלה.

סיכום פעילות המחלקה בשנת 2021

סך הנכסים המנוהלים על ידי האפוטרופוס הכללי בתחום עיזבונות והקדשות:

כספים בהיקף של 1,183,397,963 ש"ח.

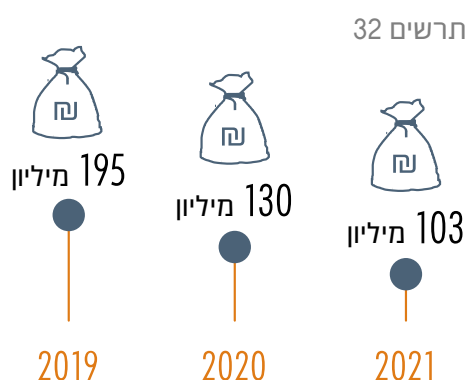
134 נכסי נדל"ן. מתוכם 65 נכסים בישראל, 63 נכסים בצרפת והיתר במדינות נוספות.

כ-3,138 פרטי אומנות שביניהם תמונות, מטבעות, כדים, כלי נגינה, ספרים ומגילות וכו' המושאלים באופן קבוע או זמני למוזיאונים שונים ברחבי המדינה.

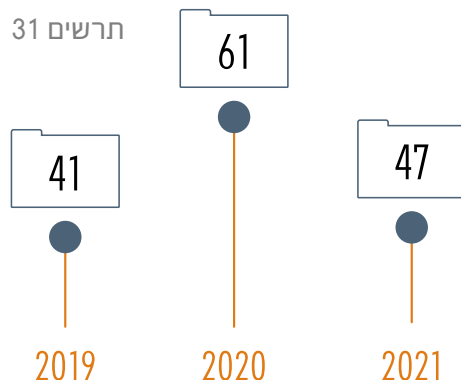
בשנת העבודה 2021 נפתחו במחלקה 47 תיקים חדשים, בהשוואה ל-61 תיקים חדשים שנפתחו בשנת 2020 ול-41 תיקים חדשים שנפתחו בשנת 2019.

נכון ליום 31.12.2021 היו בניהול המחלקה 1,689 תיקים פעילים, בהשוואה ל-1,735 תיקים בסוף שנת 2020.

כספים שהתקבלו בחלוקה לפי שנים

תיקים חדשים שנפתחו בחלוקה לפי שנים

מקור הכספים שהתקבלו במחלקה בשנת 2021 ע"פ מדינות המוצא העיקריות

צרפת
כ-4 מיליון ש"ח

ארה"ב
כ-13 מיליון ש"ח

ישראל
כ-52 מיליון ש"ח

יתר המדינות
כ-1 מיליון ש"ח

קניה
כ-7 מיליון ש"ח

גרמניה
כ-26 מיליון ש"ח

דיווחים לוועדת העיזבונות

תרשים 34

בשנת 2021 דווחו לוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה, לצורך חלוקה, עזבונות בשווי של כ-186 מיליון ש"ח מתוך הכספים שהתקבלו באפוסטרופוס הכללי, בהשוואה לשנים 2019-2020 שבהן דווחו לוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה, לצורך חלוקה, עזבונות בסכום של 163 מיליון ש"ח ו-203 מיליון ש"ח בהתאמה.

בשנת 2021 הועברו למשרדי הממשלה השונים, לטובת תשלום הקצאות לגופים ולארגונים שונים בהתאם להחלטות הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עזבונות המדינה, כספים בסך כולל של כ-71 מלש"ח. הנתון המקביל בשנת 2020 עמד על סך כולל של כ-56 מלש"ח.

פירוט התשלומים אשר הועברו בשנת 2021 למשרדי הממשלה לצורך תשלום לארגונים ולגופים אשר זכו בהקצאה מועדת העיזבונות

משרד הבריאות	45,507,974
משרד הרווחה	12,044,500
אחרים	6,037,635
משרד החינוך	3,758,294
גופים אשר כספי ההקצבה שולמו ישירות ע"י האפוסטרופוס הכללי	3,597,879
סה"כ	70,946,282

הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה

מבוא

ועדת העיזבונות הוקמה על ידי הממשלה בשנת 1990, ומטפלת בהקצאת תמיכות מתוך עיזבונות לטובת המדינה. הוועדה מפרסמת מדי שנה קול קורא להגשת בקשה להקצבה.

הוועדה מורכבת מיו"ר - שופט בדימוס ומעשרה חברים המתמנים על ידי שר המשפטים באישור הוועדה לבדיקת מינויים וממנהלת הוועדה. בתום הדיונים מפרסמת הוועדה את החלטותיה למוסדות הפונים, למשרדי הממשלה ובילקוט הפרסומים.

עיקרי פעילות הוועדה בשנת 2021

כנס ובינר למגישי בקשות

לצורך שיפור וייעול הליך הגשת בקשות לתמיכה מהוועדה באופן מלא ותקין, ראתה הוועדה לנכון לקיים כנס הדרכה להגשת בקשה לתמיכה מוועדת העיזבונות, בהשתתפות מוסדות המגישים בקשות לוועדה.

טרם קיום הכנס, הופץ שאלון לכלל המוסדות אשר הצטרפו לרשימת התפוצה של ועדת העיזבונות, וכן המוסדות נתבקשו על ידי הוועדה לשלוח נושאים ושאלות לוועדה, על מנת שזו תתייחס אליהם בכנס ההדרכה.

בתאריך 3.5.21 קיימה הוועדה כנס באמצעות הזום (וובינר) בהשתתפות של כ-500 מוסדות, בנושא "הדרכה להגשת בקשות לשנת תמיכה 2022", במהלכו הופנו אל הוועדה שאלות רבות בצ'אט. הכנס נתן מענה לשאלות רבות שהופנו על ידי המוסדות בנוגע להליך הגשת הבקשה בכלל, ובנוגע לנושאי התמיכה והעיזבונות הייעודיים לשנת התמיכה 2022 בפרט. תשובות הוועדה למאות השאלות שהופנו בכנס פורסמו באתר הוועדה לשימוש המוסדות.

כתיבת נהלים מסודרים (צ'ק ליסט)

לאור פסילות וטעויות שכיחות בהגשת בקשות בשנים קודמות, ראתה הוועדה לנכון להכין טופס רשימת תיוג (צ'ק ליסט) הכוללת דגשים ופריטים שעל המוסד מגיש הבקשה לבדוקם טרם הגשת הבקשה. רשימה זו נועדה לוודא שפריטים חשובים לא יישמטו מהבקשה. בכך הרשימה מסייעת למוסד להגיש את הבקשה בצורה נכונה, ומונעת עיכוב בדיונים בבקשות, הנובע מאי הקפדה על הגשת הבקשה על נספחיה, בהתאם לנוהל ולהנחיותיה.

שדרוג תוכן האתר

אתר הוועדה עבר "מתיחת פנים" לצורך הנגשתו לשימוש המוסדות. כמו כן, הועלה לאתר הוועדה מדריך מקיף למשתמש על אופן הגשת בקשת תמיכה לוועדה. עדכון התוכן באתר ומיקוד המענה ביחס לכלל הנושאים הרלוונטיים לעבודת הוועדה ולאופן הגשת בקשות לוועדה - מאפשר למוסדות מגישי הבקשה להבין את ההליכים הכרוכים בהליך הגשת בקשת תמיכה לוועדה וכן לבצע פעולות ביניים בנוגע לבקשה שהוגשה בצורה תקינה.

היחידה הארצית לפיקוח על אפוטרופסים וחלופות לאפוטרופסות

מבוא

האפוטרופוס הכללי הוסמך לפקח על אופן ניהול ענייניהם של אנשים שמונה להם אפוטרופוס, לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן - "חוק הכשרות", או "החוק"). ייעודו של האפוטרופוס הכללי הוא להבטיח התנהלות ראויה ומיטבית של אפוטרופוסים בהתאם להוראות הדין, ביושר, בהגינות ובתום לב - מתוך דאגה לרווחת האדם ולאיכות חייו באופן שיגשים, ככל הניתן, את האוטונומיה ורצונו החופשי של האדם לו מונה אפוטרופוס.

לצד תפקידו של האפוטרופוס הכללי כמפקח על אפוטרופסים, האפוטרופוס הכללי אחראי גם על יישומו של תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ובכלל זאת, פיתוח ויישום הכלים של ייפוי כוח מתמשך, מסמך הבעת רצון, מסמך הנחיות מקדימות למינוי אפוטרופוס ומנגנון קבלת החלטות נתמכת.

על מנת לבצע את כל אלה, פעל מערך הפיקוח במספר מישורי ליבה:

1. פיקוח על פעולת האפוטרופוסים - עיקר הפיקוח מבוצע במחוזות כאשר פיקוח יזום וכוללני על התנהלות תאגידים מבוצע בידי היחידה הארצית כמו גם פיקוח אגב בירור תלונות ציבור.
2. יישום, הטמעה והנגשה של הכלים המנויים בתיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות - ייפוי כוח מתמשך, מסמך הנחיות מקדימות למינוי אפוטרופוס, מסמך הבעת רצון ותמיכה בקבלת החלטות.
3. הנחיה, יעוץ, הדרכה, ליווי ומתן מענה לאפוטרופוסים ולתאגידי אפוטרופסות, למפקחים במחוזות, לעורכי דין בנושא ייפוי כוח מתמשך ולגורמים מקצועיים אחרים - בכדי לסייע להם לבצע את תפקידם כראוי.
4. המשך פיתוח מערכות מחשוב מתקדמות, וממשקים עם מגוון גורמים ציבוריים ופרטיים, במטרה לשפר את הפיקוח ולסייע לאפוטרופוסים בביצוע תפקידם.
5. ייזום חקיקה הנוגעת לפעילות היחידה.

עיקרי הפעילות בשנת 2021

א. פיקוח על אפוטרופוסים

• השלמת נוהל פיקוח דיפרנציאלי

בשנים האחרונות התגבשה בארגון תפיסה של פיקוח מותאם לפיה, יש לקבוע רמות פיקוח שונות בהתאם למאפיינים שונים. בתום עבודה מאומצת, אשר כללה דיונים רבים והליכי שיתוף ציבור, גובש נוהל פיקוח דיפרנציאלי שעניינו הקלה בחובות הדיווח לאפוטרופוסים בני משפחה. נוהל זה מגלם שינוי תפיסה מקיף בכל הנוגע לאופן ביצוע הפיקוח על אפוטרופוסים שהינם בני משפחה ועל אפוטרופוסים בכלל. שינוי זה נשען על תפיסה ערכית של צמצום הפיקוח על בני משפחה קרובה והקלה משמעותית על התנהלותם ולצידה, מיקוד משאבי הפיקוח של האפוטרופוס הכללי למקרים המעלים חשש רב יותר להתנהלות לא תקינה של האפוטרופוס שמונה לאדם.

הנוהל מקנה לאפוטרופוס לענייני רכוש פטור מדיווח תקופתי לאפוטרופוס הכללי, למעט הגשת הצהרה מעדכנת אחת לחמש שנים. הקריטריונים לקבלת פטור מדיווח תקופתי מתייחסים להיקף נכסיו של האדם ולסוג הקרבה המשפחתית בינו לבין האפוטרופוס.

עם סיום גיבוש הנוהל ואישורו, ביצע האפטרופוס הכללי הדרכות הטמעה בקרב עובדיו לצורך למידה ויישום מיטבי של הנוהל.

• פיקוח על פעילות אפטרופסים מקצועיים

- במהלך שנת 2021 השלים האפטרופוס הכללי ביצוע ביקורת יזומות על תאגידי אפטרופסות: סיום ביקורת על תאגיד המרכז הישראלי לאפטרופסות, וכן סיום ביקורת על תאגיד שי אפטרופסות בנוגע לעניינים אישיים. בנוסף, החל ביקור עומק בעמותת רעות אפטרופסות.
- לצד ביצוע ביקורות יזומות, ערך האפטרופוס הכללי שולחנות עגולים עם תאגידי אפטרופסות ואפטרופסים מקצועיים, לצורך זיהוי בעיות וקשיים עמם הם מתמודדים במסגרת תפקידם, ולמען הגברת שיתוף הפעולה עם האפטרופוס הכללי.
- בוצע הליך שיתוף ציבור במסגרת פרויקט העוסק באסדרת האפטרופסות המקצועיות.
- במהלך חודש פברואר נערך כנס לתאגידי אפטרופסות ואפטרופסים מקצועיים. הכנס התמקד בעדכונים אודות החידושים המתהווים בתחום, בקול קורא עתידי לאסדרת אפטרופסות מקצועיות וכן בהתמודדות התאגידים והאפטרופסים המקצועיים בטיפול באנשים בתקופת הקורונה.
- בהמשך להמלצות הצוות הבינמשרדי לתחום האפטרופסות וחלופות לתמיכה והגנה על בגירים, החל האפטרופוס הכללי בגיבוש מודל חדש לאפטרופסות המקצועיות. לצורך כך, נערך הליך שיתוף ציבור שכלל אפטרופסים מקצועיים ועובדים סוציאליים מתחומי הרווחה והבריאות. מטרת שינוי המודל הקיים הינה העלאת איכות השירות שניתן לאנשים שמונה להם אפטרופוס ע"י אפטרופסים מקצועיים והגברת הפיקוח על אלה. כל זאת, על מנת לקדם את רצונו וטובתו של האדם עבורו מונו האפטרופסים המקצועיים.

• חלוקת כספי תמיכות מתקציב המדינה

תמיכות בחסרי אמצעים

בשנת 2021 חולקו תמיכות לכ-2,576 אנשים חסרי אמצעים אשר מונה להם אפטרופוס בסכום של 18.2 מיליון ש"ח. תמיכות מדינה אלו מממנות את שכר הטרחה לתאגיד אפטרופסות או לאפטרופוס מקצועי שמונה ומאפשרות לאדם לעשות שימוש בכספי הקצבאות שהוא מקבל מביטוח לאומי לצרכיו. החלוקה נעשית בהתאם להוראות סעיף 3א לחוק יסודות התקציב התשמ"ה-1985, להוראת תכ"ם 6.2 בדבר תמיכה בגופים אחרים, ובהתאם לנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה ולדין בהם ועל פי מבחני תמיכה שוויוניים.

מימון אפטרופסות מקצועיות לקטינים

בהמשך להמלצות הצוות הבינמשרדי לתחום האפטרופסות וחלופות לתמיכה ולהגנה על בגירים, בשנת 2021 מימן האפטרופוס הכללי את שירותי האפטרופסות המקצועיות לכלל הקטינים הזקוקים לה במדינת ישראל, בסך 1.6 מיליון ש"ח.

• הנגשת שירותים עבור אפטרופסים בצורה מקוונת:

במהלך שנת 2021, יזם האפטרופוס הכללי מהלך לפתיחת שירותים מקוונים חדשים לאפטרופסים. שירותים אלה צפויים להקל על האפטרופסים את ההתנהלות באיתור נכסים ובמיצוי זכויות עבור האדם:

1. מתן מידע מהמסלקה הפנסיונית לאפטרופסים - אזור אישי לאפטרופסים, לצורך קבלת מידע בדבר המוצרים הפנסיוניים השייכים לאדם שהם מונו בעבורו.

2. מתן אפשרות להגשת לבקשה לתו נכה בצורה מקוונת ע"י האפוטרופוס.
3. הגשת בקשה מקוונת של אפוטרופוסים לצורך סיוע במתן התאמות לאנשים עם מוגבלות ממשרד השיכון.

ב. חלופות לאפוטרופסות

- ייפוי כוח מתמשך, מסמך הנחיות מקדימות למינוי אפוטרופוס ומסמך הבעת רצון

נתונים – שנת 2021

הפקדות שאושרו:

116 מסמכי הנחיות מקדימות למינוי אפוטרופוס

444 מסמכי הבעת רצון

30,855 ייפוי כוח מתמשכים

כניסות לתוקף: 1,147 ייפוי כוח מתמשכים נכנסו לתוקף

• הכשרות

בשנת 2021 ערך האפוטרופוס הכללי 17 הכשרות להסמכת עורכי דין לעריכת ייפוי כוח מתמשך, מסמך הנחיות מקדימות למינוי אפוטרופוס ומסמך הבעת רצון. ההכשרות נערכו בשיתוף עם לשכת עוה"ד באמצעות הזום, ובמסגרתן הוסמכו 2,333 עורכי דין לעריכת שלושת המסמכים.

לצורך העמקת והרחבת תחומי הידע של עורכי הדין המוסמכים לעריכת ייפוי כוח מתמשך, החל האפוטרופוס הכללי בביצוע הכשרות המשך, בשיתוף עם לשכת עורכי הדין. תכני ההכשרה כוללים, בין היתר, הרצאות בנושאי כשרות משפטית, פעולות של מיופיי הכוח מול הבנקים וכן, פישוט והנגשה לשונית. במהלך שנת 2021, בוצעו 5 הכשרות המשך באמצעות הזום.

• הקלה בניהול הפעילות הפיננסית של ממנים ומיופיי כוח

- במהלך שנת 2021 גובשו מספר מסמכים שמטרתם הקלה בניהול הפעילות הפיננסית של ממנים ומיופיי כוח:
- **מסמך הבנות וולונטרי בין האפוטרופוס הכללי לבין הבנקים**, אשר מטרתו היא הקלת ההתמודדות הפיננסית של מיופיי כוח וממנים בייפוי הכוח המתמשך. המסמך פורסם להערות הציבור בכל הנוגע לייפוי הכוח המתמשך.
- **נייר עמדה לעידוד הנפקת כרטיסי חיוב בחשבון ממנה**, אשר מטרתו הקלה בהנפקת כרטיסי חיוב למיופיי כוח ולממנים.
- **מסמך דגשים לעורכי הדין בהיבט הבנקאי**, אשר מטרתו הינה סיוע לעורכי הדין בקידום רצון הממנים בכל הנוגע להיבטים הפיננסיים שניתן לכלול בייפוי הכוח המתמשך.
- **חו"ד בנושא השקעת כספי ממנה** שמטרתה התוויית מדיניות השקעות בכל הנוגע להשקעות הממנים ומתן אפשרות למיופיי הכוח להימנע מפניה לביהמ"ש בכל הנוגע לנושא זה.

• מיזם עו"ד יד

מיזם התנדבותי המשותף לאפוטרופוס הכללי ולאגף בכיר אזרחים ותיקים במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. מטרת המיזם הינה עריכת ייפוי כוח מתמשך והמסמכים הנוספים,

ללא עלות, ע"י עורכי דין מתנדבים. הזכאים לשירות הינם אזרחים ותיקים העונים על קריטריונים מסוימים דוגמת אזרחים ותיקים בעלי קצבת זקנה הכוללת השלמת הכנסה.

• מחשוב

במהלך שנת 2021 בוצעו עדכונים בטופס המקוון לעריכת יפוי כוח מתמשך. בתוך כך, התווספו שדות מתאימים לעריכה נוחה ויעילה יותר של הטופס, דוגמת שדות המתייחסים להסמכות מפורשות שעתידות לקדם את רצון הממנה, אם וכאשר יפוי הכוח המתמשך בעניינו ייכנס לתוקף.

• קבלת החלטות נתמכת

הפעילות בתחום קבלת החלטות נתמכת נערכה גם במהלך שנת 2021 בצילה של מגפת הקורונה וההוראות שנגזרו ממצב זה. לפיכך, נעשו התאמות רבות על מנת להמשיך לקדם את מינויי התומכים בקבלת החלטות ולתת את המענה הנדרש מצידו של האפוסטרופוס הכללי. מפגשים רבים נערכו באמצעות הזום, ובכלל זה: פגישות מידע והנחייה, ישיבות עבודה צוותיות ובינמשרדיות, הרצאות חשיפה לקהלים המגוונים, קורסי הכשרה לתומכים מקצועיים, מפגשי הדרכה והנחייה לתומכים מתנדבים וכיוצ"ב.

במהלך שנת 2021 ניתנו כ-150 החלטות מינוי של תומך בקבלת החלטות בבתי המשפט.

• קורסים, הדרכות והכשרות

- במהלך שנת 2021 התקיימו 7 הכשרות לתומכים מקצועיים בקבלת החלטות מטעם האפוסטרופוס הכללי במוסדות אקדמאים, והוכשרו למעלה מ-100 תומכים הנכללים ברשימה שפורסמה לקהל הרחב.
- הורחב מערך ההדרכה לקהלי יעד מקצועיים ונכללו בו כ-50 הדרכות לעובדים סוציאליים לסדרי דין, לצד הדרכות לשופטים ולאנשי חינוך.
- נערכו 195 פגישות מידע והדרכה.
- פגישות מידע - נעשו עם מקבל ההחלטות המיועד ותומך בקבלת ההחלטות המיועד טרם הגשת הבקשה.
- פגישות הדרכה - נעשו מתוקף צו מינוי, בדרך כלל למינויים של תומך בקבלת החלטות לקרוב.
- נערכו 120 הדרכות לאנשים עם מוגבלות ואזרחים ותיקים, משפחותיהם, עובדים סוציאליים, עורכי דין, צוותי חינוך מיוחד, רופאים, צוותים פרה רפואיים ועוד.
- נערך כנס משותף בזום עם משרד החינוך שבו נכחו כ-100 משתתפים, אנשי חינוך. כמו כן נערכו הדרכות לצוותי מתי"א, ולמספר מצומצם של בתי ספר לחינוך מיוחד.

• פריצות דרך בשנת 2021

- החל פיילוט להתקשרות הסכמית בין תומך בקבלת החלטות למקבל החלטות, שמטרתו לייתר את הצורך בפניה לבית משפט לצורך קבלת צו מינוי תומך בקבלת החלטות. הפיילוט מבוצע על ידי עמותות מרו"ה ומוזאיקה.
- נערך מחקר מטעם האפוסטרופוס הכללי, המבוצע על ידי מכון ברוקדייל. המשרד משתף פעולה עם מחקרים נוספים הנערכים בתחום על ידי מוסדות שונים.

• פעילות צוותים בין משרדיים בתחום קבלת החלטות נתמכת

צוות היגוי - צוות בין משרדי הכולל את נציגי משרדי המשפטים, הרווחה והבריאות, נציגי החברה האזרחית ואנשים עם מוגבלויות. הצוות דן בעניינים עקרוניים הקשורים בהתוויית מדיניות בתחום זה ובסוגיות משמעותיות העולות מן השטח. הדיונים עסקו בנושאים הקשורים בתקנות, אחריות התומך, הגבלות החלות על התומך, וכן הפיילוט ההסכמי ופיילוט המתנדבים הנערכים בשיתוף עם ג'וינט ישראל מעבר למוגבלויות.

ועדה לגיבוש ערוץ הסכמי - צוות בין משרדי הכולל נציגי משרד המשפטים ונציגי החברה האזרחית. הצוות פועל לגיבוש מודל לעריכת הסכמי קבלת החלטות נתמכת, ללא צורך בפנייה לבתי המשפט. במסגרת עבודת הועדה, גובש מתווה לערוץ ההסכמי ונוסח מוצע להסכם שיהוו בסיס למחקר שילווה פיילוט מצומצם בשיתוף עם הג'וינט.

הטמעת ייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת - הרצאות ופרסום במדיה

- לצורך הטמעת תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, הפיק האפוטרופוס הכללי עלונים מקוונים שהופצו בקרב גורמי המקצוע השונים - עובדי בנקים, צוותים רפואיים, חינוכיים וסוציאליים.
- בנוסף, יזם האפוטרופוס הכללי פרויקט משותף עם המשרד לשוויון חברתי, במטרה להעמיק את הידע אודות הכלים המשמשים חלופות לאפוטרופסות. לצורך כך, העביר האפוטרופוס הכללי סדרת הרצאות בקרב עובדי המשרד לשוויון חברתי, וכן הרצאות בזום לאזרחים ותיקים המתגוררים ברחבי הארץ. כל זאת, לצד הרצאות שהועברו במהלך השנה לגורמים שונים דוגמת משרד החינוך ולשכת עורכי הדין, כחלק מעבודת ההטמעה השוטפת של המשרד.
- הופקו סרטוני הסברה לייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת, אשר פורסמו באתר האפוטרופוס הכללי. הסרטונים כוללים כתוביות בשפות הערבית, הרוסית, האנגלית והאמהרית.
- קמפיין ברדיו, בפייסבוק ובאינטרנט בנושא ייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת שמטרתו הטמעת השימוש בייפוי הכוח המתמשך ובקבלת החלטות נתמכת בקרב הציבור.

ג. פניות ציבור

במהלך שנת 2021 התקבלו אצל הממונה על תלונות ציבור באפוטרופוס הכללי 494 פניות ציבור בענייני אפוטרופסות, ייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת, בהתאם לחלוקה הבאה:

- 436 פניות בנושא אפוטרופסות.
- 44 פניות בנושא ייפוי כוח מתמשך וקבלת החלטות נתמכת
- 14 פניות בנושאים כלליים

לצד מענה שוטף לפניות ציבור, פעל האפוטרופוס הכללי להקמה ותפעול של מערכת מחשובית לניהול פניות ותלונות ציבור וכן, קיים תהליכי בקרה על מענה לפניות ציבור במחוזות האפוטרופוס הכללי. כמו כן גובש נוהל פניות ציבור שעניינו הסדרה וחלוקת עבודה בעניין הטיפול בפניות ציבור באפוטרופוס הכללי.

ד. פעילות הצוות הבין-משרדי

צוות היישום של הצוות הבין-משרדי עמל בשנת 2021 על קידום טיוטת החלטת ממשלה לצורך

יישום המלצות הצוות הבינמשרדי לתחום האפוטרופסות וחלופות לתמיכה והגנה על בגירים. במקביל, נמשך יישומן של מסקנות הצוות הבינמשרדי לתחום האפוטרופסות וחלופות לתמיכה ולהגנה על בגירים שמסקנותיו הוגשו למנכ"ל משרד המשפטים, הרווחה, הבריאות והמשרד לשוויון חברתי.

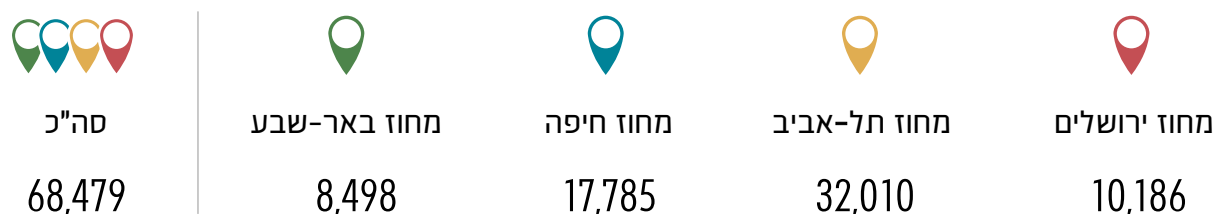
פעילות מערך הפיקוח על אפוטרופסים בשנת 2021

היקף תיקי הפיקוח על אפוטרופסים ומנהלי עיזבון הולך וגדל משנה לשנה. זאת, בין היתר, כתוצאה מגידול טבעי, מהזדקנות האוכלוסייה ומעלייה בתוחלת החיים. בהתאם, גדל גם היקף הבקשות בענייני אפוטרופסות ובענייני עיזבונות המוגשות לבתי המשפט ואשר מחייבות התייחסות של מערך הפיקוח בהתאם ללוח זמנים שקובע בית המשפט.

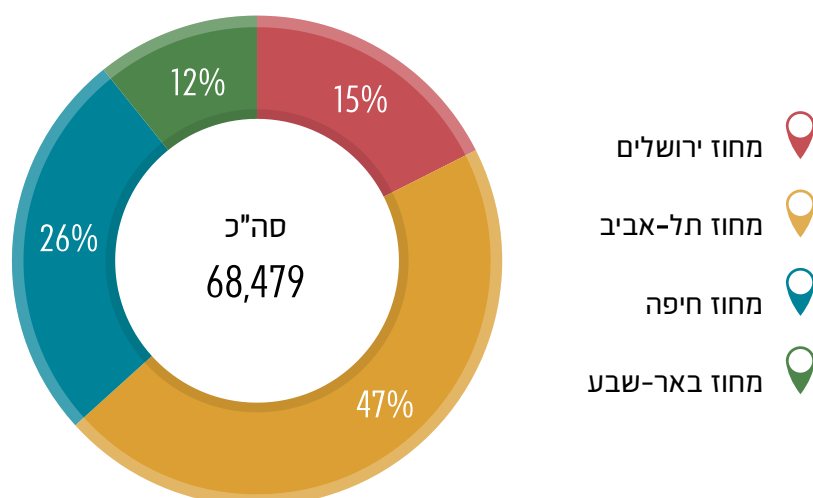
מחלקת פיקוח על אפוטרופסים ומנהלי עיזבון

תרשים 35

תיקים פעילים בתחום הפיקוח על אפוטרופסים לשנת 2021, על פי מחוזות

תרשים 36

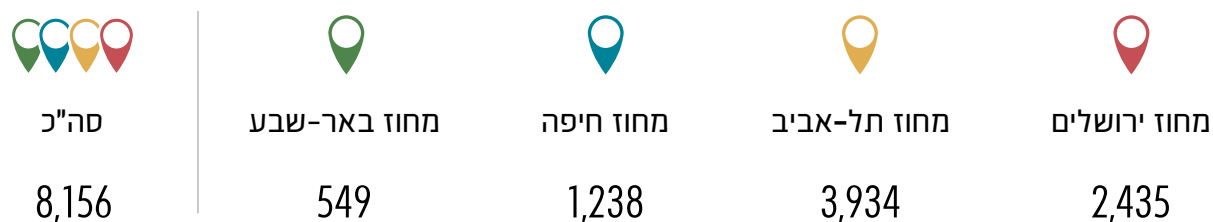
תרשים 37

תיקי פיקוח על אפוטרופסים שנפתחו ונסגרו בשנת 2021, על פי מחוזות

תרשים 38

תיקים פעילים בתחום הפיקוח על מנהלי עיזבון לשנת 2021, על פי מחוזות

תרשים 39 תיקים בתחום הפיקוח על מנהלי עיזבון שנפתחו ונסגרו בשנת 2021, על פי מחוזות

מספר צווי מינוי שניתנו עפ"י סוג המינוי (מינוי כללי/מינוי לרכוש) בתיקי שנפתחו במהלך שנת 2021

סוגי מינוי	מחוז ירושלים	מחוז תל אביב	מחוז חיפה	מחוז באר שבע	סה"כ
כללי	530	2,096	1,443	866	4,935
רכוש	44	168	56	37	305
רכוש מסוייג	20	99	8	3	130
כללי מסוייג	32	967	54	2	1,055
אישיים	234	208	67	472	981
דין	1	1	1	-	3
אישיים מסוייג	13	17	13	13	56
סה"כ	874	3,556	1,642	1,393	7,465

תרשים 40

מספר הצווים למינוי אפוסטרופסים שהועברו מבתי הדין השרעיים
לאפוסטרופוס הכללי

תרשים 41

מספר התיקים הפעילים של הפיקוח על אפוסטרופסים אשר מונו בבתי
הדין השרעיים

נתונים על הפעילות במחוזות בתחום הפיקוח על אפוסטרופסים בשנת 2021

תרשים 42

פרטות שהתקבלו ופרטות שנבדקו בתחום הפיקוח על אפוסטרופסים

	 מחוז באר-שבע	 מחוז חיפה	 מחוז תל-אביב	 מחוז ירושלים	
סה"כ	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
6,315	940	1,380	3,291	704	פרטות שהתקבלו
5,825	924	1,238	3,062	601	פרטות שנבדקו

תרשים 43

דוחות כספיים שהתקבלו ודוחות שנבדקו בתחום הפיקוח על אפוסטרופסים

	 מחוז באר-שבע	 מחוז חיפה	 מחוז תל-אביב	 מחוז ירושלים	
סה"כ	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
23,632	3,989	5,745	11,518	2,380	דוחות שהתקבלו
20,717	3,890	4,227	10,631	1,969	דוחות שנבדקו

נתונים על הפעילות במחוזות בתחום הפיקוח על מנהלי עיזבון בשנת 2021

תרשים 44

פרטות שהתקבלו ופרטות שנבדקו בתחום הפיקוח על מנהלי עיזבון

					
סה"כ	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
692	20	149	366	157	פרטות שהתקבלו
650	20	142	334	154	פרטות שנבדקו

תרשים 45

דוחות כספיים שהתקבלו ודוחות שנבדקו בתחום הפיקוח על מנהלי עיזבון

					
סה"כ	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
789	34	100	442	213	דוחות שהתקבלו
584	34	102	323	125	דוחות שנבדקו

פעילות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה

מבוא

מחלקת האפטרופוס הכללי במחוזות השונים עוסקות בייצוג של היועץ המשפטי לממשלה במגוון תחומים, ובהם פיקוח על אפטרופסים ועל מנהלי עיזבון וגילוי רכוש עזוב, כפי שיפורט להלן.

בא כוח היועץ המשפטי לממשלה במחלקת האפטרופוס הכללי

פרקליטי האפטרופוס הכללי במחוזות השונים עוסקים בייצוג היועץ המשפטי לממשלה בבקשות בענייני ירושה ומעמד אישי בבתי המשפט, בבתי דין דתיים ובפני הרשמים לענייני ירושה, בנושאים הבאים:

בענייני ירושות וצוואות

לאחר הגשת בקשה למתן צו ירושה או למתן צו קיום צוואה ובהתאם לתקנה 54 לתקנות הירושה, הבקשה עוברת לבא כוח היועץ המשפטי, אשר עורך בחינה מהותית לבקשה ומביע את עמדתו. לאחר מתן תגובתו של בא כוח היועץ המשפטי, הבקשה מוחזרת לרשם לענייני ירושה או לבית-הדין הדתי שאליו הוגשה למתן צו מתאים. אם סבור בא כוח היועץ המשפטי, כי ראוי להתערב בבקשה שהוגשה לרשם לענייני ירושה, עוברת הבקשה לדיון בפני בית משפט מתאים.

בענייני כשרות משפטית ואפטרופסות - זכויות של קטינים, נעדרים, אנשים שמונה להם אפטרופוס וחולי נפש

בא כוח היועץ המשפטי מגיש עמדתו בבקשות לאישור פעולות של קטינים, אנשים שמונה להם אפטרופוס או פסולי דין, על-פי חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962.

בהליכים לפי חוק הצהרות מוות

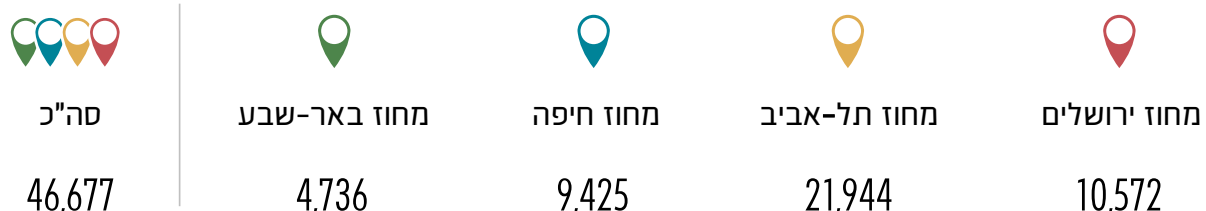
בא כוח היועץ המשפטי הוא המשיב לכל הבקשות המוגשות לבית המשפט לענייני משפחה, שבהן מבוקש להצהיר על מותו של מנוח, נספה שואה או נעדר.

נתונים על פעילות בא כוח היועץ המשפטי לממשלה בשנת 2021

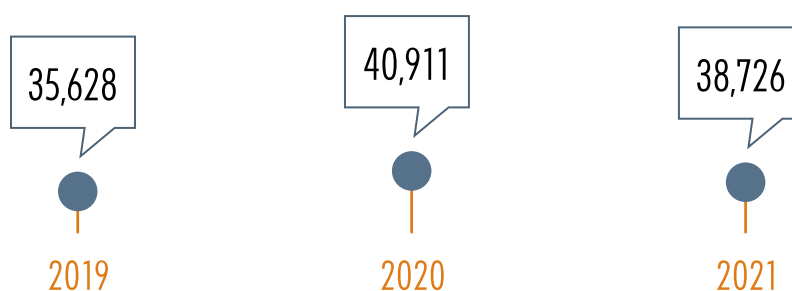
תגובות ובקשות בא כוח היועץ המשפטי

תגובות ובקשות שטופלו על ידי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה בשנת 2021, על פי מחוזות

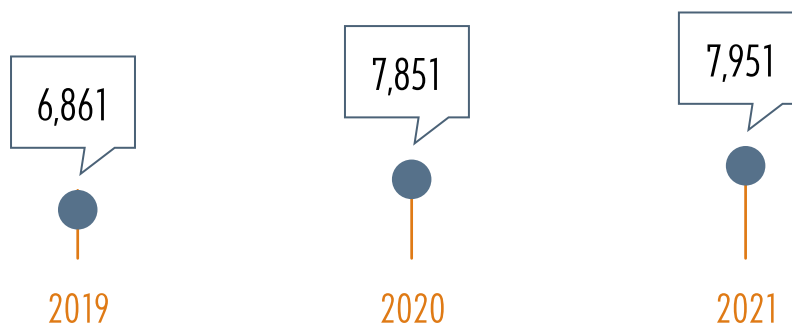
תרשים 46

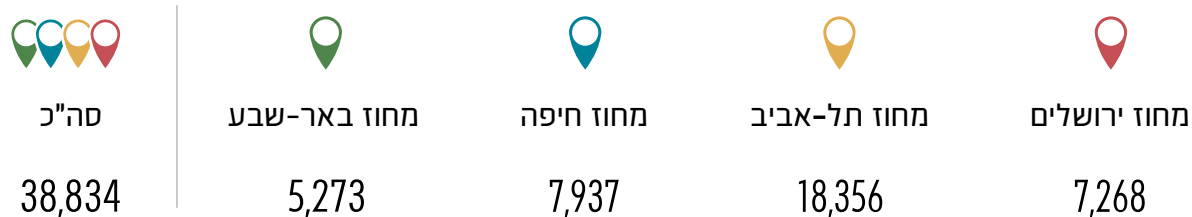
במהלך שנת העבודה 2021 הסתכמו התגובות והבקשות שטופלו על-ידי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה בכלל המחוזות ב-46,677 תגובות לעומת 48,762 תגובות בשנת 2020 ו-42,489 תגובות בשנת 2019.

תגובות ובקשות בא כוח היועץ המשפטי בתיקי אפטרופסות (לפי חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות ובהליכים לפי חוק הצהרות מוות)

כמות תיקי היועץ המשפטי במחוזות האפטרופוס הכללי בשנת 2021

במהלך שנת 2021 נפתחו בכלל מחוזות האפטרופוס הכללי 38,834 תיקי יועץ משפטי - אפטרופוס כללי (לרבות תיקי כשרות משפטית ואפטרופסות, הליכים לפי חוק הצהרת מוות ותיקי ירושה) וזאת בהשוואה לשנת 2020 בה נפתחו 37,980 תיקים ולשנת 2019 בה נפתחו 41,394 תיקים.

הופעות ב"כ היועמ"ש בדיונים משפטיים בשנת 2021

מכלול רשם הירושה

פעילות יחידות
הרשם לענייני ירושה

פעילות יחידות הרשם לענייני ירושה

מבוא

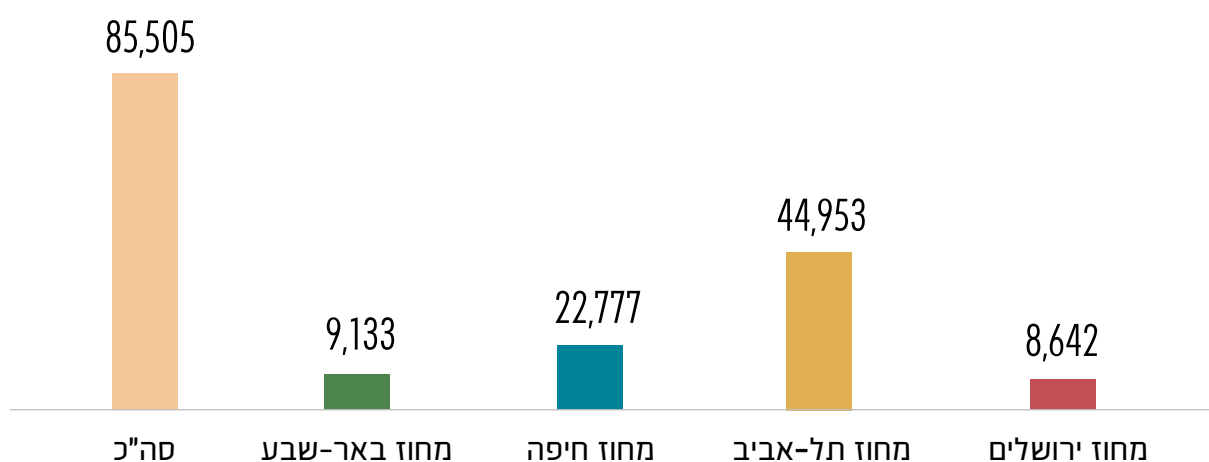
יחידות הרשם לענייני ירושה החלו בפעילותן עם תיקון חוק הירושה, והקמת מוסד זה בשנת 1998. מאז מוגשות אל הרשמים לענייני ירושה כל הבקשות לצווי ירושה ולצווי קיום צוואה, פרט לאלה המוגשות לבתי-הדין הדתיים.

חוק הירושה מאפשר, בין היתר, עשיית צוואה בפני רשות, ובכלל זה הרשם לענייני ירושה מוסמך לעשות צוואות. מצווה יכול, אף שאינו חייב, להפקיד צוואתו בלשכת הרשם לענייני ירושה. האפוטרופוס הכללי מנהל מרשם ארצי בדבר הצוואות שהופקדו בלשכות הרשם לענייני ירושה.

פעילות יחידות הרשם לענייני ירושה בשנת 2021

תרשים 51

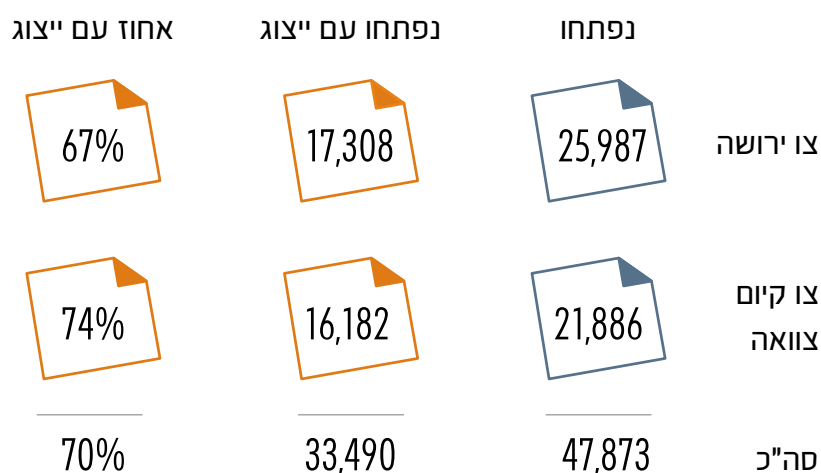
בקשות שהוגשו לרשמים לענייני ירושה בשנת 2021

במהלך 2021 הוגשו אל הרשמים לענייני ירושה במחוזות השונים **85,505 בקשות שונות**. בהשוואה לשנת 2020 שבה הוגשו **73,194** בקשות ובהשוואה לשנת 2019 שבה הוגשו **50,597** בקשות. מדובר בעלייה של כ-17% מהיקף הבקשות השונות שהוגשו בשנת 2020.

תרשים 52

בקשות שנפתחו על ידי מייצגים

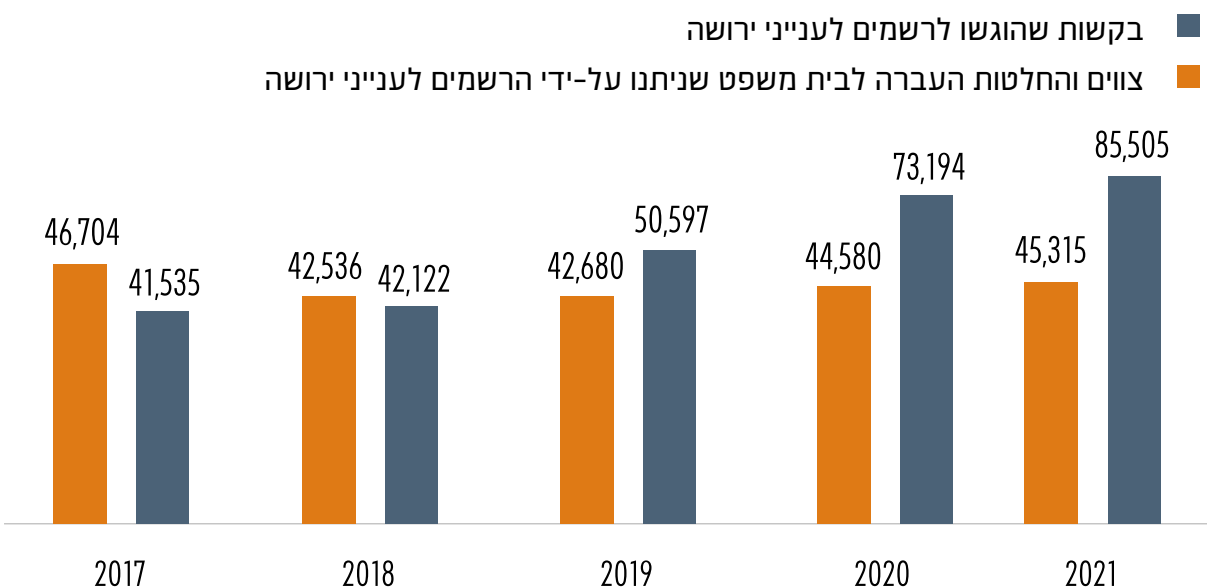
תרשים 53

צווים והחלטות שניתנו על-ידי הרשמים לענייני ירושה, על-פי מחוזות

תרשים 54

צווים והחלטות שניתנו על-ידי הרשמים לענייני ירושה בשנים 2017-2021

תרשים 55

צווי ירושה וקיום צוואה שניתנו בשנת 2021, על-פי מחוזות

מחוז	מחוז באר-שבע	מחוז חיפה (כולל נצרת)	מחוז תל-אביב	מחוז ירושלים	
צו ירושה	2,508	5,887	9,776	2,224	צו ירושה
צו קיום צוואה	2,034	5,099	10,396	1,827	צו קיום צוואה
צו ירושה וקיום צוואה	---	---	3	3	צו ירושה וקיום צוואה
סה"כ	4,542	10,986	20,175	4,054	סה"כ

2021	2020	2019	2018	2017	
20,395	19,668	18,587	16,698	19,320	צו ירושה
19,356	19,222	18,653	15,937	17,745	צו קיום צוואה
6	9	6	15	21	צו ירושה וצו קיום צוואה
39,757	38,899	37,246	32,650	37,086	סה"כ

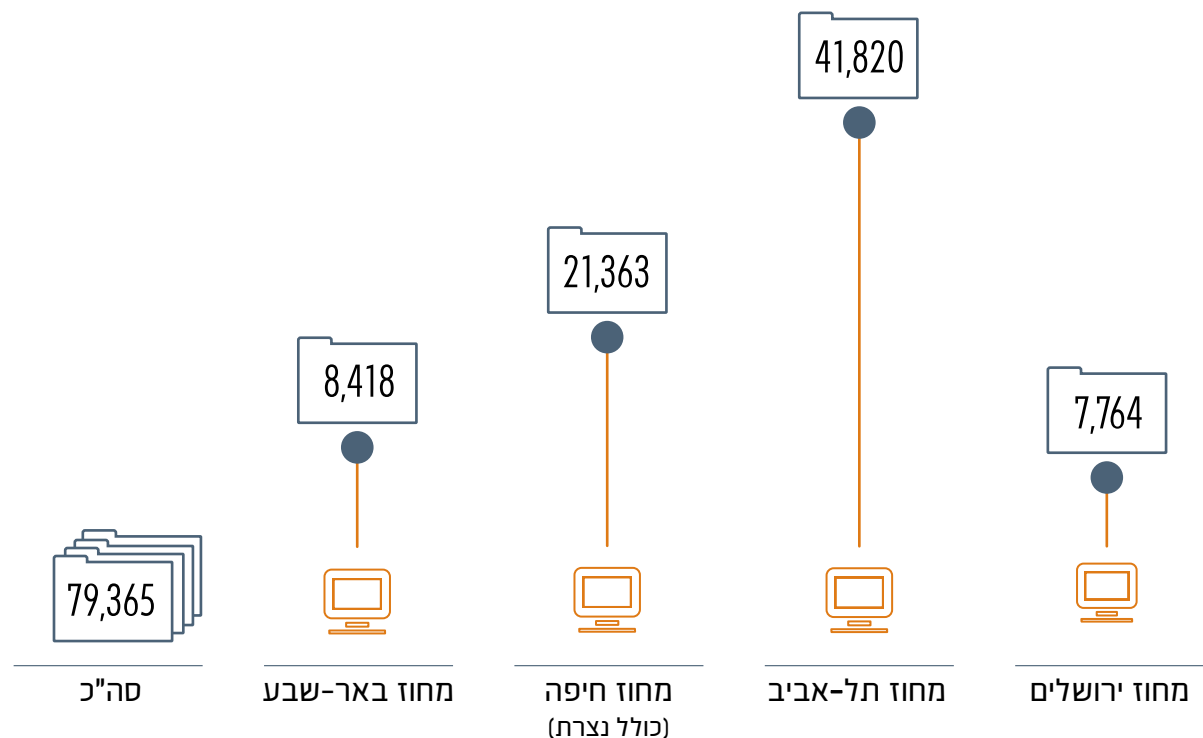
הגשה מקוונת של בקשה לצו ירושה ובקשה לצו קיום צוואה

במסגרת שיפור השירות לציבור יזם האפוטרופוס הכללי פיתוח טפסים מקוונים במכלול הרשם לענייני ירושה, המאפשר לציבור להגיש בקשות לצו ירושה ולצו קיום צוואה מרחוק באמצעות האינטרנט, תוך שהבקשות תיקלטנה במערכת לאלתר.

פיתוח הטפסים וחניכתם מגלמים מהפכה אמיתית בעבודת מזכירות הרשם לענייני ירושה באפוטרופוס הכללי ומהווים נדבך מרכזי בשיפור השירות לאזרח ובקיצור זמן הטיפול בבקשה, בצד חיסכון בעלויות. בשנת 2019 פותחה מערכת מחשוב המאפשרת הגשת כלל הבקשות באופן מקוון.

תרשים 60

סה"כ בקשות רשם מכל הסוגים שהוגשו באופן מקוון בשנת 2021

מספר בקשות מקוונות שהוגשו (לצו ירושה או לצו קיום צוואה) בשנים 2018-2021

תרשים 61

שנה	מחוז ירושלים	מחוז תל אביב	מחוז חיפה	מחוז באר שבע	סה"כ
2018	2,644	15,852	7,832	33,04	29,632
2019	3,628	20,931	10,396	4,319	39,274
2020	3,760	20,416	4,220	9,920	38,316
2021	4,497	22,850	5,134	11,881	44,362

פעילות בנוגע לצוואות במחוזות בשנת 2021

סוג פעולה	ירושלים	תל אביב והמרכז	חיפה	נצרת	באר שבע	סה"כ
פתיחת צוואה	385	867	505	8	443	2208
עשיית צוואה בפני רשם	0	0	1	0	1	2
מסירת צוואה	40	201	54	7	22	324
הפקדת צוואת שכיב מרע	1	0	2	0	0	3
הפקדת צוואה מרחוק	465	2632	658	212	440	4407
הפקדת צוואה	696	2023	842	307	505	4373
החזרת צוואה	226	727	265	39	156	1413
סה"כ פעולות במחוז	1,813	6,450	2,327	573	1,567	12,730

במהלך שנת 2021 היקף הפעילות בנוגע לצוואות הסתכם ב-12,730 הליכים שונים, עליה של 53% לעומת שנת 2020 שבה היקף הפעילות הסתכם ב-8,323 הליכים שונים.

עיקר הפעילות בנוגע לצוואות היא של הפקדות צוואה ביחידות הרשם לענייני ירושה על-ידי המצווה, בין אם הפקדת צוואה פיזית ובין אם הפקדת צוואה מרחוק. בשנת 2021 נעשו בסך הכל 8,780 הפקדות שהן 70% מכלל הפעולות.

יחידות מטה בהנהלת האפוטרופוס הכללי

המחלקה המשפטית

ארגון, מינהל ואמרכלות

היחידה הכלכלית

מחלקת הכספים

יחידת ההשקעות

המחלקה המשפטית

מבוא

המחלקה המשפטית מעניקה שירות וייעוץ משפטי לכלל יחידות אגף האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה. בין היתר, המחלקה המשפטית אמונה על התחומים הבאים:

- התוויית מדיניות משפטית אחידה;
- ייעוץ משפטי שוטף להנהלת האגף;
- הובלת תהליכי חקיקה;
- מתן שירותים משפטיים וליטיגציה בתחום ניהול נכסים עזובים;
- טיפול במכרזים, הסכמים והתקשרויות;
- ריכוז והנחיה בענייני אתיקה.

כחלק מתפקידו של האפוטרופוס הכללי בניהול נכסים עזובים, המחלקה המשפטית מייצגת את הנעדרים בתיקים המתנהלים בכל הערכאות ברחבי הארץ ונותנת מענה משפטי לסוגיות שונות, בהן תביעות לפינוי פולשים, תביעות לפירוק שיתוף במקרקעין, טיפול בהפקעות, עריכת חוזה מכר ורכישה, רישום זכויות, טיפול בהליכי הוצאה לפועל - והכול תוך שמירה על האינטרסים של הנעדר.

המחלקה המשפטית מעניקה באופן שוטף ייעוץ משפטי ונותנת חוות דעת משפטיות להנהלת האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון בתחומי משפט מגוונים בכללם מקרקעין, חוזים, כשרות משפטיות, ירושה, חדלות פירעון ומכרזים.

כמו כן, פועלת המחלקה להסדרת נוהלי עבודה אל מול היחידות השונות והמחוזות, תוך קביעה וגיבוש של נוהלי עבודה ומדיניות משפטית אחידה בסוגיות משפטיות.

בשנת 2021 נפתחו במחלקה המשפטית 170 תיקים משפטיים בתחום הרכוש; הוגשו 21 בקשות לביהמ"ש לקבלת צווי ניהול; נכרתו 31 הסכמים; נכתבו עשרות חוות דעת משפטיות בתחומים שונים.

נושא הטיפול	
תיקי ניהול רכוש	170
תיקי השבה	9
תיקי איתור נעדרים	11
חוזים	31
בקשות לצווי ניהול	21
מכרזים	5

תחום ניהול נכסים עזובים

האפוטרופוס הכללי אמון על ניהול נכסים עזובים, בהתאם להוראות חוק האפוטרופוס הכללי תשלי"ח - 1978 ותקנותיו. בנוסף, מנהל האפוטרופוס הכללי נכסים שהיו בניהולו של הממונה הירדני על רכוש האויב, מכוח חוק הסדרי משפט ומנהל [נוסח משולב] תש"ל-1970. במסגרת זו פועלת המחלקה המשפטית להגשת תובענות משפטיות שעניינן הגנה, שמירה והשבחה של זכויות הנעדרים. כך, מוגשות תביעות למתן סעדים הצהרתיים לרישום זכויות הנעדרים בלשכת רישום המקרקעין, תביעות לפינוי פולשים, תביעות כספיות, ועוד. בנוסף, מייצגת המחלקה המשפטית את האפוטרופוס הכללי בתפקידו כמנהל נכסים עזובים, בתביעות שונות המוגשות כנגדו.

בתחומים אלה פועלת המחלקה המשפטית גם באמצעות עורכי דין חיצוניים.

עוד פועלת המחלקה המשפטית למתן ליווי, הנחיה, וייצוג משפטי בהליכים משפטיים שונים בהם עולה שאלת זהות בעלי הרכוש ומתעורר חשש לקיומם של נכסים עזובים.

תחום פיתוח חקיקה

האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון פועל באופן תדיר לייזום, לפיתוח ולליווי החקיקה הנוגעת לתחומי פעילותו. בשנת 2021 פורסמו מספר דברי חקיקה הנוגעים לאגף, כמפורט להלן:

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 4 - הוראת שעה) (נגיף הקורונה החדש) (עיכוב הליכים לשם גיבוש ואישור הסדר חוב), התשפ"א-2021 - הוראת השעה פורסמה ביום 11 בינואר 2021, ובה מתווה להתמודדות עם השלכת משבר הקורונה על עלייה בהיקפי הליכי חדלות פירעון, באמצעות עידוד החייבים לפנות להליכים של הסדר חוב.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 5) (הוראת שעה לעניין מינוי נאמן - הארכת תוקף), התשפ"א-2021 - החוק ביקש לאריך את תוקפה של הוראת השעה שאיפשרה מינוי נאמן שלא מתוך רשימות הנאמנים טרם השלמת התקנות בעניין גיבוש רשימות כאמור. החוק פורסם ביום 14 ביולי 2021 והאריך את הוראת השעה האמורה עד ליום 1 בינואר 2022.

תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (אגרות)(תיקון), התשפ"ב-2021 - קביעת תשלומי האגרות שיחולו בהליכי חדלות פירעון חלף הוראת השעה שנקבעה בעניין זה, לצד קביעת הסדרים משלימים בנושא האגרות החלות בהליכים כאמור.

חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה) (תיקון מס' 5), התשפ"א-2021 - תזכיר החוק פורסם ביום 21.12.2021. התזכיר מבקש להאריך את תקופת הביניים המוגדרת בחוק האמור בחמש שנים נוספות, וזאת בהתאם להערכה בדבר פרק הזמן שיידרש לאפוטרופוס הכללי לקיים את תכלית החוק ולסיים את עיקר הטיפול באיתור בעלי הזכויות בנכסי נספי השואה שבניהולו והשבת הנכסים האמורים לבעלי הזכויות הללו.

יצוין כי הצעת החוק בעניין זה פורסמה ברשומות ביום 28 בפברואר 2022, ותיקון החוק אושר ופורסם ביום 16 באוגוסט 2022.

תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון) - תיקוני תקנות שנועדו להקנות ודאות משפטים להסדרים הדיוניים הנובעים מחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי עם הניסיון שנצבר ביישומם ולנוכח שאלות שעלו בהתייחס לתקנות כאמור.

יצוין כי התקנות פורסמו ברשומות ביום 19 ביוני 2022

צו חדלות פירעון ושיקום כלכלי (הארכת התקופה הקובעת לעניין הגשת בקשה לעיכוב הליכים לשם גיבוש הסדר חוב - נגיף הקורונה החדש) - הארכת הוראת השעה בעניין עיכוב ההליכים בהסדרי חוב, בחלוף שנה מיום תחילתה, בהתאם לסמכות השר להאריכה ולצורך בכך כפי שעלה מיישומה.

יצוין כי הצו אושר ופורסם ברשומות ביום 14 במרס 2022 ובמסגרתו הוארכה התקופה האמורה עד ליום 17 בספטמבר 2022.

טיוטת תקנות חדלות פירעון ושיקום כלכלי (הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה) - לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, כחלק מהצו לשיקום כלכלי, רשאי בית המשפט אות רשם ההוצאה לפועל להורות ליחיד לעבור הכשרה להתנהלות כלכלית נכונה. כן רשאים הם, לפי העניין, לקבוע כי ההכשרה תהיה תנאי לאישור הסדר חוב לפי חלק י', או לאישור הסדר חוב לפי פרק י"ב לחוק. התקנות מבקשות לקבוע את מסגרת ההכשרה ואת הנושאים העיקריים שבהם תעסוק.

תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (סדרי הדין וביצוע) (תיקון) התשפ"ב-2021 - תזכיר פורסם להערות ציבור ביום 8.11.2021. מטרת התיקונים המבוקשים לחדד נושאים עקב השינויים שחלו בשנים האחרונות בהתנהלות הפיקוח על אפוסטרופסים, לרבות ניהול חשבונות בנק של אדם שמונה לו אפוסטרופוס והאפשרות להמשיך ולהתנהל בחשבון משותף, סימון נכסים פיננסיים, העברת מרשם פסולי הדין לאפוסטרופוס הכללי ועוד.

יצוין כי התקנות פורסמו ברשומות ביום 27 ביולי 2022.

טיוטת תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (קביעת בעלי תפקידים לעניין קבלת מידע לפי סעיף 32(א) - תקנות מוצעות אלו נועדו להסדיר רשימה של בעלי תפקידים אשר יוכלו לקבל מידע אודות ייפוי כוח מתמשך בעניינים רפואיים כבר לאחר הפקדתו, נוסף על הגופים המנויים בסעיף 32(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות התשכ"ב-1962. מטרת התקנות היא לזרז את האפשרות של קבלת טיפול רפואי שנדרש לאדם אם הצוות הרפואי לא יכול לקבל ממנו הסכמה מדעת.

טיוטת תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (דרכים להשקעת כספי חסוי) - מוצע להרחיב את דרכי השקעת כספים של אדם שמונה לו אפוסטרופוס, המוסדרות בתקנות. בין השאר, צמצום המקרים שבהם יידרש אישור בית המשפט. בנוסף, מוצע לעגן בתקנות הסדר גם בכל הנוגע להשקעת כספי ממנה לפי ייפוי כוח מתמשך.

טיוטת תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (קבלת החלטות נתמכת) - קבלת החלטות נתמכת היא הסדר משפטי המאפשר לאדם בגיר המתקשה בהבנת מידע ובקבלת החלטות בענייניו, אך מסוגל לקבל החלטות עם עזרה ותמיכה, להיעזר באדם אחר לצורך איסוף מידע, התאמתו להבנתו, קבלת החלטה ומימושה. תפקיד התומך הוא לקבל את המידע, להסביר, להנגיש, לתמוך, ללוות ולעיתים גם לייצג את האדם בתהליכי קבלת החלטות. סעיף 67ב לחוק חוקק במסגרת תיקון מס' 18 ונכנס לתוקף בחודש אפריל 2018. סעיף זה קובע את המסגרת הכללית של קבלת החלטת נתמכת ומיני תומך בלבד, והתקנות המוצעות נועדו להרחיב את ההסדר בחוק משמעותית ולקבוע הוראות לגבי עניינים שלא הוסדרו בו.

תחום המכרזים

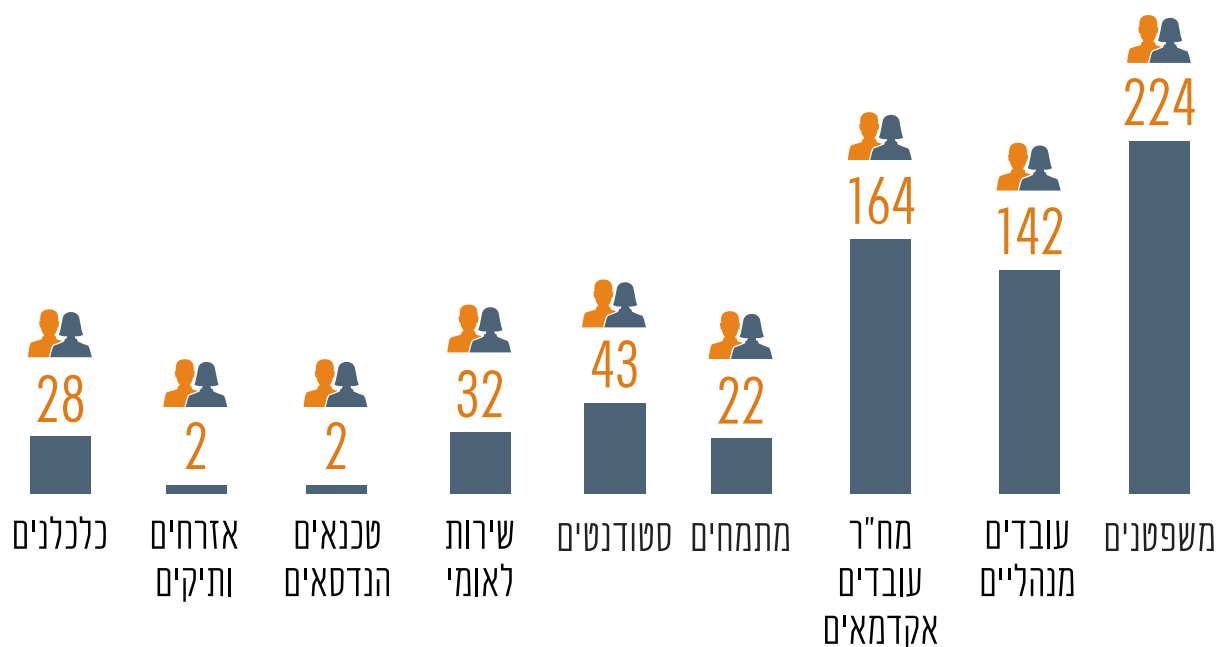
פורסמו 5 מכרזים או קול קורא להזמנה להציע הצעות ובניהם, ניהול נדל"ן, פניה לרואי חשבון למתן שירותי ביקורת על תיקי הרכוש, מכרז למתן שירותים משפטיים עבור האפוטרופוס הכללי ופורסמו שתי הזמנות להגשת מועמדות, להליך גיבוש מרכזי של רשימת נאמנים (ליחידים) להליכי חדלות פירעון והליך גיבוש מרכזי של רשימת נאמנים (לתאגיד) להליכי חדלות פירעון.

ארגון, מינהל ואמרכלות

כח אדם

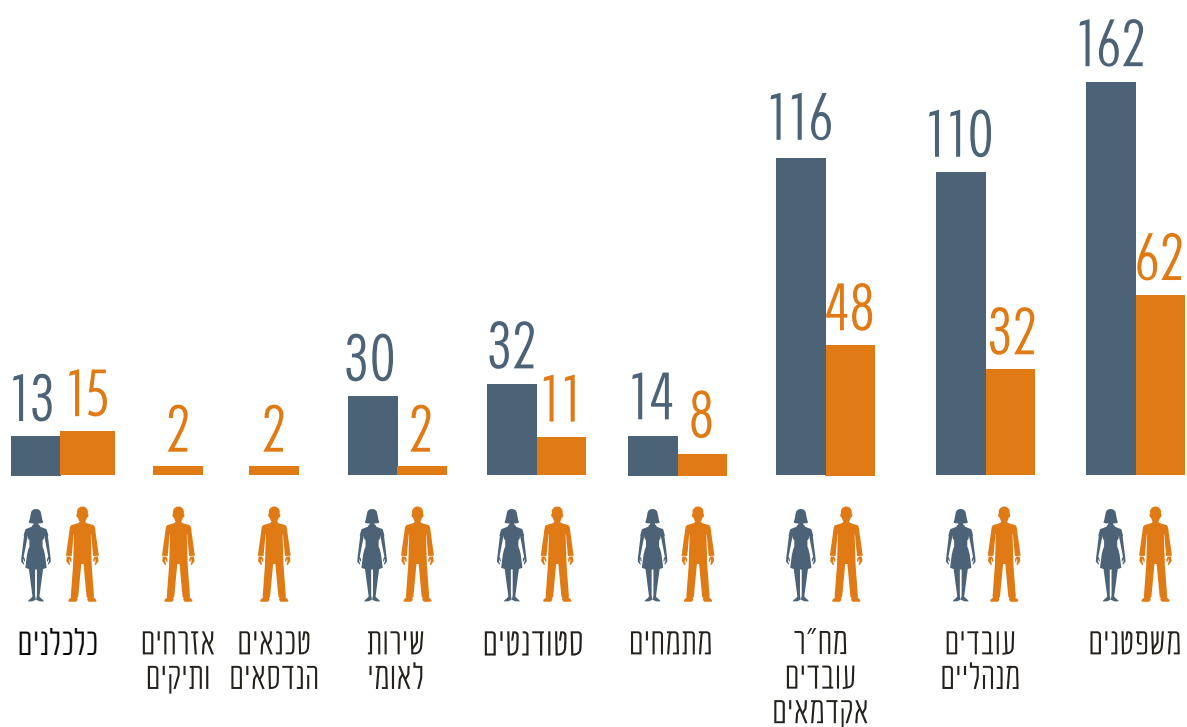
באפטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי מועסקים כ-659 עובדים נכון לסוף שנת 2021.

תרשים 62

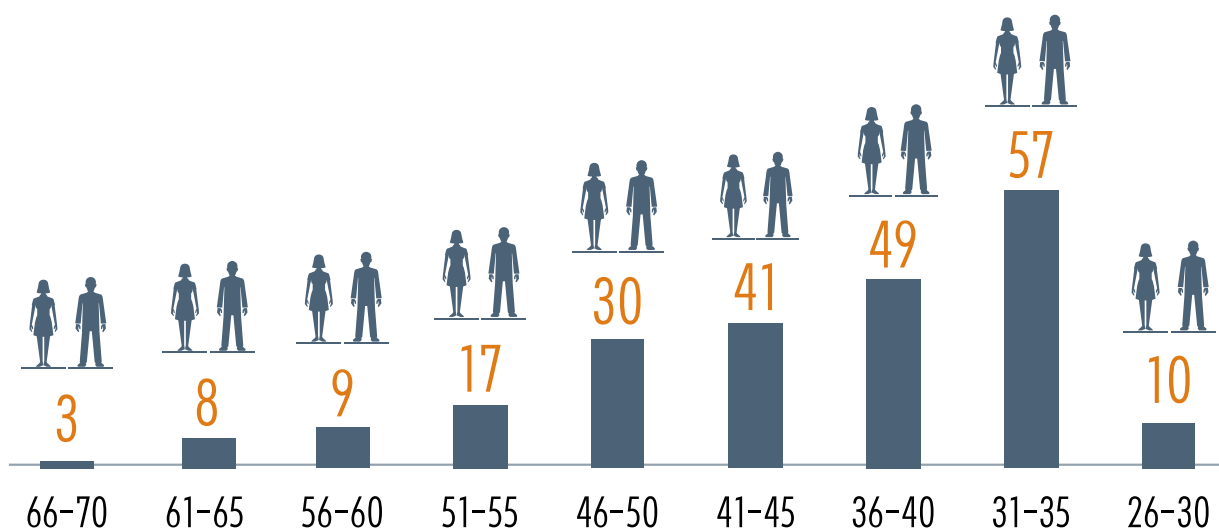
תרשים 63

התפלגות לפי מגדר

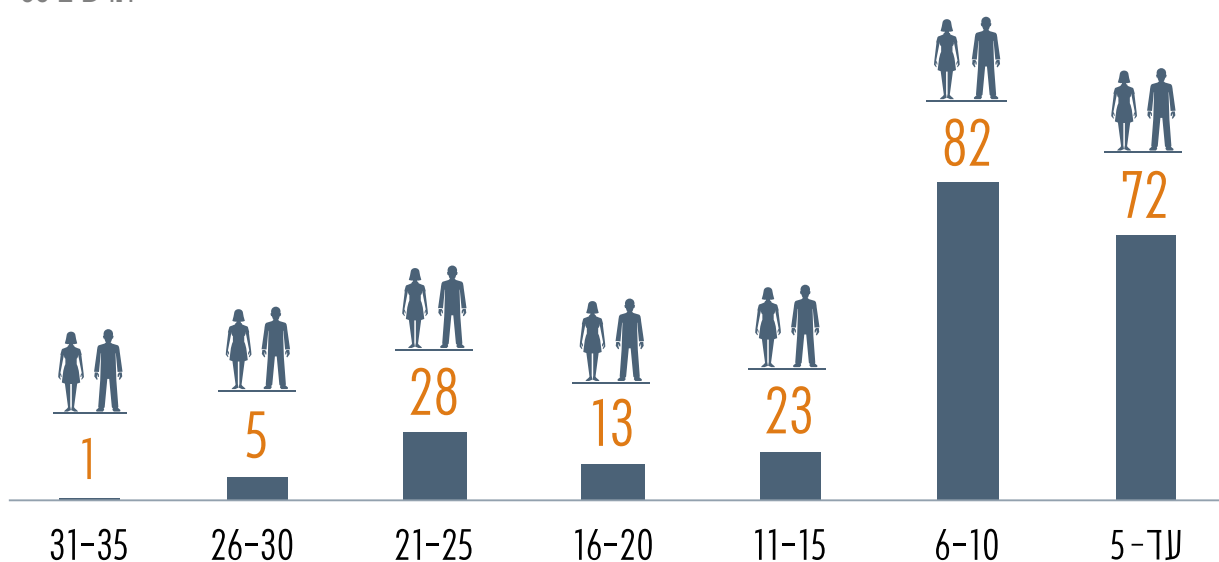
תרשים 64

התפלגות המשפטים לפי גיל

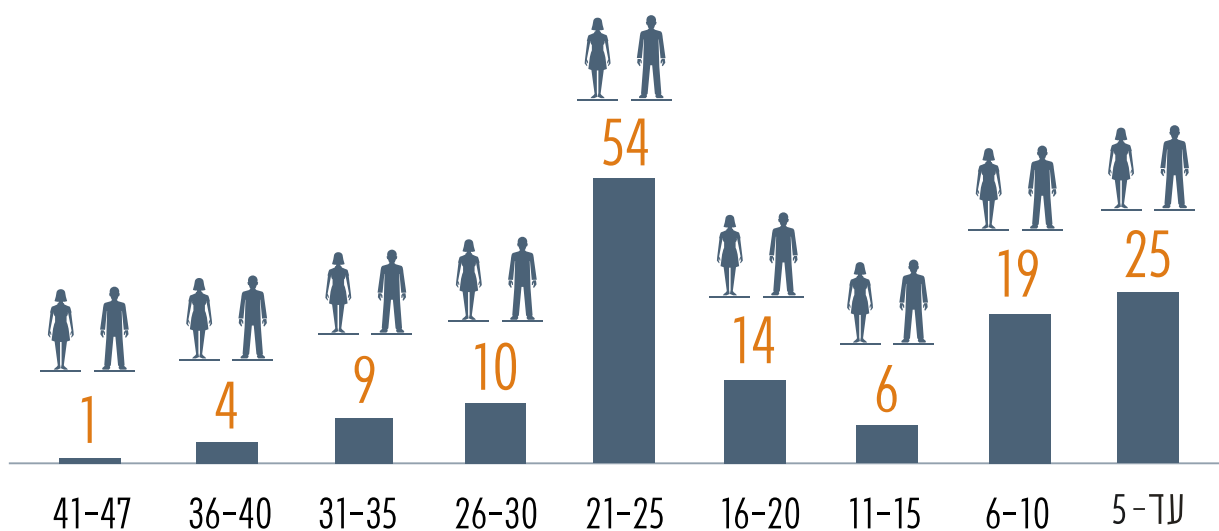
תרשים 65

התפלגות המשפטים לפי ותק

תרשים 66

התפלגות עובדים מנהליים לפי ותק

מבוא

האפוטרופוס הכללי הינו תאגיד העוסק, בין היתר, בניהול נכסים- הן פיננסיים והן דלא נייד- ומעצם היותו כזה, הינו בעל אוריינטציה כלכלית. לצורך ניהול מיטבי של הנכסים ופיקוח אפקטיבי על בעלי התפקידים המנהלים נכסים עבור אנשים אחרים נדרש האפוטרופוס הכללי לחוות דעת וייעוץ בנושאים כלכליים בתחומים שונים. היחידה הכלכלית מופקדת על מתן חוות דעת כלכליות עבור כל היחידות באגף האפוטרופוס הכללי. היחידה הכלכלית מלווה את היחידות השונות באגף האפוטרופוס הכללי ומחזותיו ומייעצת להן באמצעות ניתוח כלכלי של האירוע הספציפי לו הן נדרשות. נוסף על התפקיד המרכזי של מתן חוות דעת כלכליות, היחידה מופקדת, בין היתר, על פרסום הודעות שונות לציבור וכן על ניהול נכסים שבאזור מזרח ירושלים.

ביחידה הכלכלית 4 מחלקות:

- מחלקת בדיקות סבירות בנדל"ן;
- המחלקה הפיננסית;
- מחלקת פרסומים וספרייה;
- מחלקת ניהול נכסים באזור מזרח ירושלים.

מחלקת בדיקות סבירות בנדל"ן

פעילות מחלקת בדיקות סבירות בנדל"ן כוללת, בין היתר, מתן חוות דעת כלכליות וביצוע בדיקות סבירות לשווי הנכס ולסבירות העסקה בנדל"ן בנכסים המנוהלים ע"י האפוטרופוס הכללי ו/או בנכסים שבפיקוח האפוטרופוס הכללי לפי חוק האפוטרופוס הכללי, חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות וחוק הירושה.

המחלקה הפיננסית- מחלקת כלכלנים ורו"ח

בדיקות סבירות פיננסיות- פעילות מחלקת הכלכלנים ורו"ח כוללת, בין היתר, מתן ייעוץ כלכלי וביצוע חישובים כלכליים להנהלת האפוטרופוס הכללי ויחידות האגף בנושאים שונים, ביצוע שערורים, מעקב אחר השקעות בקרן האפוטרופוס הכללי ומתן חוות דעת פיננסיות בהתאם לתקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (דרכים להשקעת כספי חסוי), תש"ס- 2000 או בהתאם להחלטת בית המשפט וכן בהתאם לתקנות הירושה (דרכים להשקעת כספי עיזבון), תש"ס- 2000 וכן מתן חוות דעת להשקעת/משיכת כספי קטינים בהתאם להחלטת בית משפט.

חוות הדעת הכלכליות הן בעסקאות מקרקעין והן בהשקעות כספים ניתנות כחלק מהיות האפוטרופוס הכללי זרועו הארוכה של בית המשפט ומפקח על האפוטרופוסים ומנהלי העיזבון. לפעולות מקרקעין והשקעות כספים משמעות כלכלית מובהקת, על כן נדרשת התייחסות כלכלית נוסף על המישור המשפטי.

ייחודה של חוות הדעת מטעם היחידה הכלכלית אינה נגמרת רק בעניין סבירות העסקה אלא גם, ובעיקר בעניין השפעת העסקה על מצבו הכלכלי של האדם שמונה לו אפוטרופוס, ועל הבטחת צרכי קיומו לאחר ובעקבות ביצוע העסקה, תוך בחינת כלל נכסיו, הכנסותיו והוצאותיו, ותוך שמירה והגנה על האינטרסים שלו.

השקעות בקרן האפוטרופוס הכללי- כספי אנשים שמונה להם אפוטרופוס, מנהלי עיזבון, וכן, כספי

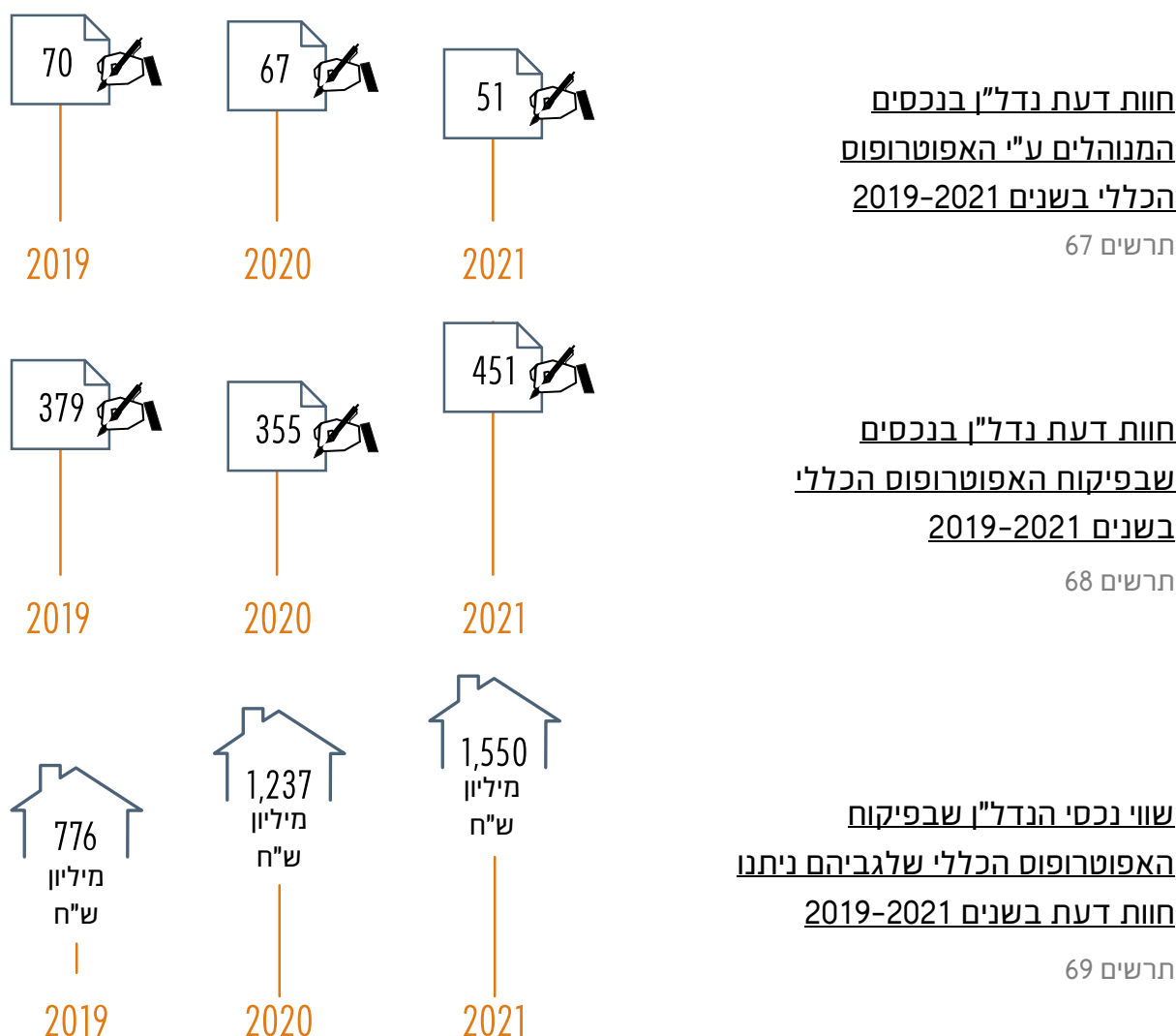
קטינים שמונה להם אפוטרופוס וכספי קטינים בהתאם להחלטת בית המשפט, בכלל זה קטיני רווחה וקטיני נפגעי עבירה, ניתנים להשקעה משותפת באפוטרופוס הכללי. אפיקי ההשקעה בהשקעה המשותפת באפוטרופוס הכללי נקבעת ע"י וועדת ההשקעות בהתאם לסעיף 10 לחוק האפוטרופוס הכללי. המחלקה מהווה גורם מקשר בין המשקיע לבין נכסיו באפוטרופוס הכללי. בין היתר המחלקה אמונה על העברת הכספים ומשיכתם והנפקת דוחות תקופתיים על אופן ההשקעה והיתרות למשקיע, וכן לפי בקשתו.

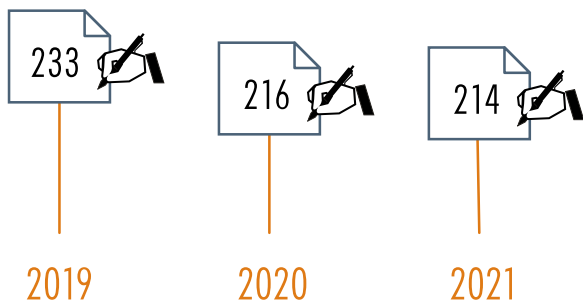
הלוואות - המחלקה מנהלת קרן הלוואות שמטרתה לתת הלוואות לצורך טיפול בנכסים המנוהלים ע"י האפוטרופוס הכללי. המחלקה מנהלת ובוחנת את אופן משיכת הלוואות והחזרתן בהתאם לתקנות האפוטרופוס הכללי (סדרי דין וביצוע) התשע"ז-2016.

מחלקת ניהול נכסים שבאזור מזרח ירושלים

היחידה הכלכלית מנהלת את הנכסים שבאזור מזרח ירושלים מכוח סעיף 5 לחוק הסדרי משפט ומנהל (נוסח משולב), תש"ל-1970 ומכוח סעיף 6 לחוק האפוטרופוס הכללי תשל"ח-1978. במסגרת זו עורכים מנהלי הנכסים במחלקה, סיורים במזרח ירושלים לצורך פיקוח ובקרה על נכסים אלו.

סיכום עיקר פעילות היחידה הכלכלית בשנת 2021

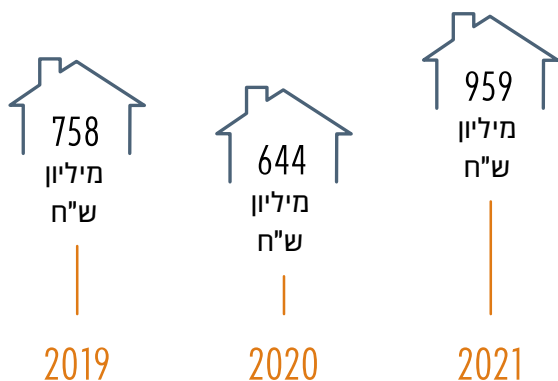

חוות דעת בעניין השקעות כספי

אדם שמונה לו אפוטרופוס בשנים

2019-2021

תרשים 70

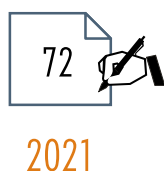
שווי הנכסים שנבדקו בחוות דעת

בעניין השקעת כספי אדם שמונה לו

אפוטרופוס (במליוני ש"ח) בשנים

2019-2021

תרשים 71

חוות דעת נדל"ן בעניין עיזבונות

וקטינים בשנת 2021

תרשים 72

חוות דעת בעניין השקעות כספי

עיזבונות קטינים בשנת 2021

תרשים 73

הפקדות בקרנות השקעת הכספים:

סוג פעולה	כמות	סכום
קרן חסויים- הפקדות	77	82,736,000 ש"ח
קרן חסויים-שחרורים	67	58,598,000 ש"ח
קטיני רווחה- שחרורים	214	6,396,000 ש"ח
קטינים נפגעי עבירה-הפקדות	3	560,000 ש"ח
קטינים נפגעי עבירה-שחרורים	4	150,778 ש"ח

סיכום הלוואות לשנת 2021

סוג פעולה	הלוואות בתיקי רכוש	סכום
הלוואות חדשות	77	6,617,513 ש"ח
הלוואות שנפרעו	67	5,242,713 ש"ח
יתרה הלוואות 31.12	214	46,764,858 ש"ח

יחידת תהליכי רוחב ובקרה

יחידת תהליכי רוחב ובקרה מפתחת, מובילה ומבצעת תוכניות כלל אגפיות ליישום המדיניות של הנהלת האגף בהיבטים של מינהל תקין, שיפור תהליכים והעלאת האפקטיביות. במסגרת זו, יחידת תהליכי רוחב ובקרה התמקדה בפעילותה בהובלה וקידום של התהליכים הבאים:

תהליך מיפוי סיכונים:

תהליך מיפוי סיכונים נועד למפות את הסיכונים איתם מתמודדות יחידות האגף תוך סיוע לצמצום. התהליך מסייע לשפר תהליכי ניהול ומקדם אפקטיביות ניהולית, וכולל ניתוח מעמיק של תהליכי עבודה ותתי תהליכים, איתור ומיפוי הסיכונים הגלומים בהם, מתן כלים לטיפול ומזעור הסיכונים ושיפור בהשגת התוצאות.

יחידת תהליכי רוחב ובקרה הובילה תהליך מקיף של מיפוי סיכונים ב- 6 יחידות באגף עד כה, עבודת המיפוי נתנה מענה גם לתהליכים הבאים:

מיקוד והגדרה יעדי הפעילות לכל יחידה

הסדרת בקורות ספציפיות במוקדי בקרה עיקריים למזעור רמת הסיכון והחשיפה בבקרה הפנימית ביחידה

התאמת תהליכי העבודה לצמצום סיכונים וכפועל יוצא שיפור השירות לאזרח

זיהוי תשתיות חיוניות להשגת התוצאות הרצויות

יצירת ארגז כלים למנהלים לצורך קבלת החלטות מבוססת ניהול הסיכונים

גיבוש נהלי עבודה:

יחידת תהליכי רוחב ובקרה הובילה תהליך של מיסוד נהלי עבודה שבמסגרתו גובשו 31 נהלי עבודה באגף עד כה. נהלים אלה משקפים נאמנה את הפעולות המתבקשות בפרקטיקה היומיומית להשגת התכלית התפקודית. הנהלים הסדירו את תהליכי העבודה בהתאם לרגולציה ובמיקוד בהשגת אפקטיביות.

ניהול מידע:

היחידה אחראית על ניהול רוחבי והנחייה מקצועית לניהול הידע, תוך הקניית כלים ומיומנויות בתחום. בתוך כך, הגדרת סטנדרטים לניהול הידע האגפי, הגדרת שיטת העבודה להחלפת ועדכון מסמכים, אחריות כוללת על ניהול סביבת הידע.

במסגרת פעילות זו, הוקמה סביבת ניהול ידע אגפית המאפשרת את ניהולם של מאגרי ידע מקצועיים בתחומי העיסוק השונים, במטרה לסייע בעשייה השוטפת תוך שיפור הביצועים והנגשת המידע המקצועי באמצעים טכנולוגיים המאפשרים איתור מסמכים תוך שניות בודדות.

ניהול ובקרת הרשאות:

הוקמה מערכת לניהול הרשאות המאפשרת את אבטחת המידע הארגוני, את ההגנה הפיזית והלוגית של מאגרי המידע. המערכת מעניקה אפשרות לנהל את הרשאות הגישה למידע, תוך בחינה (גרעיה/אישור) של רשימת המורשים לגשת למאגרי המידע ובכך להקטין את רמת החשיפה למידע רגיש.

מערכת לניהול הרשאות, הוצגה והוטמעה בקרב מנהלי היחידות ומהווה עבורם כלי בקרה

מחלקת כספים

מחלקת הכספים בהנהלת האפוסטרופוס הכללי מופקדת על ניהול הכספים המוחזקים בידי האפוסטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון.

המחלקה מנהלת את הכספים באמצעות קרנות הפועלות במתכונת של קרנות נאמנות עם יחידות השתתפות.

מחלקת הכספים פועלת, למעשה, כבנק שמנוהלים בו מעל 200,000 חשבונות אישיים עבור נעדרים, תיקי פשיטות רגל ופירוקים, עיזבונות לטובת המדינה ועוד.

פעילות מחלקת הכספים מבוצעת באמצעות כ-50 חשבונות עו"ש נפרדים בבנקים מסחריים. מחלקת הכספים נותנת שירותים למחלקות השונות בהנהלת האפוסטרופוס הכללי ולמחוזות, ובכלל זה:

- תשלום כספים לזכאים במסגרת הליכי שחרור;
- תשלום מלגות ומענקים;
- חלוקת דיווידנדים לנושים בפשיטות רגל ופירוקים;
- תשלום הוצאות הנובעות מניהול הנכסים;
- ביטוח רכוש.

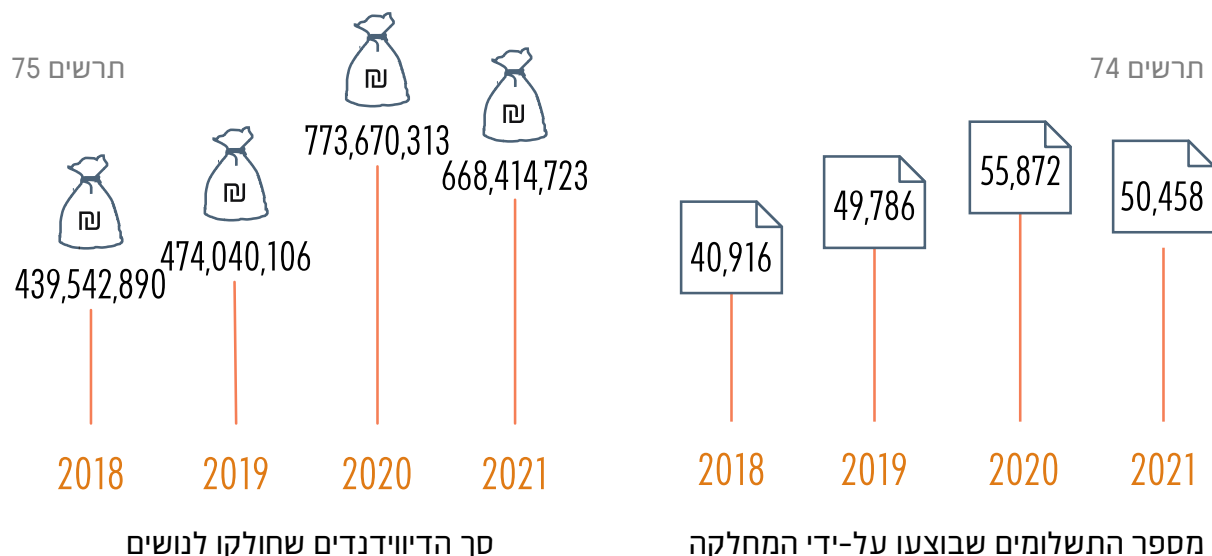
במסגרת תפקידה, מחלקת הכספים מבצעת פעולות כספיות וחשבונאיות מגוונות, בהן פעולות בניירות ערך ובמט"ח, התאמות בנקים בשייח, ביחידות ובכמות, ביצוע שערוכים ועוד.

מחלקת הכספים אמונה על עריכת הדו"חות הכספיים השנתיים של האפוסטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון. דו"חות אלה מבוקרים על-ידי ר"ח חיצוני.

בנוסף, המחלקה אמונה על עריכת דו"חות חודשיים ושנתיים לשלטונות המס ולגורמים שונים, בהם משרד המשפטים והחשב הכללי במשרד האוצר.

בשנת 2021 טיפלה המחלקה, בין היתר, מעבר לפעילות השוטפת והרגילה, בהכנת הדו"חות הכספיים לשנת 2020 וחתימתם ובהגשת דו"ח שנתי לפקיד השומה.

במהלך שנת 2021 בוצעו 50,458 תשלומים שונים על-ידי מדור תשלומים במחלקה, מתוכם 45,345 תשלומים בתחום הממונה על הליכי חדלות פירעון.

יחידת ההשקעות

מבוא

יחידת ההשקעות בהנהלת האפוסטרופוס הכללי פועלת במתכונתה הקיימת החל מחודש ינואר 1996. היחידה פועלת במבנה של חדר עסקאות ו-"BACK OFFICE" (סליקה ובקרת עסקאות). הניהול הכספי מחולק ל-10 קרנות ייעודיות, בהתאם למעמד המשפטי של הכספים ובהתאם לחבות המס והאפיון הכללי של הקרן.

נכון ל-31/12/2021 עמד היקף ההשקעה הכולל בקרנות על סך של כ-9.1 מיליארד ש"ח (לעומת סך של 8.4 מיליארד ש"ח ביום 31/12/2020, גידול של כ-700 מיליון ש"ח, המהווה כ-8.3% (סכום זה כולל פיקדון באוצר בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח).

יחידת ההשקעות פועלת בהתאם למדיניות שמתווה לה ועדת ההשקעות של האפוסטרופוס הכללי. ועדת ההשקעות היא ועדה סטטוטורית, הפועלת מכוח סעיף 10 לחוק האפוסטרופוס הכללי, התשל"ח-1978, והיא כוללת שלושה חברי ועדה:

- יו"ר הועדה - האפוסטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון.
- גב' ענת פייר, רו"ח - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.
- מר טל ביבר - מנהל אגף השווקים בבנק ישראל.

מבנה היחידה ופעילותה

יחידת ההשקעות כוללת כלכלנים-מנהלי תיקים ומנהל חשבונות, המשמש כסולק ומבקר עסקאות. היחידה פועלת בשוק ההון באמצעות שני בנקים - "לאומי" ו"מזרחי-טפחות", על בסיס שוטף ובאמצעות ברוקרים מבתי השקעות לצורך "עסקאות קאסטודיאן". מטרת ההשקעה היא להניב את התשואה האופטימלית בהתאם לרמת הסיכון שנקבעה.

השקעת הכספים

שווי הקרנות בשנים 2020-2021 (במיליוני ש"ח)

קרן	31/12/2021	31/12/2020	שינוי ב-%
קרן פשר	2,683.8	2,333	15.0%
נעדרים משולב	2,390.1	2,274	5.1%
עזבונות לטובת המדינה	1,082.1	1,039	4.1%
חסויים	770.4	697	10.5%
חילוט	733.2	672	9.1%
פירוקי חברות	566.9	497	14.1%
יחידים	400.3	346	15.7%
הקדשות ציבוריים	293.9	291	1.0%
תקציב	119.6	135	-11.4%
כנ"ר פטורה	88.9	90	15.0%
סה"כ	9,129.20	8,375	9.0%

סך של 104.9 מיליון ש"ח מתוך קרן הנעדרים מושקע אצל מנהל תיקים חיצוני (כיום: "הראל בית השקעות"), אשר נבחר במכרז מחודש לבחירת מנהל תיקי השקעות. העברת הכספים למנהל חיצוני נעשתה לצורך בקרה בתנאים אופטימליים של השקעות היחידה.

הכספים המנוהלים באפוטרופוס הכללי מושקעים בשוק ההון הישראלי בהשקעה משותפת, בהתאם למדיניות ולהנחיות ועדת ההשקעות. כאמור, הכספים מוחזקים בקרנות ייעודיות לתחומי הפעילות של האפוטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון, המנוהלות במתכונת דומה לקרן נאמנות.

הפעילות במתכונת זו באה לאפשר:

- חלוקת רווחים / הפסדים למוטבי הקרן.
- חישוב מדויק של שווי הכספים של כל אחד מהמוטבים. החשבונות מנוהלים בבנק "לאומי" ובבנק "מזרחי-טפחות".

להלן הרכב ההשקעה המשותפת באחוזים נכון ליום ה- 31/12/2021:
(נתונים אלו כוללים את התיק הסחיר בלבד, ללא פיקדון חשכ"ל ע"ס 1.1 מיליארד ש"ח)

אפיק ראשי	אפיק	סכום	אחוז מהתיק
	מניות בארץ	781.82	9.75%
	מניות חול	638.76	7.97%
מניות		1,420.58	17.72%
	שחר	2,970.36	37.06%
	קונצרני שקלי ר.קבועה	617.32	7.70%
	קונצרני שקלי ר.משתנה	11.87	0.15%
	נזילות שקלית	241.06	3.01%
שקלי		3,840.61	47.92%
	גליל	783.01	9.77%
	קונצרני צמוד	1,705.57	21.28%
	קונצרני צמוד ל"ס	178.86	2.23%
צמוד מדד		2,667.44	33.28%
	אגח מטח	59.92	0.33%
	נזילות מטח	86.52	0.75%
מטח		86.52	1.08%
סה"כ		8,015.16	100.00%

בשנת 2021 הניבו קרנות האפטרופוס תשואה נומינלית נטו (לאחר ניכוי מס ודמי ניהול) של 5.53% (לעומת תשואה נומינלית נטו של -0.02% בשנת 2020).

ועדת ההשקעות של האפטרופוס הכללי קבעה 15 קרנות נאמנות הפועלות בשוק ההון, שהרכב השקעתן דומה להרכב ההשקעות של האפטרופוס הכללי כקרנות ביקורת. קרנות אלה הניבו בשנת 2021 תשואה נומינלית של 5.28%, כלומר פער של 0.25% לטובת תיק האפטרופוס הכללי. (יצוין, כי קרנות הביקורת מוגדרות כקרנות פטורות ממס, לעומת מרבית כספי האפטרופוס הכללי, אשר אינם פטורים ממס).

שנת 2021, הייתה שנה מוצלחת בניהול ההשקעות, התשואות שהיחידה הניבה היו בהתאם לדרגות הסיכון שוועדת ההשקעות הגדירה ובהתאמה לאפיון השמרני של ההשקעות.

התשואות הריאליות ב-% של קרנות האפטרופוס הכללי ושל קרנות הביקורת בשנים 2017-2021

התקופה	תשואות נטו (מדד ידוע)		מדד מחירים	
	אפ"כ	הביקורת	"בגין"	"ידוע"
2017	3.3	3.8	0.4	0.3
2018	2.2-	3.8-	0.8	1.2
2019	6.1	5.9	0.6	0.3
2020	0.6	0.7	-0.7	-0.6
2021	5.5	5.3	2.8	2.4
סה"כ	14.78	12.03	3.93	3.63

תשואה נומינלית: קרן נעדרים בניהול אפ"כ מול תשואת ברוקר

שנה	קרן נעדרים בניהול האפטרופוס	ברוקר
2021	6.09%	8.63%

היקף ניהול השקעות האפטרופוס במיליוני ש"ח

שנה	2017	2018	2019	2020	2021
שווי תיק	6,834.79	7,277.09	8,125.81	7,275.29	8,015.16
שינוי %	9.00%	6.50%	11.70%	- 10.5%	10.16%

דו"ח הממונה על העמדת מידע לציבור

הממונה על העמדת המידע לציבור באפוסטרופוס הכללי ובממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי	עו"ד עופר חדד
מענה ודרכי התקשרות	רח' יפו 216 בית שערי העיר, ת.ד. 36278, ירושלים, 91361
מס' טלפון	073-3926829
דוא"ל	hofesh.meida.apac@justice.gov.il

התפלגות הסיבות לבקשות מידע שנדחו נמסרו באופן חלקי

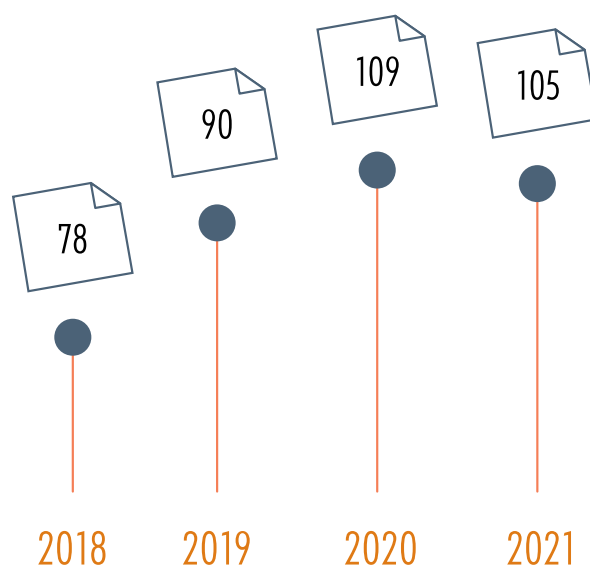
שם העילה לפי חוק חופש המידע	נדחו
הקצאת משאבים	7
לא ניתן לאתר את המידע / אינו מצוי	3
בידי הרשות	
המידע פורסם	2
המידע נוצר בידי רשות אחרת	6
פגיעה בפרטיות	7
איסור על פי דין	2
חיקוק אחר	9
שיבוש תפקוד הרשות	1
דיונים פנימיים	1
פרטיות הנפטר	1
סה"כ	39

התפלגות נושאי הבקשות

יחידת פיקוח על אפוסטרופוסים	40
הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי	12
רשם הירושה	14
היחידה לאיתור רכוש עזוב והשבתו	6
אגף האפוסטרופוס הכללי והממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי	5
תובענות ייצוגיות	26
יחידת החילוט	2

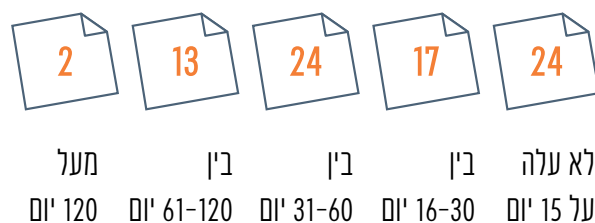
מספר בקשות למידע על פי חוק חופש המידע

תרשים 76

התפלגות משך זמן הטיפול בבקשות שניתן להן מענה

תרשים 77

התפלגות אופן המענה לבקשות המידע

הטיפול בבקשה טרם הסתיים	10
הופסק בשל אי תשלום אגרה	2
הופסק מטעמים הנוגעים לפונה	13
נדחה	18
נמסר באופן חלקי/מלא	62

יצירת קשר עם יחידות ההנהלה והמחוזות

- *2416** מוקד הרשם לענייני ירושה 24 שעות ביממה
- *5067** מוקד הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי שעות פעילות: א-ה 8:30-16:00
- *6107** מוקד האפוטרופוס הכללי שעות פעילות: א-ה 8:30-16:00

הנהלת האפוטרופוס הכללי, הממונה על הליכי חדלות פירעון והרשם לענייני ירושה
כתובת הנהלת האפוטרופוס הכללי: בנין שערי העיר, רח' יפו 216, ת.ד. 36278, מיקוד 9438307, ירושלים

שם	תפקיד / יחידה	טלפון	פקס	דואר אלקטרוני
בן ציון פיגלסון, עו"ד	האפוטרופוס הכללי והממונה על ענייני הירושה	073-3926823	02-6262572	ben-zionf@justice.gov.il
אורית קוטב, עו"ד	מ"מ הממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכל	073-3926823	02-5311670	oritc@justice.gov.il
עו"ד גלי גרוס	המשנה לאפוטרופוס הכללי	073-3926825		GaliG@justice.gov.il
עו"ד מיכל בן עמי ליבוביץ	מנהלת המחלקה המשפטית	073-3926847	02-5311741	michalle@justice.gov.il
עו"ד רוני הירשנזון	מנהל מחלקת תאגידים	073-3923052		ronih@justice.gov.il
איריס קצב	ממונה ארגון ומינהל	073-3926832	02-5376274	IrisKa@justice.gov.il
הלית אילסר, עו"ד	מנהלת היחידה לאיתור נכסים עזובים ולהשבתם	073-3926820	02-6467543	haliti@Justice.gov.il
חננאל גורפינקל	מנהל יחידה כלכלית	073-3926898	02-5376223	hananelg@justice.gov.il
דני ברמץ	מנהל יחידת השקעות	073-3927486	073-7017585	mishpatim37@int.gov.il
רון אולצ'יק, עו"ד	מנהל היחידה הארצית לחקירות	073-3927487	02-6467523	RonenO@justice.gov.il
דנה נאמן, עו"ד	מנהלת יחידת החילוט	073-3927420	073-7935846	DanaN@justice.gov.il
גיתית שר שלום, רו"ח	מנהלת מחלקת הכספים	073-3926956	02-6467487	gititsa@justice.gov.il
דיאנה גלייף	מנהלת יחידת המחשוב	073-3926972	02-6467521	dianag@justice.gov.il
איריס קליינר	מנהלת היחידה הארצית לפתיחת תיקי חדלות פירעון	073-3926879		irisA2@justice.gov.il
עו"ד נטע כצמן-יעקובוביץ	מנהלת היחידה להנחיה ופיקוח על נאמנים	073-3926835	073-3926975	NetaY@justice.gov.il
עו"ד הילה גולברי-בראון	מנהלת יחידת ידע ומדיניות	073-3926876		hilagb@justice.gov.il
אורטל בן שימול	מנהלת ועדת עזבונות	073-3926335		ortalbs@justice.gov.il

מחוז ירושלים

כתובת: רח' כנפי נשרים 15, "בית התאומים", קומה 4, גבעת שאול, ירושלים, מיקוד 95464
כתובת למשלוח דואר: תיבת דואר 34176, ירושלים, מיקוד 91341, ירושלים
קבלת קהל: ימים א-ב, ד-ה 8:30-12:30

שם	תפקיד	טל'	פקס'	דואר אלקטרוני
בת שבע אברך בר-טוב, עו"ד	מנהלת המחוז	073-3927027	02-6467574	batshebab@justice.gov.il

הרשם לענייני ירושה	הממונה על הליכי חדלות פירעון	האפוסטרופוס כללי
טלפון: *2416	*5067	*6107
פקס': 02-6467573	02-6467570	02-6467570
קבלת קהל: ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
מענה טלפוני: *2416 - 24 שעות ביממה	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
דוא"ל: rasham-jr@justice.gov.il	פשיטות רגל: Apt-jr-apot@justice.gov.il או דרך האתר: הממו-נט	מזכירות: Apt-jr-apot@justice.gov.il ייפוי כוח מתמשך: HayaYe@justice.gov.il ycm@justice.gov.il קבלת החלטות נתמכת: Hachlatot-apt@justice.gov.il

מחוז תל-אביב והמרכז

כתובת: רח' השלושה 2, ת"ד 9040, מיקוד 61090, תל-אביב

שם	תפקיד	טל'	פקס'	דוא"ל:
רות לינקר מזרחי, עו"ד	מנהלת המחוז	073-3923300	02-6467563	RuthyM@justice.gov.il

הרשם לענייני ירושה	הממונה על הליכי חדלות פירעון	אפוסטרופוס כללי
טלפון: *2416	*5067	*6107
פקס': 02-6467548	אין פקס	02-6467551
קבלת קהל: ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
מענה טלפוני: *2416 - 24 שעות ביממה	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
דוא"ל: rashamtlv@justice.gov.il	Kanar-tlv@justice.gov.il או דרך אתר: הממו-נט	Apot-tlv1@justice.gov.il קבלת החלטות נתמכת: Hachlatot-apt@justice.gov.il

מחוז חיפה והצפון

כתובת: רח' פל-ים 15 א', קריית הממשלה, ת"ד 847, מיקוד 31008, חיפה
קבלת קהל: ימים א-ב, ד-ה 8:30-12:30

שם	תפקיד	טל':	פקס':	דוא"ל:
אולגה גורדון, עו"ד	מנהלת המחוז	073-3921233	02-6467569	olgag@justice.gov.il

	הרשם לענייני ירושה	הממונה על הליכי חדלות פירעון	אפוטרופוס כללי
טלפון:	*2416	*5067	*6107
פקס':	02-6467564	02-6467566	02-6467567
קבלת קהל	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
מענה טלפוני	*2416 - 24 שעות ביממה	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
דוא"ל	Rasham-haifa@justice.gov.il	kanar-haifa@justice.gov.il או דרך אתר: הממו-נט	apac-haifa@justice.gov.il מזכירות: Apt-jr-apot@justice.gov.il ייפוי כוח מתמשך: InbalLe@Justice.gov.il קבלת החלטות נתמכת: Hachlatot-apt@justice.gov.il פיקוח על אפוטרופוסים ומנהלי עזבון: lizad@justice.gov.il

נצרת - חוליית הרשם לענייני ירושה

כתובת: בנין לב העסקים קומה ב', רח' המלאכה 3,
כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 1245, נצרת עילית 17111

הרשם לענייני ירושה	
מענה טלפוני:	*2416 - 24 שעות ביממה
פקס':	02-6467565
קבלת קהל:	ימים א, ב, ד, ה בין השעות 8:30-12:30
דוא"ל:	Rasham-nrt@justice.gov.il

מחוז באר שבע והדרום

כתובת: רח' התקווה 4, קרית הממשלה, באר שבע
כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 965 ב"ש, 84108

שם	תפקיד	טל':	פקס':	דואר אלקטרוני
צבי קויש, עו"ד	מנהל מחוז	073-3922367	08-6467544	zvik@justice.gov.il

	הרשם לענייני ירושה	הממונה על הליכי חדלות פירעון	האפוטרופוס כללי
טלפון:	*2416	*5067	*6107
פקס':	02-6462697	02-6467575	02-6467576
קבלת קהל:	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות : 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
מענה טלפוני:	*2416 - 24 שעות ביממה	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30	ימים א, ב, ד, ה, בין השעות 08:30 - 12:30
דוא"ל:	rasham-jr@justice.gov.il	kanar-bsh@justice.gov.il או דרך אתר: הממו-נט	apac-bsh@justice.gov.il יפוי כוח מתמשך: FaniA@justice.gov.il קבלת החלטות נתמכת: Hachlatot- apt@justice.gov.il